

5 HONINGZOETE LEERREDENEN

DEEL 3

Door

THOMAS WATSON

Predikant te Londen

STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2004

INHOUD

1ste preek. EEN WOORD VAN TROOST VOOR DE KERK VAN GOD
God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen. Psalm 46: 6.

2e preek. DE GEESTELIJKE WACHT
Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens. Spreuken 4: 23.

3e preek. DE HEMELSE LOOPBAAN
Weet gijlieden niet, dat die in den loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen. 1 Korinthe 9: 24.

4e preek. HET HEILIG ANKER DER HOOP
Verwachtende de zalige hoop, en de verschijning der heerlijkheid des groten Gods en onzen Zaligmaker Jezus Christus. Titus 2:13.

5e preek. DE GLANS EN LUISTER VAN GENADE
Genade en vrede zij u vermenigvuldigd. 1 Petrus 1: 2.

1. EEN WOORD VAN TROOST VOOR DE KERK VAN GOD

God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen. Psalm 46: 6.

Salomo zegt: *een rede op Zijn pas gesproken, is als gouden appelen in zilveren gebeelde schalen*, Spreuken 25: 11. Dit heeft mij bewogen om deze tekst als een woord op Zijn pas uit te kiezen om de verslagen harten van Gods volk te verkwikken. *God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen.*

Deze psalm is een triomflied waarin de kerk met vreugde de voorgaande verlossingen vertelt en door het geloof, om toekomstige weldaden, God aanroept.

God is ons een Toevlucht en Sterkte, vers 2. De heiligen hebben in al hun gevaren een asylum, of sterkte om daarheen te vluchten. Ze weten waar ze als herberg intrek kunnen nemen. De Naam des Heeren is een sterke Toren. De Heere is een Toevlucht en koninklijk Slot.

Een Hulp ter rechter tijd. God is een hulp in de nood. Een heirleger kan verslagen zijn eer het ontzet komt. Maar God komt nooit te laat. Zijn hulp is bij de hand. Zijn heirkrachten zijn in het veld. Hij is een aanwezige hulp. Een Hulp in benauwdheden. Sommigen vertalen het: *in geweldige benauwdheden.*

God is in het midden van haar, zij zal niet wankelen.

Wat wordt verstaan door *in het midden van haar*?

Dit ziet terug op het voorgaande vers, daar gesproken wordt van de stad Gods, vers 5. *De beekjes de rivier zullen verblijd in de stad Gods.* Door deze stad Gods wordt Jeruzalem verstaan, genoemd: *de stad des Heeren*, Jesaja 60: 14. Ook *de heilige stad*, Jesaja 52: 1. Deze stad Jeruzalem wordt als een type gesteld voor de kerk des Heeren op aarde. En daarvan spreekt de tekst: *God is in het midden van haar.*

De woorden Zijn tweeledig.

- I. Het troostrijk voorrecht van de kerk: *God is in het midden van haar.*
- II. De zekere staat van de kerk: *zij zal niet wankelen.* Dat wil zeggen, zodat ze van de aarde zal weggenomen worden.

Lering. Wanneer de kerk van God van haar vijanden belegerd en omsingeld is, dan nóg is God in het midden van haar. Deut. 23: 14, *Want de Heere uw God wandelt in het midden van uw leger om u te verlossen.* Jeremia 14: 9, *Gij zijt toch in het midden van ons, o Heere.* De kerk van God heeft niet alleen haar vijanden van buiten, maar ook van binnen, namelijk de huichelaren en afvalligen. De kerk klaagt dat haar eigen kinderen tegen haar ontstoken zijn, Hooglied 1: 6. Dat zijn degenen die in haar schoot opgevoed zijn en belijdenis van de godsdienst doen. Deze valse broeders en bedriegelijke vrienden kwellen haar. De kerk heeft onder haar eigen huisgenoten haar vijanden. Maar laat de vijanden zijn *wie* zij willen, en *waar* zij willen, van binnen of van buiten, de kerk heeft Iemand aan haar kant, die de zaak voor haar zal opnemen. Wanneer ze de meeste aanvallen lijdt, dan zal ze de meeste bijstand genieten. *God is in het midden van haar.*

Maar is dat zo'n groot voorrecht, God in het midden van Zijn kerk te hebben? Waar is God niet? Immers is Hij een oneindig en overalometgevoerdig Wezen Welks middelpunt overal en welks omtrek nergens is. Psalm 139: 7, 8, *Waar zou ik heengaan voor Uw Geest? En waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht? Zo ik opvoer ten hemel, zie, Gij zijt daar. Of bedde ik mij in de hel, Gij zijt daar. Nam ik vleugelen des dageraads, woonde ik aan het uiterste der zee, Uw hand zou mij geleiden, en Uw rechterhand zou mij behouden.* Wat privilege is het, God in het midden van Zijn kerk te hebben terwijl wij zien dat Hij ook in het midden van Zijn vijanden is?

Er is tweeërlei tegenwoordigheid Gods.

Ten eerste een algemene tegenwoordigheid Gods, waardoor Hij in alle plaatsen tegenwoordig is. Jeremia 23: 23, *Ben ik een God van nabij, spreekt de Heere; en niet een God van verre? Vervulde Ik niet de hemel en aarde?* Dit is geen voorrecht, want deze algemene tegenwoordigheid is ook bij de verdoemden. Die hebben de tegenwoordigheid van Zijn macht en gerechtigheid.

Ten tweede. Er is een bijzondere tegenwoordigheid Gods, die zich alleen tot Zijn volk uitstrekt.

Deze tegenwoordigheid Gods is:

- ten eerste, óf in de hemel, wat niet anders is dan Zijn heerlijke tegenwoordigheid. Psalm 11: 4, *de Heere is in het paleis Zijner heiligheid, des Heeren troon is in den hemel.*
- Ten tweede, óf Zijn tegenwoordigheid is op aarde.
  1. Ten eerste de tegenwoordigheid van Zijn genade en Geest waardoor hij nu de onderpanden van Zijn genade en goedheid aan Zijn volk openbaart. Zo is Hij tegenwoordig in de vergadering der heiligen, daar hij de zoete parfum van Zijn Geest geeft. Exodus 20: 24, *Aan alle plaats daar ik Mijns Naams gedachtenis stichting zal, zal Ik tot u komen en zal u zegenen.* Dit is de tegenwoordigheid welke de heiligen in Gods instelling zoeken. Gods levendmakende, heiligmakende en troostrijke tegenwoordigheid; het toelachen van Zijn aangezicht, de kussen van Zijn mond. Er is niets vermakelijke als de Koning op de galerijen gebonden te houden, Hooglied 7: 5. Daar Hij de banier van Zijn liefde over ons uitbreidt, Hooglied 2: 4.
  2. Ten tweede is er de tegenwoordigheid van Zijn voorzienigheid, waardoor de Heere zich wonderbaar vertoont aan Zijn volk in de daden van Zijn voorzienigheid, overal Zichzelf bewijzende als een God die wonderen doet. Op deze tegenwoordigheid ziet inzonderheid de tekst: *God is in het midden van haar*, om Zijn kerk te beschermen, te verlossen, te zegenen. Zo was God bij Zijn volk Israël in de vuur- en wolkkolom. En zo zal hij bij Zijn kerk zijn tot aan het einde van de wereld.

De redenen waarom God in het midden van Zijn kerk is om haar te beschermen en te zegenen, zijn voornamelijk de volgende:

- Ten eerste. De dierbare belangen die God in Zijn kerk heeft. Gods volk wordt genoemd: *een verkregen volk*, 1 Petrus 2: 9. *Een eigen volk*, Petrus 2: 14. De wereld ligt, in het algemeen als een groot veld woeste grond. Maar de kerk is Gods wijngaard, een besloten hof. Daarom wil Hij die met Zijn bescherming omtuinen. Hooglied 8: 12, *Mijn wijngaard dien Ik heb, is voor Mijn aangezicht.* De heiligen zijn Gods juwelen, Zijn dierbaar eigendom, Mal. 3: 17. Daarom wil Hij hen niet verloren laten gaan. Hij mag deze juwelen soms om hun zonden wil te pand zetten, zoals Hij deed toen Israël in Babel was, maar Hij zal Zijn pand terughalen. De kerk is één met Christus' vlees. Het is Christus' verborgen lichaam. Hij zal het

minste been van Zijn geestelijk lichaam zo zeker en nauw bewaren als Hij ieder been van Zijn natuurlijk lichaam bewaard heeft; volgens de Schrift: *Geen been van Hem zal gebroken worden*, Johannes 19: 36.

- Ten tweede. God is in het midden van Zijn kerk, uit oorzaak van de innerlijke liefde die Hij Zijn kerk toedraagt. Psalm 132: 13 - 15, *De Heere heeft Sion verkoren, Hij heeft het begeerd tot Zijn woonplaats; zeggende, dit is Mijn rust in eeuwigheid, hier zal Ik wonen, want Ik heb ze begeerd*. God bemint Zijn volk met de keur van Zijn liefde. De heiligen hebben het uitnemendste van Zijn liefde. En om dit aan te tonen noemt Hij haar met zulke namen die Zijn liefde uitdrukken; bijvoorbeeld: *Zijn oogappel*, Deut. 32: 10. *De beminde Zijner ziel*, Jeremia 12: 7. *Zijn schat en eigendom*, Psalm 135: 4. *Zijn tortelduif*, Psalm 73: 19. *Zijn bruid*, Hooglied 5: 1. *Zijn paradijs van granaatappelen*, Hooglied 4: 13. *Zijn heerlijkheid*, Jesaja 46: 13. God bemint de wereld met een algemene liefde. Zijn kerk heeft de room van Zijn liefde. Het is een andere liefde waarmee iemand zijn vogel bemint en een andere liefde waarmee iemand zijn kind bemint. God kan niet anders dan Zijn volk liefhebben omdat Hij Zijn eigen beeld in hen ziet blinken. De heiligen zijn met de genadegaven van de Heilige Geest als met een kostelijk parelsnoer versierd. En zoals zij het sieraad van een levende heiligheid hebben, hebben ze vooral aandeel in de onbesmette heiligheid van Jezus Christus. De liefde die God Zijn kerk toedraagt is een vurige liefde, evenals jeneverkolen; of zoals de zonnestralen in een vergrootglas, die zeer heet en vurig zijn. Omdat Hij Sion liefheeft, daarom is Hij in het midden van haar, om Sion te beschermen en te zegenen, Zef. 3: 17. *De Heere uw God is in het midden van u, een Held die verlossen zal. Hij zal over uw vrolijk zijn met blijdschap; Hij zal zwijgen in Zijn liefde*.
- Ten derde. God zal in het midden van Zijn volk blijven omdat zij Zijn zaak liefhebben, Jeremia 15: 15. *Weet, dat ik om Uwentwil versmaadheid draag*. Al de verdrukkingen en vervolgingen die de Godzaligen ontmoeting overkomen hen omdat ze tot verdediging van de waarheid opstaan. Indien zij maar wilden afstaan van de waarheid en Christus' livrei wegwerpen, niemand zou hen tegenstaan. Maar nu zij Christus' zaak opgenomen hebben en onder de banier van Zijn evangelie strijden, brengen Gebal, Amon van al de machten van de hel hun heirkrachten tegen hen in het veld. De vorsten van Perzië hadden geen ander artikel tegen Daniël dan in de wet zijns Gods, Daniël 6:6. Nu, omdat de kerk de zaak van God voorstaat en goed en bloed en leven voor Zijn zaak waagt, daarom is God in het midden van haar. Hij acht zichzelf in het punt van eer geraakt om Zijn volk bij te staan.

Maar waaruit blijkt het dat God in het midden van Zijn kerk is?

Antwoord. Het blijkt tweezins.

I. Uit de merkwaardige en wonderlijke bewaring en verlossing van Zijn kerk

1. Door onverwachtse midden. Toen Israël omsingeld en verlegen stond, de Rode Zee van voren; Farao en zijn heirleger van achteren vervolgende; behoedt en verlost God hen door onverwachte middelen. Nooit dachten ze aan het verdelen van de wateren. Wie kon zich indenken dat God een voetpad in de zee zou maken? Toen er vlees ontbrak in de woestijn, kon het volk van Israël niet bedenken dat God daar een tafel zou oprichten. Er was geen ploegen of zaaïen en niets te zien of te vinden dan wilde beesten en slangen. De Heere maakte de hemelen tot een koornzolder en regende brood op hen neer. Hier was Hij in het midden van Zijn volk.

2. Door geringe en verachtelijke middelen. Het blazen van de bazuinen en de brandende fakkelen deed de muur van Jericho neervallen, Jozua 6: 20. En bracht het leger van de Midianieten op de vlucht, Richt. 7: 22. Jeremia werd met enkele oude verscheurde en versleten lompen uit de kuil en het slijk getrokken, Jeremia 38: 11. Dikwijls behoedt of verlost God Zijn kerk door geringe en eenvoudige werktuigen. Hij weet oude versleten lompen daartoe te gebruiken. God verwekte Luther in Duitsland tegen de Paus. De vijand zag hem aan met een verachtelijk oog. Iemand zeide van hem: dat hij beter geschikt was om te bidden in een klooster, dan om enige grote daden te doen daarbuiten. Maar God maakte hem een buitengewoon werktuig in Zijn kerk. Hij schudde de stoel van de Paus zó, dat hij nog tot op deze dag daar niet veilig op gezeten heeft.
3. Door tegenstrijdige middelen, zodat een rotssteen een geopende fontein wordt om het dorstig Israël te laven. Dat Jona van de walvis verslonden en zo behouden werd, dat God de vis tot een schip gebruikt om hem behouden aan land te brengen; dat de raven, die zo onnatuurlijk zijn dat ze hun jongen slecht voeden, de profeet Elia spijs brengen, toont dat God in het midden van Zijn volk is. Hoe dikwijls hebben wij gezien dat God een tegenwind tot Zijn voordeel gebruikt. De vijanden van Zijn kerk zullen Zijn werk doen. Hij weet Zijn spel door hun hand te spelen:
  - a. Óf, Hij zal Zijn vijanden tot vrienden van Zijn volk maken, Exodus 12: 35,36. *De kinderen Israël hadden van de Egyptenaren geëist zilveren vaten en gouden vaten en klederen. Daartoe had de Heere het volk genade gegeven in de ogen der Egyptenaren.* God kan maken dat de wolven Zijn lammeren zogen.
  - b. Óf, Hij zal tweespalt een onder Zijn vijanden verwerken en hun eigen wapenen tegen zichzelf doen keren. 2 Kronieken 20: 23, *De kinderen Amons stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seir om te verbannen en te verdelgen. En als zij met de inwoners van Seir einde gemaakt hadden, hielpen zij de een den ander ten verdere.* Zo maakt God het zaad der slang tot een middel om de slang de kop te vermorzelen. Wij lezen in de kerkelijke historie, in de tijd van de goede keizer Theodosius, dat als de Perzen hun pijlen tegen de christenen afgeschoten hadden, hun pijlen door een onverwachte en sterke wind, in hun eigen gezicht teruggedreven werden.

II. Dat God in het midden van Zijn kerk is, dat blijkt ook uit de tijdige en welgepaste bijstand die God Zijn kerk doet. Als de kerk van God in de laagte gebracht wordt en geen andere uitkomst dan wanhoop voor ogen ziet, als haar krachten vervallen en hun hoop verloren was, dán is God tot hulp en bijstand van Zijn kerk ingetreden en heeft de zege en overwinning aan hun kant gegeven. Deut. 32: 36, *De Heere zal Zijn volk recht doen, en het zal Hem over Zijn knechten berouwen; want Hij zal zien dat de hand is weggegaan en de besloten en de verlatene niet is.* Toen Petrus aan het zinken was reikte Christus hem Zijn hand toe en nam hem in het schip. Als de kerk van God was onder een hamer en aambeeld, of evenals Izak op het altaar gelegd werd, gereed om aan de furie en woede van de mensen opgeofferd te worden, ... toen is de voorzienigheid Gods tussengetreden, zeggende: (gelijk de engel tot Abraham zei) *Steek uw hand niet uit aan den jongen;* Gen. 22:12. God kan de vijand toelaten dat Hij Zijn kerk in de hielen bijt, maar het hoofd zal Hij beschermen. Wanneer de boosheid tot wraak aanzet en de plannen van de mensen de verwoesting van de kerk proberen uit te voeren, dan verschijnt de Morgenster van hun verlossing. Dit toont dat God in het midden van Sion is, omdat God toen alles afgedaan en de hoop verloren scheen te zijn, aan kwam rijden in de karossen van Zijn heil.

Eerste gebruik, tot onderwijs, in 4 opzichten.

Hier is een goede tijding voor de kerk van God. Gods volk is gereed de moed te laten vallen, wanneer ze zien dat alle dingen zo buiten hun middelpunt bewegen en tegen hun verwachting aanlopen. Maar, God is in het midden van Sion. Hij heeft het opperste gebied over de zaak en staat van Zijn kerk. God draagt meer zorg voor Zijn kerk als wij doen kunnen. Wij lezen in het gezicht van Ezechiël, van een rad in het midden van een rad, Ezech. 1: 6. Gods raadsbesluit is het binnenste rad dat al de buitenste raderen van de Voorzienigheid beweegt. Het ontbreekt de kerk van God nooit aan vijanden die hen bespringen en aanvallen, maar God is in het midden van haar. Hier is een troostfontein, welks kristallijnen stromen de stad Gods verkwikken mogen. Gods oog is op Zijn volk ten goede. *De ogen des Heeren Zijn over degenen die Hem vrezen*, Psalm 33: 18. En dit oog is een wakend oog, *want de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren noch slapen*, Psalm 121: 4.

Vraag. *Maar is dat zo'n troostrijk voorrecht, dat Gods oog over Zijn volk is; Zijn oog is ook over de goddelozen?*

Antwoordt.

- A. Gods oog over Sion is niet alleen een oog om te zien, maar ook een oog om te zegenen. Sion heeft niet alleen Zijn oog, maar ook Zijn hart. Psalm 35: 13, *Want Gij Heere, zult de rechtvaardigen zegenen; Gij zult hen met goedgunstigheid kronen, als met een rondas.*
- B. Is God in het midden van Sion? Zie dan het sieraad en de sterkte van de kerk.
  1. Het sieraad van de kerk: *God is in het midden van haar*. God is hun heerlijkheid en schoonheid, Zacharia 2: 5, *Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar*. Dit is de beste parel aan de kroon van de kerk. Hetgeen een diamant is in een ring en de zon voor de wereld, die de aarde met haar stralen verguld en versiert, dat is Gods tegenwoordigheid in Zijn kerk. De ark die een type en beeld van Gods tegenwoordigheid was, wordt genoemd: *de heerlijkheid van Israël*. Waarom wordt de kerk genoemd: een sierlijke kroon en een koninklijke hoed, Jesaja 62: 3? Niet anders omdat God Zijn glinsterende luister op hen legt. *Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van haar*.
  2. Zie hier de sterkte van de kerk. *God is in het midden van haar*. Hij heerst in het midden van Zijn kerk, niet alleen om hen bij te staan, maar ook om bij hen te staan. Niet alleen om haar te beschouwen, maar ook om haar de beschermen. De kerk van God is als een kasteel met rotsen ommuurd. Jesaja 33: 16, *De sterkten der steenrotsen zullen zijn hoog vertrek zijn*. Maar iemand zou op een rots kunnen verhongeren. Daarom volgt er: *Zijn brood wordt hem gegeven, zijn wateren zijn gewis*. God is in het midden van Sion, zowel defensief als offensief. Hij is zowel een schild als een zwaard. Deut. 33: 29, *Welgelukzalig zijt gij, o Israël, wie is u gelijk? Gij zijt een volk verlost door den Heere, het Schild uwer hulp en die een Zwaard is uwer hoogheid*. God is een gouden Schild voor Zijn volk en een vlammend Zwaard voor Zijn vijanden. Zacharia 2: 5, *Ik zal hen wezen, spreekt de Heere een vurige muur rondom*. Een muur, dat is defensief. Een vurige muur dat is offensief. Jesaja 27: 23, *Te dien dage zal er een wijngaard zijn van roden wijn, zingt van dezelve bij beurte. Ik de Heere behoede dien, alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen, opdat de vijand hem niet bezoeke, zal Ik hem bewaren nacht en dag*. Die er op uit zijn om de kerk omver te werpen moeten het doen op zo'n tijd dat het

nóch nacht nóch dag is, want God heeft beloofd dat Hij Zijn kerk wil bewaren nacht én dag.

3. Zie hieruit hoe ijdel en tevergeefs al de aanslagen en het samenspannen van de goddelozen tegen de kerk van God zijn. *God is in het midden van haar.* Wanneer wij de dingen in de wereld met een menselijk oog aanzien, mogen wij ons verwonderen dat de vloed de kerk van God niet boven het hoofd gaat. Als de zee hoger zou zijn dan de aarde en echter de aarde niet zou verdrinken, dat is wonderlijk. Dat de vloed van de wereld die zóver boven de kerk schijnt te gaan, maar de kerk niet overstroomd, is geen kleine verwondering waard! Maar God is in het midden van haar; daarom is ze onoverwinnelijk. De mensen moeten God eerst overwinnen eer zij de kerk kunnen overwinnen. Hoe slecht is de wijsheid van de mensen wanneer zij zich tegen God aankanten! Wat doen de mensen wanneer ze oorlogvoeren tegen de kerk? Zij ondernemen onmogelijke dingen, want God is in het midden van haar. Wat een oneindige ongelijkheid is er tussen de vijanden van Gods kerk en God? Zoveel als tussen eindigen en het oneindige. Zou een zwak mens oorlogvoeren tegen God? Hoe gemakkelijk kan God de hoogmoed van goddelozen temmen, hun macht breken, hun raadslagen tot dwaasheid maken! Hij kan Zijn vijanden met het omwenden van Zijn hand dempen; Psalm 81: 15. Met één wenk, Psalm 2: 5. Met Zijn handen, Jesaja 30: 28. Met Zijn gezicht, Exodus 14: 23. Het kost God maar één opslag van Zijn oog ... en al Zijn tegenpartijen zijn verdwenen. Met God te twisten is voor de mens zoveel alsof een kind ging vechten tegen een reus of aardsengel. En alsof de doornen zich in slagorde stellen tegen het vuur. O, hoe ijdel en tevergeefs zijn al de aanslagen tegen Gods kerk! *God is in het midden van haar. Zacharia 12: 3, Het zal te dien dage geschieden, dat Ik Jeruzalem stellen zal tot een lastige steen alle volken.* De vijanden zoeken de kerk op te lichten en weg te dragen, maar ze is als een lastige steen die op hen vallen en hen vermorzelen zal. *Zacharia 12: 6, Ik zal de leidlieden van Juda stellen als een vurige haard onder het hout en als een vurige fakkel onder de schoven; en zij zullen ter rechter- en ter linkerzijde alle volken rondom verteren. En Jeruzalem zal nog blijven in haar plaats te Jeruzalem.* De grote tegenpartijders van Sion zijn als brandstof en de kerk als een vurige fakkel om hen te verbranden.
4. Als God in het midden van Zijn kerk is, dan volgt daaruit dat alles wat de kerk overkomt tot hun beste zal dienen. Er is niets dat in de wereld zich roert of beweegt, of het moet tot uitvoering van Gods voornemen dienen. Evenals de raderen in de wekker die tegen elkaar aanlopende de wekker een juist beweging geven om alarm te slaan. Wat de goddelozen voornemen tot verwoesting dat zal God aanwenden tot verlossing van Zijn kerk. Luther schreef aan de Keurvorst van Saksen: *uw overheid moet weten dat de zaken van de kerk op een geheel andere wijze van God geregeerd en gehandhaafd worden in den hemel, als van de keizer en de Rijksstanden te Neurenberg.* Terwijl de tegenpartijen erop uit zijn om de kerk neer te werpen, zullen ze integendeel de kerk opbouwen. God is in het midden van Zijn volk; daarom zijn de aller felste stormen van vervolging niet anders dan een sterke wind in de zijlen, die het schip sneller doet voorgaan en des te eerder in de gewenste haven brengt.

Tweede gebruik. Tot vermaning, in drie opzichten.

1. Laat ons daarnaar trachten dat, gelijk God in het midden van Zijn kerk is Hij ook zo in het midden van ons hart mag zijn.

Het is een geringe troost te horen dat God in het midden van Zijn kerk is, tenzij dat Hij ook in het midden van ons hart gevonden wordt. Het is evenals iemand die op punt staat te verdrinken, en een regenboog zag maar zei: *wat kan het mij baten dat de wereld niet zal verdrinken als ik moet verdrinken?* Zo is het ook hier, wat baat het ons dat God in het midden van Zijn kerk is door de tegenwoordigheid van Zijn voorzienigheid als Hij niet in het midden van ons hart is met de tegenwoordigheid van Zijn genade? Wij moeten Christus niet alleen *bij* ons maar ook *in* ons hebben. Kol. 1: 27, *Welke is Christus in u, de hoop der heerlijkheid.* Dat zal een hartsversterking op ons doodsbed zijn. Wat schaadt het ons als de dood in ons lichaam komt, als Christus in ons hart is? Dit moet dan onze wijsheid en onze begeerte zijn, dat wij niet alleen de tegenwoordigheid van God *bij* ons maar ook de Geest van God *in* ons mogen hebben. Galaten 4: 6, *God heeft de Geest Zijns Zoons uitgezonden in uw harten.*

2. Is God in het midden van Zijn kerk om ze te ondersteunen en te bewaren, laat dan Gods volk geenszins wanhopen, noch de moed verloren geven.

Laat ze niet vrezen voor te vijanden van de kerk. Psalm 46: 2,3, *God is ons een Toevlucht en Sterkte. Hij is krachtelijk bevonden een Hulp in de benauwdheden. Daarom zullen wij niet vrezen, al veranderde de aarde hare plaats, en al werden de bergen verzet in het hart den zeeën.* Indien wij in nieuwe nood en benauwdheden mochten geraken, laat ons niet zeggen: *het is met ons gedaan.* God zal al Zijn eigenschappen voor Zijn volk in het werk stellen. Zijn *wijsheid* om hen te begeleiden; Zijn *macht* om hen te beschermen; Zijn *heiligheid* om hen te heiligen; Zijn *genade* om hen zalig te maken. Een schepsel te vrezen, is God te verachten. Toen Antigonus zijn soldaten hoorde zeggen, hoe groot het getal van hun vijanden was, ging hij naar hen toe en zei: *en voor hoeveel rekent gij mij?* Deze woorden: *God is in het midden van haar,* zullen alle ongelovigheid neerslaan en een geheel leger van vreesachtige gedachten die in 't hart oprijzen, op de vlucht drijven. Het is hoge ondankbaarheid, óf de murmureerden, óf te wantrouwen na zoveel bijzondere weldaden en ervaringen die wij ontvangen hebben.

Nu, omdat de harten van Gods eigen volk met de geest van vreesachtigheid zeer bezet zijn en bijna overweldigd worden, zal ik deze 5 tegengiffen tegen deze vrees voorschrijven.

(1) God zal altijd een kerk op aarde hebben. Matth. 16: 18, *De poorten der hel zullen dezelve niet overweldigen.* Noch de listigheid van de slangen, noch de wreedheid van de draken zal de kerk kunnen verwoesten. Het schip, waarvan gesproken wordt in het evangelie werd van de baren geslingerd omdat er zonde in is, maar niet overstelpt, omdat Christus er in was. Wees welgemoed, Christus is in het schip. Exodus 3: 2, *De engel des Heeren verscheen in een vlam des vuurs uit het midden van een braambos; en zie, de braambos brandde in het vuur, en werd niet verteerd.* Dit is een type van de strijdende kerk. Deze braambos brandt, maar wordt niet verteerd, want God is in het midden van haar. De kerk van God mag verdukt, maar niet onderdukt worden. Kaïn duwde het mes in Abels keel en sindsdien hebben de aderen van de kerk gebloed, maar zij is zo zwak niet of zij kan nog op haar benen staan. De algemene kerk wordt niet uitgeroeid. Niet dat de kerk van God in haar onderscheiden delen niet zelden lijden. Want het is evenals met het verbond wat God met Noach heeft gemaakt, dat de ganse aarde nooit meer door een zondvloed zal vergaan; echter kunnen en zijn er sindsdien zodanige watervloeden geweest dat er verscheiden gedeelten en gewesten van de wereld jammerlijk verdronken en ten ondergegaan zijn. Zo kan ook de algemene kerk niet

- ondergaan, echter kan ze in sommige delen en gemeenten lijden, zoals de zeven gemeenten in Azië van hun gouden kandelaren ontbloot zijn.
- (2) Het lijden van de een of andere bijzondere kerk kan gediend hebben ten goede. Jeremia 24: 5, *De gevankelijk weggevoerden van Juda, die Ik uit deze plaats naar het land der Chaldeeën heb weggeschikt, ten goede.* God weet de goddelozen ten goede van Zijn kerk te gebruiken. God laat soms Zijn volk in het open veld uitgeworpen worden en de goddelozen de wateren van verdrukking op hen uitstorten, maar Hij bestuurt het ten beste voor Zijn kerk. Zo wordt middellijkerwijs Zijn volk gereinigd. Daniël 12: 13, *Velen zullen er gereinigd en witte gemaakt en gelouterd worden.* De goddelozen zijn Gods vlegels om het kaf van Zijn volk af te dorsen. Zij lijden om hun genadegaven blinkende te maken. De goddelozen zijn bloedzuigers om het schadelijk bloed uit te zuigen. Tertullius Cicero maakt gewag van een Fereüs die zijn vijand met zijn zwaard doorstekende, toevallig zijn gezwel opende en hem zo genas. De vijanden van de kerk genezen alleen het gezwel van hoogmoed. Jesaja 31: 9, *Gods vuur is te Sion.* Dat vuur is geen verterend vuur, maar een louterend vuur. De kerk is Gods huis. De vijanden menen de muren van dit huis omver te rukken, maar zij kunnen alleen de vloer schoonvegen. Zij menen de kerk van God te kruisigen, maar zij kunnen die alleen reinigen van hun walgelijke droesems. Zo weet God al het lijden van Zijn volk tot hun bestwil te keren. Hij spant de snaren van Zijn harp om de muziek mooier te maken.
- (3) Hoe meer Gods kerk verdrukt wordt, hoe meer ze aanwast. Het is de aard van Gods kerk dat ze afnemende toeneemt en duikende het hoofd opheft. Exodus 1: 12. *En hoe meer zij het volk der kinderen Israël verdrukten, hoe meer ze vermeerderden.* Getuigen zijn de 10 vervolgingen in de tijden van Nero, Diocletianus, Trajanus, etc. De kerk is gegrond op bloed en groeit door bloed. De bloedregen heeft de kerk van God ten allen tijde meer dan groeien. Hoe meer een toorts geslagen wordt, hoe meer ze brandt. Keizer Julianus, dit opmerkende, scheidde uit met de vervolgingen van de christenen; niet uit medelijden, maar uit nijdigheid, omdat hij zag dat ze zo zeer toenamen. De waarheid is een Fenix, die ten allen tijde uit de as der heiligen wordt opgewekt en is verrezen. De kerk van God is een palmboom met dit opschrift: *Ik groei door smart.* Hoe meer gewicht op haar gelegd wordt, hoe hoger zij oprijst.
- (4) Als de kerk van God op het laagst is, dan is de genade meest tegenwoordig. Hoe de barensweeën feller zijn, hoe dicht de verlossing nabij is. Jesaja 33: 9,10, *Het land treurt, de Libanon schaamt zich, Saron is geworden als een woestijn; zo Basan als Karmel zijn geschud. Nu zal Ik opstaan, zegt de Heere, nu zal Ik verhoogd worden; nu zal Ik verheven worden.* Indien uw bij de Theems loopt en op het eb en vloed van het water acht geeft, zult u bemerken dat wanneer de eb op het laagst is dan een hoog getij te wachten staat. Zo ook wanneer de kerk van God tot een lage eb schijnt gekomen te zijn, dan is de springvloed van verlossing het dichtst bij. Toen Diocletianus zo verschrikkelijk woede en alle dingen hopeloos schenen, toen kwam de gouden eeuw van keizer Constantijn. Het is gewoonlijk een weinig voor de dageraad het aller duisterst.
- (5) Al schijnt de kerk van God soms aan het verminderen, echter zal zij hetgeen zij in de ene plaats verliest in een andere plaats winnen. Het is evenals een vuur wanneer het aan de ene kant van het huis geblust wordt, breekt ze uit aan de andere kant. Of zoals de zon, wanneer die bij onze horizon ondergaat, aan de andere kant opgaat. Te Rome waren er twee laurierbomen, waarvan als de ene verdorde, de ander

bloiede. Een gepast beeld van de strijdende kerk. Wanneer ze schijnt af te nemen in de ene plaats zal zij groeien en bloeien in de andere plaats.

Dit alles mag ons aangaande de kerk van God tot troost dienen en als een medicijnen wezen om de wormen van ongeloof en vrees in onze harten te doden. *God is in het midden van haar, daarom zullen wij niet vrezen al veranderde de aarde haar plaats.*

3. Is God in het midden van Zijn kerk laat ons dan twee dingen doen.

I. Ten eerste. ***Laat wij ons wachten dat wij God uit het midden van ons niet wegdrijven.***

Er zijn wegen genoeg waardoor wij God van ons kunnen wegdrijven. Wanneer de bijen in hun bijenkorf zijn en hun honing daar brengen, kunt u ze met rook en smook verdrijven. Zo is de zonde een stinkende smook die God uit het midden van een volk wegdrijft. Jesaja 65: 3 - 5. *Een volk Mij geduriglijk tergende in Mijn aangezicht. Deze zijn een rook in Mijn neus.*

Inzonderheid zijn er 9 zonden die God uit een land wegdrijven. En als God uit een land weg gaat, dan zullen oordelen en plagen inkomen.

1. De afgoderij. 2 Koningen 17: 12, 18. *Zij hadden de drekgoden gediend waarvan de Heere tot hen gezegd had: gij zult deze zaak niet doen. Daarom vertoonde Zich de Heere zeer over Israël, dat Hij ze weg deed van Zijn aangezicht.* Afgoderij is een zonde die de huwelijksknoop verbreekt, waardoor de Heere Zijn gemeenschap met een volk wegneemt. Exodus 32: 7, *uw volk heeft het verdorven.* Tevoren noemde God Israël Zijn volk, maar als zij zich met afgoderij verontreinigd hadden, zei God het eigendomsrecht op. De Heere zegt niet tot Mozes, *Mijn volk*; maar *uw volk*, omdat Hij hen geheel verworpen had, en het leenrecht van Zijn genade afgesneden had. Wacht u voor afgoderij. Ja, ook van superstitie, of bijgeloof. Want dat is een brug die daarheen leidt. Bijgeloof is een vermenging van onze eigen inbeelding en visie met de Goddelijke instellingen. Het is God honen en smaadheid aandoen, alsof Hij niet wijs genoeg was om de wijze van Zijn eigen dienst in te stellen.
2. Roverij en onderdrukking. Jeremia 12: 7-9. *Ik heb Mijn huis verlaten; Ik heb Mijn erfenis laten varen; Mijn erfenis is mij geworden als een leeuw in het woud; Mijn erfenis is Mij een gesprenkde vogel;* of: zij is als een roofvogel. Wanneer Gods duif als een vogel met klauwen wordt, zich tot roof en wreedheid begeeft, besmet ze haar veren met bloed. Dan zal God Zijn huis afbreken en daaruit vertrekken.
3. Onkuisheid. Hoséa 7: 4, *Zij bedrijven al te samen overspel; zij zijn gelijk een bakoven die gereedgemaakt is om te bakken.* Zij, die tempelen van de Heilige Geest behoorden te zijn, zijn hete ovens, brandende in hun lusten. *Ik zal mijn netten over hen uitspreiden,* vers 12. Dat wil zeggen, *Ik zal het net van mijn oordelen over hen uitspreiden en ze zullen daarin gevangen worden.*
4. Gierigheid. Jeremia 6: 12, 13. *Ik zal Mijn hand uitstreckende tegen de inwoners van dit land. Want van hen kleinsten aan tot hun grootste toe pleegt een ieder van hen gierigheid.* Wanneer de mensen muffig naar de aarde ruiken, wanneer zij de wisselbanken liever hebben dan de tempelen en meer werk maken van de aardse Mammon dan van het hemelse manna, dan zal God Zijn afscheid nemen en vertrekken. God is een Geest, Hij kan zomin met een aardsgezind volk verkeren, als een vorst met een onrein varken.
5. Afval. Jeremia 6: 28, 30. *Zij zijn allen de afvalligsten der afvalligen; men noemt ze een verworpen zilver, want de Heere heeft hen verworpen.* Dit was de zonde

waarom God Zijn gouden kandelaar van de kerk van Eféze wegnam, omdat ze hun eerste liefde verlaten hadden; Openbaring 2: 4. En doordat de afval een zonde is die God van een volk doet scheiden, kunnen wij dan verwachten dat Hij bij ons nog langer vertoeven zal? Waar is de oude ijver voor God, de eerste liefde tot de waarheid die er vroeger mocht zijn? Wij leven in het afvallen van de bladeren. Velen zijn er die de godsdienst, die edele koningen, alle genegenheid bewijzen als zij een gouden kleinood aan haar oren heeft hangen; maar ze geven haar een schop als ze in haar nachtgewaad is en van haar juwelen van voordelen ontbloot is. De vrouw van Lot werd in een zoutpilaar veranderd omdat ze terugzag. Indien al degenen die terugzien met dit oordeel gestraft werden, wij zouden zo veel zoutpilaar ontmoeten dat we de straat niet meer zouden kunnen gebruiken. De kooplieden vertellen ons van verscheiden schepen die in zee schipbreuk geleden hebben en vergaan zijn. Ik geloof dat er de laatste tijd meer schipbreuk te land als ter zee geleden is, namelijk van degenen die van het geloof en een goede consciëntie schipbreuk geleden hebben. Het gouden hoofd, is veranderd in ijzer en leem, een zwakke en onzuivere stof.

6. Walging van Gods instellingen. Amos 8: 5. *Wanneer zal de nieuwe maan overgaan en de sabbat?* Vers 11: *Zie de dagen inkomen, spreekt de Heere, dat Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch de dorst naar water, maar om te horen de woorden des Heeren.* God heeft deze natie met het fijnste van de tarwe gevoed, ja met het brood des levens. Wij hebben de room van Gods instellingen gehad. God is in een grote regen van zegening tot ons neergekomen. De wijnoogst van andere volkeren is zo goed niet geweest als de nalezing van Engeland. Maar hebben wij niet gezegd: *zie, wat een vermoeidheid!* Maleachi 1: 13. Is dit onze zonde niet dat wij de verkondiging van Gods woord verbrast hebben? Het woord Gods als voor ons gekookt moest ons behaagd hebben, maar wij hebben gewalgd van die spijs. We hebben gezegd: *wie is deze Mozes? Wat is dit voor manna?* Hebben wij dan niet vrezen dat God op weg is om ons over deze zonden te straffen? Wanneer wij onze honger verloren hebben, mag God met recht de tafel wegnemen. Maar, zou dat niet droevig zijn? Hoe droevig is het voor een volk wanneer hun ziens blind zijn! In welke jammerlijke toestand is het volk dat kaf en draf in plaats van manna krijgt en muziek in plaats van voedsel wordt gegeven? Te walgen van het evangelie, verzondigt het evangelie. Wanneer Gods ziet dat wij de zegening van het heiligdom op zo'n lage prijs stellen, dan zal Hij de markt verzetten.
7. Mijneed. Jeremia 11: 10, 11, *Het huis van Israël en het huis van Juda hebben Mijn verbond verbroken. Daarom zegt de Heere alzo: zie, Ik zal een kwaad over hen brengen, uit hetwelk zij niet zullen kunnen uitkomen. Als zij dan tot Mij zullen roepen, zal Ik naar hen niet horen.* Wanneer een volk met God spot en speelt, hun plechtige beloften en verbonden verbreekt, hetzij dat ze sacramenteel of persoonlijk zijn, dat is een zonde die God tot toorn verwekt en de Heere van een volk doet vertrekken. Zo zelfs, dat Hij hen, hoewel ze Hem achterna lopen, een doof oor zal toekeren. God wil de zwakheid verschonen, maar verraad straffen.
8. Haat en afkeer van reformatie en verbetering. Als God tot een volk spreekt door Zijn woord en Geest en door oordelen maar zij naar Hem niet horen, dan zal Hij alles oppakken en vertrekken. Jeremia 7: 10, 14, *Ik heb tot u gesproken, maar gij hebt niet gehoord, Ik heb geroepen, maar gij hebt niet geantwoord. Zo zal Ik aan het huis dat naar Mijn naam genoemd is, doen gelijk als Ik aan Silo gedaan heb.* Wel, wat deed God aan Silo? Daar werden de priesters gedood, de ark in gevangenschap weggevoerd en al de tekenen van Gods tegenwoordigheid

verplaatst en het profetisch gezicht weggenomen. Nergens lezen wij dat de ark ooit te Silo terugkeerde. Heeft God ons volk niet bevolen een heilig en gereformeerde volk te zijn? Waarom worden er onder ons gevonden die de heiligheid haten en de reformatie tegenstaan? O, zie dan toe, dat God bij ons niet zal doen zoals Hij aan Silo gedaan heeft. Dat Hij ons land niet van volk zal ontbloten en de kerk van de waarheid; en dat Hij een vliegende rol van vloeken naar ons toezendt.

9. Mishandeling van degenen die het woord en in de leer arbeiden. God zal het ongelijk dat Zijn gezanten aangedaan worden wreken. 2 Kronieken 36: 15, 16. *De Heere de God van hun vaders zond tot hen door de hand Zijner knechten, vroeg op zijnde en zedende, want Hij verschoonde Zijn volk en Zijn woning. Maar zij spotten met het de boden Gods en verachten Zijn woorden; zij verleiden zichzelf tegen Zijn profeten, totdat de grimmigheid des Heeren tegen Zijn volk opging, zodat er geen helen aan was.* Laten wij ons van deze zonden wachten die God van een volk zou doen vertrekken.

II. Ten tweede. ***Is God in het midden van Zijn kerk, laat ons dan doen wat wij kunnen om God onder ons te houden.***

Israël deed Zijn best om de ark, die een teken van Gods tegenwoordigheid was, in het midden van hen te behouden. Hoséa 9: 12, *Wee hen als Ik van hen zal geweken zijn.* Gaat God uit het midden van ons weg, ... alle andere zegeningen, vrede, nering, welvaart, zullen met God vertrekken.

O, laat ons alles inspannen om God in het midden van ons te behouden. Wat is de glorie en heerlijkheid van een volk en natie anders dan de tegenwoordigheid van God in Zijn woord en instellingen? Zacharia 2: 5, *Want Ik zal tot heerlijkheid wezen in het midden van hen.* En gaat God uit het midden van ons weg, wij zijn onze heerlijkheid kwijt. Neemt God Zijn afscheid van Engeland dan zullen wij zijn als een huis dat van Zijn sieraad beroofd is en naar de ondergang helt. Jesaja 13: 21, *Daar zullen nederliggen de wilde dieren de woestijn en hun huizen zullen vervuld worden met schrikkelijke gedierten; en daar zullen de jonge struisen wonen en de duivelen zullen daar huppelen.* Gaat God uit het midden van ons weg, de satan zal dadelijk inkomen om in het midden van ons plaats te nemen.

Vraagt u: hoe zullen wij God in het midden van ons houden?

Ik antwoord:

1. Door het gebed. Jeremia 14: 9, *Gij zijt toch in het midden van ons, o Heere; en wij Zijn naar Uw Naam genoemd; verlaat ons niet.* Oefent de ogen des geloofs en de knieën van gebed. Laat ons God aankleven en vasthouden door een heilig lastigvallen en Hem niet laten gaan. Lukas 18: 5; Genesis 32: 26. Lukas 24: 29, *Zij dwongen Hem zeggende, blijf met ons, want het is bij de avond.* Staat God niet op de drempel van Zijn tempel, gereed om te vertrekken? Zien wij niet dat de duistere schaduwen van de avond zich verspreiden? Hebben wij geen reden om te vrezen voor het ondergang van de zon van het evangelie? Och, laat ons door ootmoedig gebed ons aan Christus' voeten neerleggen en Hem dwingen bij ons te blijven. Het gebed maakte een zoete melodie in Gods oren. Waar Hij dat Goddelijke muziek hoort, daar kan Hij moeilijk vandaan komen.
2. Door reformatie en verbetering. Vangt het werk van reformatie en verbetering aan; maakt uw wegen en uw handelingen goed. Jeremia 7: 3. Er zijn veel goddelozen en ongebonden zondaren in het land, die niet anders doen dan drinken en klinken, vloeken en zweren, die hun zonde vrij uitspreken als Sodom. Deze doen als

Simson, ze zijn bezig om het huis boven ons hoofd neer te rukken. In plaats van tranenwater te brengen om Gods toorn uit te blussen, brengen ze olie om de vlam te voeden. De inwoners van Lystre, het wonder van Paulus en Barnabas ziende, verhieven hun stem en riepen: *De goden zijn de mensen gelijk geworden en tot ons neergekomen*, Handelingen 14: 11. Maar wij mogen nu zeggen: *de duivelen zijn de mensen gelijk geworden en tot ons uit de afgrond opgekomen*. Nooit was er zo'n geest van goddeloosheid en boosheid in het land. Nooit waren er zulke hemelgerende en -bestormende gruwelen bedreven. *Maar ofschoon Israël wil hoereren, dat immers Juda niet schuldig worde*, Hoséa 4: 15. Hoewel anderen los en ongebonden leven, die met de wind en stroom naar de hel varen, laat ons echter onze klederen rein houden en de maagdom van ons geweten bewaren. Laat ons verbeteren wat wij verbeteren kunnen in onszelf en beschreien wat wij niet verbetering kunnen in anderen. Laat ons voorzichtig en omzichtig wandelen, Efése 5: 15. Laat ons blinken in Evengelieklaarheid; opdat wij het evangelie niet alleen belijden maar ook versieren mogen. Waren wij zo'n gereformeerd volk, we zouden God gedurig in ons midden houden en Hij zou tot een onderpand van Zijn gunstrijke tegenwoordigheid Zijn evangelie, die grote zegen, beide aan ons en aan onze nakomelingen tot een leengoed schenken.

Vraag. *Maar is het vonnis niet gestreken? Is er nog enige hoop dat God in het midden van Engeland is en blijven zal?*

Antwoord.

Er is hoop in Israël, dezen aangaande, Ezra 10: 2. Ik zal Gods volk hier troost en moed geven en iets te spreken dat als een kurk aan een net mag zijn om hun bezwaarde en neergezonken hoofd boven water te houden. Ik beken, wanneer ik op de duistere kanten van de wolk zie, dan schrikt en vreest en beeft mijn hart. De zonden en tweespalten van de natie zijn grauwe haren op ons. Het is een droevig voorteken wanneer de leden van één en hetzelfde lichaam tegen elkaar beginnen te stoten. Maar hoewel wij veel symptomen en droevige voortekens van een stervend patiënt hebben, echter zijn er nog 6 redenen van hoop, die ons deze troost geven, dat God nog in het midden van de Engeland zal blijven.

1. De eerste grond van hoop is, dat er nog rechtvaardigen in het land zijn. Waren er maar tien rechtvaardigen binnen Sodom geweest, God zou die ganse landstreek verschoond hebben. Het is te hopen dat er veel tieners in Engeland zijn. Jesaja 65: 8, *Wanneer men most in een bos druiven vindt, men zegt: verderf ze niet, want er is een zegen in*. Al is de wijnstok in Engeland zo geslagen en verplettert dat Heere die wel zou mogen afhouden, echter zijn er nog enkele grote druiventrossen in. Om deze zal God de wijnstok sparen en zeggen: *is er geen zegen in?* Waren de Godzaligen, - die de wagens en ruiters van Israël zijn, - uit het midden van ons weggenomen de Heere zou spoedig Zijn werk staken en een einde met de natie maken. Hij zou het onkruid vernielen, liet Hij het niet om het koren wat er in is. Het schip van kerk en staat zou haast naar de afgrond varen, waren er de uitverkorenen niet. De heiligen Zijn de heerlijken op aarde. Psalm 16: 3. Kostelijk en verheerlijkt, Jesaja 43: 4. En om hunnentwil zal God Zich nog laten verbidden, dat Hij ons genadig zij.
2. De tweede grond van hoop is, dat de Heere nog de geest des gebeds onder Zijn volk aanhoudt. De muren van de Spartanen dienden hen tot spiesen. De muren en bolwerken van een natie zijn hun gebeden en tranen. Evenals er roepende zonden in het land zijn, zo zijn er ook nog roepende gebeden. Een geheel leger van

zuchten en tranen worden dagelijks naar de hemel opgezonden. Als de Heere de fiolen van Zijn gramschap wil uitstorten dan stopt Hij al de sluizen der gebeden. Jeremia 7: 16, *Bid niet voor dit volk, en hef geen geschrei, noch gebed voor hen op.* Zó heeft God nog niet gesproken over ons. Het gebed is een krachtig orateur, die voor ons bij God om genade pleit. Het gebed is als de brieven van Mandanus, die bij het Hof des Hemels aankomen. Jesaja 40: 11, *Zoudt gij Mij van het werk Mijner handen bevel geven?* Het gebed wendt Gods toorn van een land af. Exodus 32: 10, *Laat Mij toe, dat Mijn toorn tegen hen ontsteke en hen vertere.* Wat deed Mozes dan? Niets anders dan bidden. Het gebed overwint de Almachtige. Het gebed vindt God vrij en los, maar verlaat Hem gebonden. Dit geeft ons enige hoop, dat God ons niet geheel verlaten zal. Er zijn in het land die nacht en dag roepen: *spaar Uw volk, o Heere; en geeft Uw erfenis niet over tot een smaadheid,* Joël 2: 17. Als het gebed de aanvoerder is, dan brengt dit de verlossing als achterhoede met zich mee. Psalm 10: 17, *Gij zult hun hart versterken, Uw oor zal opmerken.*

3. De derde grond van hoop is, dat zich God Zijn Eigen eer ter harte neemt. Dit was Jozua's argument. Jozua 7: 9, *Wat zoudt Gij dan met Uw grote Naam doen?* Indien Gods volk uitgeroeid en de zaak der religie onder de voeten vertreden werd, het zou de eer van God raken en Zijn Naam tot smaadheid zijn. De goddelozen krijgen dan de overhand en zij lasteren dan God: *waar is uw God?* Psalm 42: 11. Nu, God acht Zijn eer zeer dierbaar; het is de beste parel aan Zijn kroon. Hij zal Zijn eer voorstaan. Terwijl Hij voor de welvaart en het behoud van Zijn volk zorgt, bevordert Hij Zijn eigen eer. Psalm 106: 8, *Doch Hij verloorste hem om Zijns Naams wil.*
4. De vierde grond van hoop is de zalige voorbidding van Christus. De Heere Jezus draagt de namen van Zijn volk op Zijn borst en zo zijn ze als een gouden signet op Zijn hart. Zijn gebeden klimmen op als een liefelijk reukwerk in hemel. Openbaring 8: 4, *En de rook des reukwerks ging op van de hand des engels voor God.* Onze zonden gaan ten hemel als de rook van een oven, maar Christus' gebeden gaan op tot God als de rook van reukwerk. Christus' voorspraak is verdienstelijk; Zijn bloed zal niet ophouden te roepen totdat het bloed van Zijn vijanden zal vergoten zijn.
5. De vijfde grond van hoop is de genade en barmhartigheden Gods. Jesaja 63: 9. *Door Zijn liefde en door Zijn genade heeft Hij hen verlost.* God is de Vader der barmhartigheden, 2 Korinthe 1: 3. Genade en barmhartigheden komt van Zijn mond tot ons afvloeien. *Hij is rijke in barmhartigheden,* Efése 2: 4. Hij heeft lust aan goedertierenheid, Micha 7: 18. Gerechtigheid en oordeel worden genoemd: Gods *vreemd* werk, Jesaja 28: 21. Genade en barmhartigheden is Zijn *Eigen* werk. Hetgeen ons op deze genade mag doen hopen is:
  - ten eerste omdat de genade Gods vrijwillig is, Hoséa 14: 5, *Ik zal hen vrijwillig liefhebben. De genade zendt haar pardon uit aan wie zij wil. De genade gaat niet naar verdienstelijk, maar naar voorrecht. Ik zal hen vrijwillig liefhebben.*
  - Ten tweede, omdat de genade Gods genezende is. Hoséa 14: 5, *Ik zal hunlieder afkeringen genezen.* De genade kan de onreinheid en hardheid van een volk genezen. De genade kan zowel bekering als de verlossing geven. De genade kan de zonde van een volk uitroeien en het volk behouden. De genade kan het kaf verbranden en het koren ongeschonden bewaren. *Ik zal uw afkeringen genezen.* De genade kan de bloedige wonde van de zonde stoppen en ondertussen uitkomst geven tegen de dood, Psalm 68: 21. Plinius zegt dat de waterleidingen van Rome een wereldwonder zijn. Maar zie hier een heilige waterleiding van de genade Gods;

een zoet wonder! De genade kan een zondig volk overwinnen, kan een natie zelfs in een moordjaar behouden. Wij lezen in 1 Koningen 18: 38, *dat het vuur des Heeren viel en het water oplikte*. Dus kan het vuur van Gods genade het water van onze zonden oplikken en verslinden.

6. De zesde en laatste hoop voor Engeland is, dat er veel zonden in die natie bedreven zijn, die voor geen zonde van de natie gerekend moeten worden. Sommigen zijn meinedigen, hebben zichzelf verzwoeren, maar dat hebben zij niet allen gedaan. Een groot en behoorlijk aantal mensen in het land hebben het grote verschil vereffend, - hoe het ook anderszins ten toon wordt gesteld, - en openlijk tegen de verderfelijke handelingen van anderen geprotesteerd. Zodat het te hopen staat dat de Heere het gehele land de zonde van sommigen niet zal toerekenen. Er is een zeker aantal dat evenals David zegt: *De Heere late het verre van mij zijn, dat Ik mijn hand leg aan de gezalfde des Heeren*, 1 Samuël 26: 11. Zij houden het als ongoddelijk en onredelijk om het hoofd af te houwen om daardoor het lichaam te behouden.¹

Zo heb Ik u een regenboog in de wolken vertoont en enige waarschijnlijke gronden van hoop gegeven dat de Heere nog in het midden van ons zal zijn en blijven. Hetgeen ik hiermee beoog is een preservatief en bewaarmiddel tegen wanhoop maar geen stof of voedsel tot zorgeloosheid te geven.

Vraag. Maar hoe is het mogelijk dat er enig goed voor ons zou wezen? Dat de zonden waarin de natie zó geweest en verkooft is, vergeven zouden worden? Dat onze tweespalten en verdeeldheden geheeld en al Gods instellingen gezuiverd en de genadige tegenwoordigheid des Heeren in het midden van ons verlengd zouden worden?

Antwoord.

Ik zeg met onze gezegende Zaligmaker in Lukas 18: 27: *De dingen die onmogelijk zijn bij de mensen, zijn mogelijk bij God*. Wat kan die God niet doen, die scheppen kan? God kan dingen doen die in het oog van ons verstand en rede onmogelijk zijn. Dat het ijzer boven water drijft, dat de rots een waterfontein wordt, is voor de natuur onmogelijk. Maar God heeft dit teweeg gebracht. Kan God de knopen niet ontbinden die voor ons onoplosbaar zijn? Zacharia 8: 6, *Omdat het wonderlijk is in de ogen van het overblijfsel dezes volks, zou het daarom ook in Mijn ogen wonderlijk zijn, spreekt de Heere der Heirscharen? Kunnen enige zwarigheden de almachtige vermoeien? Jeremia 32: 27, Ik ben de Heere, de God van alle vlees; zou Mij enig ding te wonderlijk zijn? Heeft Hij de dode beenderen niet levend gemaakt? Ezechiël 37: 7,8. God kan het licht uit de duisternis voortbrengen, 2 Korinthe 4: 6; een zoet akkoord uit verwarde klanken. Hij kan meer doen dan wij kunnen denken, anders zou Hij geen God zijn. Hoe vlug laat Gods eigen volk de moed zinken, wanneer hen iets dat onmogelijk schijnt ontmoet! Mozes, hoewel een van de doorluchtigste sterren die ooit in de loopkring van de kerk schenen, stond echter verbaasd en verlegen, als hem iets dat onmogelijk scheen overkwam. Num. 11: 21,22, *En Mozes zeide: zeshonderdduizend te voet is dit volk in wiens midden ik ben; en Gij hebt gezegd: Ik zal hen vlees geven en zij zullen een gehele maand eten. Zullen dan voor hen schapen en runderen geslacht worden dat voor hen genoeg zijn? Zullen al de vissen der zee voor hen verzameld worden, dat voor hen genoeg zij?* Alsof Mozes in plat Engels gezegd had: *Ik kan niet zien hoe zo'n grote menigte een gehele maand zou kunnen eten*. God bestraft hem over zijn ongeloof. Vers 23, *Zou dan de hand des Heeren**

¹ Watson zinspeelt op de onthoofding van koning Charles I, 30 januari 1649

verkort zijn? Zou Ik monden scheppen en geen spijs verschaffen? Zou Ik Mijn gezin niet kunnen verzorgen? Zou de hand des Heeren verkort zijn? Die God, die Izak uit een verstorven baarmoeder en de Messias uit de baarmoeder van een maagd voortbracht, wat kan die niet doen? Al werken alle dingen nog zo ongeregeld, God kan ze weer in het goede orde brengen. Wanneer de kerk zo laag is dat ze schijnt in het graf te liggen en een grafsteen op zich te hebben, dan kan God in één ogenblik een heerlijke opstanding voor Zijn kerk beschikken. Laat ons daarom de moed niet verloren geven, maar gedurig rusten op de armen van Gods macht en soevereiniteit, gedenkende dat er geen wanhopige gevallen bij God zijn.

Om alles te besluiten, de Heeren mag Zijn kerk een tijdlang onder de hamer en bijl leggen, dat wil zeggen, onder de handen van vervolgers en verdrukkers laten, om hun zorgeloosheid en gerustheid te bestraffen en hen uit hun sluimeringen op te wekken, maar gewis, de storm zal niet lang duren. De kerk zal niet sterven in de nood, maar God zal betonen *dat Hij in het midden van Sion is*. En nadat Zijn kerk een weinig tijd geleden heeft, gelijk ook haar Hoofd Christus gedaan heeft, dan zal Hij de morgenster van haar verlossing doen verschijnen. En zij zal uit al haar angsten en doden voor de dag gekomen, *als de vleugelen ener duif overdekt met zilver, en welke vederen zijn met uitgegraven géluwen goud*, Psalm 68: 14.

Einde.

2. DE GEESTELIJKE WACHT

Behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens. Spreuken 4: 23.

Het boek der spreuken is vol Goddelijke wonderspreuken en hemelse lessen. Andere delen van de Heilige Schrift zijn als een gouden keten; de verzen zijn door samenhang aan elkaar geschakeld. Dit boek is als een hoop gouden ringen. Veel heerlijkheid en voortreffelijke zinnebeelden liggen hier en daar verspreid, gelijk veel juwelen en glinsterende diamanten. De eretitel die sommigen aan Petrus Lombardus gegeven hebben, kon Salomo zich met recht toe-eigenen, *namelijk een meester der spreuken*. Salomo was de allerwijste van de koningen. Zoals zijn koninkrijk een toneel was van wereldse pracht, zo was zijn hoofd een vademecum van wijsheid in de wereld. Hij was begaafd met een Goddelijke Geest; terwijl hij schreef sprak de Heilige Geest tot hem wat hij schrijven zou. Werkelijk, onder al zijn gouden spreuken is er geen van meerder gewicht en belang als deze: *behoed uw hart boven al wat te bewaren is, want daaruit zijn de uitgangen des levens*.

De tekst gaat over een zaak van leven en dood. De woorden zijn een bevel, want alle raadgevingen in de Heilige Schrift hebben de kracht van een bevel in zich.

Behoed uw hart. Hier is Gods plechtig bevel aan ieder mens, zoals het bevel van een rechter in de rechtbank. Ik zal deze woorden eerst verklaren en dan toepassen.

Behoed. Het Hebreeuwse woord, *behoeden*, heeft verschillende betekenissen.

- A. Soms betekent het *beschermen*. Een slag op het hart doodt; bescherm dan uw hart!
- B. Soms betekent het *zorgdragen voor iets*, dat het niet verloren gaat. Evenals iemand zorgdraagt voor een geldstuk of een gouden sieraad, dat niet weggenomen mag worden.
- C. Soms betekent het *in goede bewaring behouden*. Behoud zó uw hart; sluit het goed bewaard op, zodat het dadelijk bij de hand mag zijn, als God het komt opeisen.

Uw hart. Het hart wordt in de Heilige Schrift verscheiden genomen.

- a. Soms wordt het genomen voor het levende deel, Richt. 19: 5.
- b. Soms voor de ziel, Deut. 13: 3.
- c. Soms voor het gemoed, Spreuken 10: 8.
- d. Soms voor de consciëntie, 1 Johannes 3: 20.
- e. Soms voor de wil en de hartstochten, Psalm 119: 36

Ik zal het nemen in zijn volle breedte, voor de hele ziel met al haar vermogens en gaven. Dit is het pand dat ieder wordt toevertrouwd: *het hart*.

Boven al wat te bewaren is. In de grondtekst staat: *met al de bewaring*. Het Hebreeuwse woord betekent zoveel als: met oplettendheid de wacht betrekken. Een christen moet gedurig wacht houden over zijn hart. Sommigen verklaren de woorden: *behoed uw hart boven alle bewaring*, zoals Junius. Er is niets dat zo'n nauwkeurige wacht nodig heeft. Een christen moet zijn hart onder zijn oog houden.

Want daaruit zijn de uitgangen des levens. Het hart is een fontein des levens. Indien het hart leeft, dan leeft het lichaam. Als het hart geraakt wordt, dan volgt de dood. Zo

is de ziel een geestelijke fontein waaruit of zonde, of genade voortvloeit. Uit deze springader zijn de uitgangen en stromen, óf tot de zaligheid, óf tot verdoemenis.

In de woorden hebben wij drie delen:

Ten eerste, de plicht: *behoed uw hart*.

Ten tweede, de wijze: *boven al wat te bewaren is*.

Ten derde, de reden: *want daaruit zijn de uitgangen des levens*.

De lering uit deze tekst is: ***het moet de grootste zorg van een christen wezen, zijn hart te behoeden boven alles wat te bewaren is***.

- Wij moeten onze ogen behoeden; Job hield daarover de wacht. Job 31:1; *ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen*.
- Wij moeten onze lippen bewaken. David breidelde zijn tong. Psalm 39: 2; *ik zal mijn mond als met een bereid te bewaren*.
- Maar bijzonder moeten wij acht geven op ons hart: *behoed uw hart met alle bewaking*. Het hart is als Dina; het wil graag lopen lanterfant; en zelden komt het weer thuis of het is verontreinigd. Het was een gezegde van een heiden: ik kom nooit met zulke goede genegenheden thuis als ik wegging. O christen, uw voornaamste werk is omtrent uw hart. *Behoed uw hart*. Een slang bewaakt in gevaar zijn kop. Om zijn kop te beschutten zal hij zijn hele lichaam ervoor over hebben. Zo moet een wijs christen voornamelijk zijn hart bewaken. Hij moet zijn lichaam er aan wagen om een wonde van zijn hart af te keren.

Tot meerdere verklaringen van dit stuk zal ik tonen dat het hart moet een bewaard worden:

- I. Met allerlei bewaring.
- II. Ten allen tijde.
- III. De drangreden daartoe.

Ten eerste. **Bewaring op allerlei wijze.**

1. Bewaar uw hart, zoals men een tempel bewaard.

- De tempel was een geheiligde plaats, afgezonderd voor de godsdienst. Zo is het hart een tempel van God, 1 Kor. 3: 16. Deze tempel des harten moet zuiver en heilig bewaard worden. Geen onreinheid mag hier plaatshebben, 2 Kon. 29: 16. Veeg het stof uit de tempel. De vaten van de tempel werden gereinigd, 2 Kon 29: 18. Zo moet het geheugen, de hartstochten, de consciëntie, evenals de vaten van de geestelijke tempel gereinigd worden, 2 Kor. 7: 1.
- Christus dreef de kopers en verkopers uit de tempel, Johannes 2: 15. De wereldse zorgvuldigheden nemen het hart in. Nu, maak een gesel van de dreigementen van de wet om deze wisselaars uit de tempel van uw hart te drijven. Laat Gods tempel tot geen koophuis gemaakt worden.
- In de tempel was een brandend vuur op het altaar. O, wacht u voor vreemd vuur, maar houdt het vuur van ijzer en Godsvrucht brandend op het altaar van uw hart. Doe tempelwerk: offert de offerande van een gebroken geest.
- Als het hart Gods heiligdom is, dan wil God daar wandelen. Het hart van menige mens is als een pesthuis, besmet met de zonde. Dat is de varkens in Gods heiligdom te brengen en de duivel in Gods tempel toe te laten. Davids hart was *een geheiligde tempel*, Psalm 119.

2. Bewaar uw hart zoals u een schat bewaart. Iemand die een grote schat geld of kostbare juwelen heeft zal die met slot en grendel verzekeren zodat zij niet gestolen

kan worden. Christenen, u draagt een kostbare schat in u; een schat daar de hele wereld niet tegen opgewogen kan worden: een dierbare ziel. De duivel en de wereld zoeken u van dit kleinood te beroven. Och, bewaar uw hart, zoals gij uw leven wilt bewaring. Laat ge u hiervan beroven dan wordt ge helemaal geruïneerd. Weinig mensen kennen de waarde van hun hart. Een landman weet de prijs van zijn koren, maar niet van een parel. De mensen kennen de waarde van die schat niet die ze met zich meedragen. Daarom worden andere dingen hoger door hen geschat. Bewaar toch uw hart als een schat!

3. Behoed uw hart, zoals u een hof behoedt. Hooglied 4: 12. Verwijder de zonde uit uw hart. Onder de bloemen van onze geest groeit ook veel onkruid. Onkruid van hoogmoed, boosheid, gierigheid; dit groeit zonder zaaïen of planten. Daarom moeten wij elke dag ons hart wieden door gebeden, zelfonderzoek en bekering.

- a. Het onkruid beneemt aan kruiden en bloemen de groei. Het onkruid van verdorvenheid belet de groei van genade. Waar het onkruid van ongeloof groeit, daar kan de bloem des geloofs niet bloeien.
- b. Onkruid maakt de wandelpaden ongeschikt. Christus wilt niet wandelen in een hart dat met onkruid en doornen volgroeid is Christus weidt soms onder de leliën, Hooglied 6: 3, maar nooit onder de doornen. Arme zondaren, uw klaagt dat u geen gemeenschap met God hebt; dat er een tijd is geweest toen God Zichzelf aan u bekendmaakte, maar dat Hij Zich nu vreemd van uw houdt en niet meer tot u komt. Dit is de oorzaak: de zonde heeft Christus' wandelplaats ongeschikt gemaakt. Uw hart ligt woest als de akker van een luiaard, Spreuken 24: 30. Hoe kan Christus daar wandelen? Het is waar, wij lezen dat Christus eens in de woestijn wandelde toen Hij verzocht werd, Matth. 4: 1. Maar Hij ging daarheen, niet om vermaak maar alleen om met de satan te strijden. Het is een Hof waar Christus vermaak in schept. Daarom, wiedt dagelijks uw hart, en laat niet toe dat uw hart een schuilplaats zou worden voor de satan.

4. Bewaak uw hart zoals men een stad bewaakt. Ons hart is een stad, of een koninklijk slot. Dit koninklijk slot is belegerd door de satan die dagelijks zijn vurige pijlen van verzoeking afschiet. Daarom, bewaakt uw hart als een toren of kasteel.

- a. Houd nauwkeurig wacht voor uw hart. *Ik stond op mijn wacht en ik stelde mij op mijn sterkte*, Hab. 2:1. Let op waar de satan een bres zoekt te slaan, welke genade hij het meest bestormt. Verdubbel daar de wacht en versterk het bolwerk.
- b. Neem uw geestelijke wapenen bij de hand: meditatie, en gebed. Het gebed is een groot wapentuig. Schiet met dit kanon, geladen zijnde met de kogels des geloofs, Matth. 21: 22; 1 Petrus 5: 9. Krijgt de duivel het kasteel van uw hart stormenderhand in, dan zal het er droevig uitzien. Zo scheurde en mismaakte hij die mensen die hij had ingenomen! Zie Markus 9: 18. Het is gemakkelijker de satan in te laten dan hem uit te drijven. Indien de duivel het kasteel van uw hart in bezit krijgt, dan wordt u zijn slaaf. En wees verzekerd: hij geeft u geen kwartier.

5. Bewaak uw hart zoals men een gevangene bewaakt. Het hart is schuldig en zoekt gedurig uit te breken. Daarom is het nodig dat wij ons hart in de boeien slaan. Een gevangen man kan in de gevangenis schone beloften doen dat hij zich stil zal houden, maar als hij de kans ziet, en u de wacht niet houdt, zal hij zijn ijzeren boeien afvlijen en ervan doorgaan. Het hart kan schone beloften doen dat het zich van deze en gene zonden wil wachten, maar als u de wacht niet houdt, zal het uitbreken naar de

ijdelheid. Daarom, bewaak uw hart als een gevangene. Als u verneemt dat het uitbreekt, leg het weer in de boeien, en bindt het vast met de verschrikking van de wet. En bewaar het met het vlamvend zwaard van bestraffing. Zeg tot uw hart, wat Johannes de Doper tot Herodes zei: *het is u niet geoorloofd de huisvrouw uws broeders te hebben*; Markus 6: 18. Zeg zo ook tot uw hart: *het is u niet geoorloofd met de verboden vrucht gemeenschap te hebben*. U mag niet hoogmoed, lichtzinnig, of aardsgezind zijn. Leg uw hart in de boeien van Gods bevelen. Iemand kan wel eens te jaloers zijn over zijn vriend, maar hij kan niet te ijverig wezen over zijn hart. Ons hart moet nauwgezet bewaard worden.

6. Neem acht op uw hart zoals men een wekker in acht neemt. Het hart zakt gedurig naar de aarde. Alle morgens en avonds moet het door de gebeden worden opgewonden. De beweging van een wekker is niet altijd hetzelfde. Soms gaat het vlugger, soms loopt ze langzamer; zo gaat het met het hart. Het is de soms ijverig in ijdelheid maar traag in heilige plichten. Stel daarom deze geestelijke wekker in naar de zonnewijzer van Gods woord.

Ten tweede. **Het hart moet ten allen tijde bewaard worden.**

1. Behoed uw hart als u alleen bent.

Het was de list van de satan om Eva aan te vallen toen ze alleen was en de minste tegenstand kon bieden. Satan is als een listige vrijer die een dochter vrijt als de ouders van huis zijn. De duivel breekt gewoonlijk in daar de omheining het zwakst is. Ik beken, afzondering en eenzaamheid is goed. Had een christen een vruchtbaar hart, wat al zoete gedachten en meditatie kon hij met God hebben als hij alleen was! Psalm 139: 17. Maar helaas, hoe veel ijdele, hoogmoedige, onreine gedachten zullen vanwege onze aangeboren verdorvenheid steedsgewijze in ons hart insluipen als wij het verst van de wereld afgezonderd zijn! Deze vogels zullen op de offerande komen. De duivel zal zijn vurige ballen inwerpen; en als wij hem het minst verwachten zal hij met ons willen onderhandelen om het kasteel van ons hart aan hem over te geven.

2. Behoed uw hart als u in gezelschap bent.

- IJdel gezelschap is het aas daar de satan mee hengelt om onze ziel te vangen. Die een dood lichaam aanraakte werd onrein, volgens de wet, Num. 5: 2. Het hart wordt licht besmet onder degenen die dood zijn in zonden. Wellicht krijgt het een gebrek vanwege verkeerd gezelschap. In de staat der gerechtigheid mocht het hart vergeleken worden bij de paradijsplanten waarvan Athanasius zegt, *dat ze een aangename en zoete smaak medelen aan te bomen die het dichtst daarbij staan*. Maar nu na de val, zijn onze harten zeer begerig om elkaar te besmetten en aan te steken. Evenals de verdorde wijnstok daar de Poëet van spreekt, die de frisse kleur en het sap van de dichtst bij staande wijnstok wegnam. Een goed oog raakt door aanraking ervan een waterend oog, dikwijls zelfs een tranend oog. Zo krijgt een goed hart door het aanzien en de omvang met de goddelozen dikwijls veel verdorvenheid. Indien u blank en roestig metaal onder elkaar vermengd zal het roestige niet blank worden, maar het blanke wordt roestig. Zo wrijft een slechte kameraad, die verroest is door de zonde, altijd iets van zijn onheilige roest aan degenen die blank gemaakt zijn in de genade.
- Ja Christenen bewaak uw hart ook in goed gezelschap. Er kan wel *wat goeds* in iemand gevonden worden, zoals van Abia staat in 1 Koningen 14: 13. Maar soms is het zeer weinig. Het is als een parel in een steenhoop, of als goudvijsel onder

het stof. Vele ijdele woorden worden soms ook gezegd onder hen die overigens goed zijn. Al is het dat zij geen vuilheid opwerpen, echter kan er veel schuin bovendrijven. En deze zijn het allergevaarlijkst omdat ze minder verdacht worden. Wie zou de schimmel vermoeden in geparfumeerd linnen? Al zijn de longen gezond, echter kan de adem stinken. Velen, waarvan wij hopen dat ze goede harten gekregen hebben, ontbreken echter sommige granen van betamelijke zedigheid. Zij zijn soms zo smakelijk en hemels niet in hun woorden, als ze wel behoorden; Kol. 4: 6. De duivel doet soms veel schade door een goed werktuig, wat hij niet kan doen door een kwaad middel. Door een goede hand weet hij zijn zondige verzoeken over te leveren. Hij verzoekt Christus door een apostel. De duivel kroop eens in een slang, maar hier in een duif. Maar Christus ontdekt zijn gekliefde klauw. *Ga weg achter Mij, satan!* Matth. 16: 23. Hoe nodig is het dat wij op onze hoede zijn in gezelschap!

3. Behoed uw hart in het bijzonder na het doen van heilige plichten.

Toen Christus gevestigd en de gebeden had, kwam de duivel en verzocht Hem; Matth. 4: 2,3. Wanneer wij het meeste in onze plichten bezig zijn geweest, dan zal de satan ons verzoeken tot hoogmoed en zorgeloosheid. Het hart van veel mensen wordt na het gebruik van heilige instellingen ontspannen, zoals een boog na een schot. Daarna verslappen ze hoe langer hoe meer, alsof hun gedane plichten een genoegzame borstwering of tegengif was tegen de verzoeken. Weten wij niet, dat de satan altijd op de kaap ligt te loeren? Maar na het volbrengen van heilige plichten is hij allerheftigst tegen ons. De gebeden die God bevredigen ontsteken de satan. En indien wij onze wapenen neerleggen zal hij ons aanvallen en verwonden. Na Davids overwinning over de Assyriërs kreeg hij lust en ootmoedigheid Bathseba; 1 Samuël 11: 4. Wanneer wij in enige plicht de zege over de satan behaald hebben, laat ons dan goed oppassen dat onze harten ons niet ontglippen. Toen God Adam uit het paradijs had verdreven stelde Hij ten oosten van die lusthof een vlammend zwaard om de boom des levens te bewaken; Gen. 3: 24. Wanneer wij door vasten en gebeden de duivel hebben uitgeworpen, laat ons een sterke wacht stellen voor ons hart, om de duivel buiten te houden.

4. Behoed uw hart in tijd van tegenspoed.

De duivel gebruikt alle winden om de ziel te beroeren en schipbreuk te doen lijden. Tegenspoed heeft zijn verzoeken. Er zijn meer *zielen* dan *schepen* in een storm vergaan. In tegenspoed verzoekt de duivel tot Godverloochening en wanhoop. *Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid?* Job 2: 9. De satan gebruikte Jobs vrouw tot een ladder om de onoverwinnelijke toren van Jobs geloof te beklimmen: *houdt gij nog vast aan uw oprechtheid?* Een scherpe manier van spreken. Alsof de duivel gezegd had: God heeft uw beschutting omver gerukt, Hij heeft u geslagen in uw kinderen en bent u dan nog zo onzinnig dat u Hem wilt aanbidden en dienen? Wat hebt u met Zijn dienst gekregen? Waar is uw overwinning? Wat kunt u anders tonen dan uw zweren? Verwerp uw Godsvrucht: *zeggen God en sterf!* Medicijnen van de satan zijn altijd vergiftigd. *Gij zegt, het is tevergeefs God te dienen, want wat nuttigheid is het dat wij Zijn wacht waarnemen?* Mal. 3: 14. Wij hebben gevestigd en gebeden en hebben door het vasten bijna alles verloren; wij willen niet langer meer vasten. Wanneer iemands staat laag geworden is en zijn geest beroerd, dan begint de satan zijn haak in de ziel te werpen. Dikwijls gebruikt satan armoede om de mens op kromme wegen te brengen.

Agur vreesde voor zijn hart in armoede, Spreuken 30: 8, 9. O, behoed uw hart in tegenspoed; wacht u voor het aanpakken van een verboden vrucht.

5. Behoed uw hart in tijd van voorspoed.

Hoe voller de maan is, hoe verder ze van de zon staat. Hoe voller iemand is van de wereld, hoe verder zijn hart van God af is. *Als Jeschurun vet werd, zo sloeg hij achteruit*, Deut. 32: 15. Het valt zwaar overvloed te hebben in voorspoed maar niet overvloedig te zijn in de zonde. Een volle beker kan moeilijk zonder morsen gedragen worden. De bomen zijn nooit meer in gevaar van de wind dan wanneer ze vol staan te bloeien. Hoogmoed, ijdelheid, onkuisheid, zijn de drie dochters die de overvloed heeft gebaard. Simson viel in slaap op Delila's schoot. Miljoenen mensen hebben in de schoot van uiterlijke voorspoed de doodslaap geslapen. Agur bad: *rijkdom geef mij niet*, Spreuken 30: 8. Hij vreesde dat zijn hart dan in het wilde zou lopen. De gouden appels van de wereld betoveren de mens. Wanneer God ons met uitwendige voorspoed omringt, dan is het nodig dat wij onszelf met een wacht van heilige voorzichtigheid omsingelen. Nu volgt

Ten derde. **Waarom dat wij zo'n zorg moeten dragen voor het bewaren van ons hart?**

De redenen zijn:

I. Omdat het hart bedrieglijk is.

Arglistig is het hart, meer dan enig ding, Jeremia 17: 9. In de Hebreeuwse tekst staat: *het hart is een Jakob boven alle dingen*. Het hart is als iemand die een ander de hiel ligt; het is een bedrieger. Als wij niet zeer voorzichtig en wakker zijn, zal ons eigen hart ons de voet lichten. Er is bedrog in geld, in vrienden, in boeken, maar het hart verstaat de kunst van bedriegen die al de rest ver te boven gaat. Het is een stoutmoedige bedrieger. De weg des harten is als een slang op een rots. O, die plooiën en vouwen, die verborgen schuilplaatsen en verwarde doolhoven die een zichzelf bedrieglijk hart bevat! Laat ons het hart in zijn getroffen en sluwe streken een weinig naspeuren en zien of er dan geen reden zijn om gedurig als een schildwacht erbij te staan, ja een sterke wacht te betrekken tegen ons eigen hart.

Het hart is bedrieglijk:

1. Omtrent zondige dingen.
2. Omtrent wettelijke dingen.
3. Omtrent godsdienstige dingen.

1. *Het hart zal ons bedriegen omtrent dingen die zondig zijn.*

- a. Het hart zal ons wijsmaken dat de zonde klein is; en klein zijnde dat ze gemakkelijk vergeefbaar is.
- b. Het hart zal de zonde verschonen en verkeerde handelingen met grote voorwendsels bemantelen.
- c. Het hart zal iemand inblazen dat hij zijn zonde en zijn godsdienst tegelijk aan de hand kan houden. *Zij vreesden den Heere, en dienden ook hun goden*, 2 Kon. 17: 33. Het hart zal iemand heimelijk ingegeven, dat, zolang hij naar de kerk gaat en aalmoezen geeft, hij zijn verdorvenheid in het verborgen wel mag toegeven. Alsof zijn plicht iemand verlof en vrijheid geeft tot zonde.
- d. Het hart zal teksten uit de Schrift bijbrengen om de zonde te rechtvaardigen. *Ik ben den Joden geworden als een Jood, opdat ik de Joden winnen zou; allen ben ik alles geworden*, enz. 1 Kor. 9: 20 - 22. O arglistig hart! Kun je ook bijbelteksten uitvinden om jezelf te verdoemen? Hoewel de heilige Paulus bereid was zich in

middelmatige dingen naar anderen te voegen, opdat hij hun ziel mocht behouden, wilde hij nochtans om hen te behagen, de wet niet overtreden noch enige grondstuk van het geloof verzaken. Indien het hart zo bedrieglijk is, altijd meer genegen de zonde te verschonen dan die te onderzoeken, met welk een zorg en voorzichtigheid behoren onze harten dan niet te waken, opdat ze ons niet tot zonde verleiden eer dat wij het gewaar worden?

2. *Het hart zal ons bedriegen omtrent dingen die wettig zijn; in twee gevallen.*
- a. Het is wettig dat wij onze achting zoeken te bewaren. *Een goede naam is beter als goede olie.* Een goede naam is een kostelijk reukwerk; maar onder voorwendsel van onze goede naam te verdedigen zal ons hart ons verleiden dat wij iets zondigs mogen doen om een goede naam te houden. *Zij hadden de eer der mensen lief, meer dan de ere Gods,* Johannes 12: 43.
  - b. Het is wettig en geoorloofd in uitwendige omstandigheid onze relaties troost te geven; Deut. 26: 11. Maar hoe haast gaat het hart de maat te boven? Hoe dikwijls worden vrouw en kinderen in Gods plaats gesteld? De volle stroom van onze genegenheid vloeit neer op het schepsel en nauwelijks klimt één vonk liefde op tot Christus. Dit is de bedrieglijkheid van het hart dat het ons 't meest verleidt in wettelijke dingen. Er worden meer mensen door wijn als door vergif omgebracht. Zij schrikken voor vergif, maar gebruiken wijn in overvloed. Grove zonden zijn verschrikkelijk, maar hoe velen hebben zich aan geoorloofde dingen vergrepen? *Die hier te veel doet, die misdoet!*

3. *Het hart zal ons bedriegen omtrent dingen die godsdienstig zijn; zoals in*

- (1) onze plichten.
  - (2) Onze genadegaven.
- (1) Onze plichten. Het hart zal ons wijsmaken dat het genoeg is als men komt tot de prediking van het woord en de sacramenten al is het dat onze hartstochten en genegenheden er niet op gezet zijn. Dat is evenals een salamander, die volgens de natuurkundigen, in het vuur kan leven maar nooit te warm wordt. Zal dit u kunnen verschonen voor Gods vierschaar als u aan de Heere vertelt hoeveel predikaties u gehoord hebt? Zeker, dat zal niet beter zijn als het brengen van de brief voor Uria. U zult uw eigen beschuldiging en doodvonnis meebrengen. Hoe bedrieglijk is het hart om zijn eigen doodschuld te bevorderen en de mens in een weg van een goede plichten tot de verdoemenis te brengen!
  - (2) Onze genadegaven. Het hart zal evenals een vleiende spiegel een huichelaar verschonen door schone schijn. De dwaze maagden meenden dat ze olie hadden maar hadden geen olie in de vaten. De kennis van een huichelaar is niet beter dan onwetendheid; 1 Johannes 2: 4. Hij heeft een verlichting van Christus maar geen gelijkvormigheid met Christus. Het geloof van een huichelaar is inbeelding; hij gelooft, *maar zijn hart is niet gereinigd,* Hand. 15: 9. Hij wendt voor dat hij op God vertrouwt in grotere zaken, maar durft zich niet aan Hem toe te vertrouwen in kleinere; hij durft zich op God verlaten met zijn ziel, maar niet met zijn uitwendige toestand. Wel, is het hart zo bedrieglijk, hoe nodig is het dan dat wij ons hart behoeden boven al wat te bewaren is? Handel met uw hart als met een achterklapper. Wij zullen een klapper niet verder geloven, als dat wij hem zien. Het hart is een grote klapper; een trouweloze verrader, die men geen geloof moet geven. Beproof uw hart, maar vertrouw er niet op. *Die op zijn hart vertrouwt, is een zot,* Spreuken 28: 26.

II. Wij moeten het hart bewaken voor vreemde geesten, omdat het niet alleen bedrieglijk maar ook zeer wankelbaar en veranderlijk is.

God klaagt over Israël, dat zijn weldadigheid was als een vroegkomende dauw, Hoséa 6:4. De zon gaat op, en de dauw verdwijnt. Het hart schijnt soms in een goede gestalte te zijn, maar het is weer spoedig veranderd. Zet het water op het vuur en het zal koken; zet het in de openlucht en het zal door de vorst bevroren. De goede bewegingen en genegenheden die in de kerk koken, bevroren dikwijls weer in de winkel. De ene dag is een christen wakker en levendig in het gebed en de andere dag als de discipelen, droevig en slaperig, Lukas 22: 45. Op de ene tijd is een christen als David, *toen hij met alle macht huppelde voor het aangezicht des Heeren*, 2 Sam. 6: 14. Op een andere tijd als Simson, toen zijn haar afgesneden en zijn kracht van hem geweken was, Richt. 16: 19. Als het goud eenmaal door het vuur gezuiverd is, blijft het zuiver. Maar zo is het niet met het hart; gezuiverd zijnde in het gebruik van Gods instellingen, blijft het niet zuiver, maar is haast weer vervuld met een deel schuim en vuilheid. Het hart is in de ene dag nederig en de andere hovaardig; de ene dag zachtmoedig, de andere dag vol drift; de ene dag is dit uurwerk snel in zijn beweging naar de hemel, maar de andere dag langzaam en traag. Het gaat met het hart als met de pols van een zieke, die bijna elk kwartier veranderd. Omdat het hart zo veranderlijk en ongedurig is, is het hoognodig, *dat wij ons hart behoeden boven al wat te bewaren is*. Het hart is als een harp, vlug ontstemt; daarom moeten wij de snaren dikwijls aanschroeven om het speeltuig te stemmen, *opdat wij den Heere mogen zingen en psalmen een ons hart*, Efése 5: 19.

III. Het hart moet bijzonder behoed en bewaard worden, omdat het hart een fontein en springbron is van al ons doen en laten; *daaruit zijn de uitgangen des levens*.

Het hart verzoet óf vergiftigd onze daden. Het hart is de springbron die de uitgangen van ons leven óf helder, óf modderig doen vloeien. Het hart is een troon der zonde, óf der genade. Indien de wortel bitter is kan ze geen zoete vrucht geven. Zo ook hier, indien er een wortel der bitterheid in het hart opwaarts spruit, Hebr. 12: 15, is het onmogelijk dat onze godsdienst een zoete smaak zal geven. Evenals in het natuurlijk lichaam ons hart de fontein van leven is; - indien ons hart beweegt, leeft het gehele lichaam, maar indien het hart het begeeft, sterft ons lichaam, - zo is het ook in het geestelijke. Indien de inwendige mens des harten heilig is, zijn ook de gedachten en werkingen heilig. Maar als een ziel aardsgezind en onrein is, dan ontvangen ook haar werkingen die lelijke kleur. In de godsdienst is het hart alles. Wij oordelen van de harten der mensen vanuit hun werken. God oordeelt de werken der mensen vanuit hun hart. Het hart toont de waarde van het werk. *Amazia deed dat recht was in de ogen des Heeren; doch niet met een volkomen hart*, 2 Kon. 25: 2. Maar van Asa wordt gezegd, *dat zijn hart volkomen was al zijn dagen*, 2 Kron. 15: 17. Het is het hart dat aan een zaak zijn juiste naam geeft. Nu, is het hart de springbron die onze werken goed of kwaad maakt, dan moet het hart zorgvuldig behoed en bewaard worden. Zoek die springader rein te bewaren: *behoed uw hart boven al wat te bewaren is*.

Nuttigheid. Ten eerste, tot onderwijs.

Dit toont ons het onderscheid tussen de Godzaligen en de goddelozen. Een huichelaar ziet het meest op het uitwendige; hij bewaart zijn handelingen voor besmetting; hij zet een wacht voor zijn lippen. Maar een Godzalige stelt een wacht voor zijn hart. Hij doet zijn meeste werken binnen zijn deur. Hij neemt acht op de eerste verheffing en oprijzen van de zonde en toont daar berouw over. Zo zoekt hij zijn hart recht te zetten. Het hart is als het altaar, die de gave heiligt.

Nuttigheid. Ten tweede, tot bestraffing.

Indien wij onze harten bewaren moeten boven al wat te bewaren is, dan zijn hier vierderlei soort mensen te bestraffen.

1. Zulken, die in het geheel geen zorgdragen voor hun hart. Zij zullen met grote zorg hun land bewaren dat het niet verpand wordt, maar weinig zorg dragen ze voor de bewaring van hun hart. Zaligheid en zegen hangt af van de bewaring van het hart. Hoe weinig zijn er echter die grote zorgdragen voor het hart! Zij laten de duivel hun hart innemen. Een herder behoedt zijn kudde; een dokter bewaart zijn recepten; een rechtsgeleerde zijn bewijsstukken; een koopman zijn waren; een gierigaard zijn goud; maar weinigen die hun hart bewaren!

Vraag. *Waarom bewaren de mensen hen hart niet?*

Antwoord.

- (1) Omdat zij de waarde ervan niet kennen. Wat een grote schat is het hart! Het is van Goddelijke afkomst, bekwaam tot heerlijkheid. Echter, weinigen verstaan de waarde van deze schat.
- (2) De mensen bewaren hun hart niet omdat ze bezig zijn in het behoeden van andere dingen. *Mijn wijngaard die ik heb, heb ik niet behoed*; Hooglied 1: 6. Veel mensen zullen zeggen: ik ben druk in de wereld bezig geweest, ik heb mijn goederen behoed, mijn lusten gediend en die nagejaagd, maar mijn eigen hart heb ik verzuimd; mijn wijngaard heb ik niet behoed. Judas bewaarde de beurs in plaats dat hij zijn hart behoorde te bewaren.
- (3) De mensen bewaren hun hart niet omdat ze de geestelijke luiheid liefhebben. Hun hart te behoeden vereist vlijt en naarstigheid; en veel mensen ontzien die moeite. Maar zal een koopman zijn rekenboek niet inzien, omdat hij er moeilijke berekening in vindt?
- (4) Velen menen dat hun harten zo goed zijn, dat ze geen tijd behoeven te besteden om hun hart te behoeden. Menig zorgeloos zondaar heeft zo'n vermetel vertrouwen op de hemel, dat hij meent dat er niets meer te doen is, dan die in bezit te nemen. Daar komt het vandaan dat hij zijn hart nooit doorzoekt of zijn bewijzen onderzoekt, totdat het te laat is.

2. Hier zijn te bestraffen zij, die terwijl dat ze hun hart behoren te bewaren in slaap gevallen zijn. *Als de mensen sliepen, kwam de vijand en zaaide onkruid*, Matth. 13: 25. Wanneer een mens slaapt en zijn geestelijke wacht verzuimd, dan komt de duivel en zaait vergiftig zaad in zijn hart; zaad van boosheid, hoogmoed en begeerlijkheden. Men zegt, dat, als een draak in slaap is, een parel uit zijn hoofd kan genomen worden. Zo neemt de duivel deze kostelijke parel des harten weg, terwijl de mens zorgeloos verder slaapt. Het kost een soldaat zijn leven als hij op wacht in slaap valt.

3. Deze zijn te bestraffen, die in plaats dat ze hun hart bewaren, deze laten stelen. De liefde van de wereld heeft de mensen het hart ontstolen. Daarom is het nodig dat ze hun hart najagen en achtervolgen. De satan vangt het hart van de mensen met een gouden strik. Dit is de oorzaak waarom het preken van het Woord zo weinig goed doet. De dienaars des Woords, preken tot de oren van de mensen, maar de wereld heeft hun hart gestolen.

4. Die zijn te bestraffen die de helft van hun hart bewaren maar niet geheel. Hun genegenheden strekken ten goede, maar enkele delen van hun hart houden ze voor de

zonde open. Herodes deed veel dingen, maar één vertrek in zijn hart ruimde hij voor de duivel in; hij leefde in bloedschande. *Waar de zonde regeert, daar kan het rijk Gods niet regeren*, zegt Augustinus. De ware moeder wilde het kind niet verdeeld hebben door het zwaard van Salomo. God wil het hart niet verdeeld hebben, hij wil het gehele hart voor Zich alleen hebben.

Nuttigheid. Ten derde, tot vermaning.

Deze tekst vermaant de christenen hun hart te behoeden. De kooplieden klagen over verlies ter zee; maar wat wij ook verliezen, indien wij ons hart slechts kunnen bewaren, dan hebben wij genoeg. *Behoed uw hart, boven ál wat te bewaren is*. Ik beken, dit is een zwaar werk. *Het is gemakkelijker de hemel te sluiten, dan het hart*, zegt zeker Godgeleerde. Elia bevond het lichter de hemel door zijn gebed toe te sluiten, dan zijn hart te sluiten voor kwade gedachten. Maar dit is het werk dat ieder goed christen moet praktiseren: *het behoeden van zijn hart*.

Vraag. *Maar als mijn hart kwaad is, moet ik het dan toch bewaren?*

Antwoord. Nee, werpt het kwade weg en bewaar wat goed is. Evenals wij met vruchten doen, wij snijden de schil af en zuiveren het rotte uit, maar bewaren het goede. Doe ook zo met uw hart. Werp hetgeen kwaad is weg maar bewaar het goede. Indien uw hart hard is, werp de stenen weg, maar bewaar hetgeen zacht is. Is het geveinsd? Snijdt het rotte uit en bewaar het gezonde. Maak scheiding tussen goed en kwaad. Werp de zonde weg, maar bewaar en koestert de genade. Met één woord, handel met uw hart, als de vissers met de vissen deden, in de gelijkenis in Matth. 13: 48. Het goede lazen zij uit in hun vaten, maar het kwade wierpen zij weg.

Dit is dus de ernstige vermaning: *behoed uw hart*. Zondaars, houdt goede wacht voor uw hart, laat u niet betoveren of laat het niet gestolen worden door de wellusten van de wereld. *Hoererij en wijn en most neemt het hart weg*, Hoséa 4: 11. Velen hebben hun hart in de wijn vermoord. Clemens Alexandrinus vertelt van een vis die geen hart heeft zoals andere vissen, van het lichaam onderscheiden, maar zijn hart is gelijk als de buik. Dit is een zinnebeeld van de Epicureën; hun hart is hun buik.

Vraag. *Maar wat is die heilige gestalte daar ik mijn hart in bewaren moet?*

Antwoord.

1. Houdt uw hart wakende. *Mijn hart waakte*, Hooglied 5: 2. *Ik zal in den dageraad opwaken*, Psalm 108: 2. Zijn wij een tijdlang lui geweest, nu is het hoog tijd om uit de slaap op te staan. Wacht ervoor te slapen in onwetendheid, in boetvaardigheid, of in zorgeloosheid. Het hart is van natuurlijk slaperig; de zonde mag terecht bij *onze slaap* vergeleken worden.

- a. De slaap is een binding van onze zinnen. Wanneer iemand in slaap is, dan zijn zijne zinnen opgebonden. Zo is ook een zondaar, wiens hart in de slaap der zonde ligt, hij is van zijn geestelijke zinnen beroofd. Hij heeft geen gevoel van zonde, noch van toorn; Efése 4: 19. Hij gaat naar de hel maar weet het niet; hij lacht in zijn slaap.
- b. Al zijn de zinnen in de slaap vastgebonden, de fantasie is echter los; de mens droomt dat hij aan een banket zit, Jesaja 29: 8. Al is dat het hart van een zondaar in de zonde slaapt, echter waakt zijn fantasie. Hij beeld zichzelf in, dat hij een erfgenaam der belofte is, dat God hem bemint, enzovoort.
- c. De slaap verhindert het werk. Die slaapt kan niet werken. Een zondaar die in de zondeslaap is gevallen, kan zijn zaligheid niet uitwerken.

d. Iemand die slaapt is in gevaar van beroofd te worden. Zijn geld of sieraden kunnen dan gemakkelijk weggenomen worden. Terwijl een zondaar slaapt, kan hij van zijn ziel beroofd worden. Och, houdt dan uw hart wakende! Laat Gods oordeel over de zondaars als een wekker zijn om u gedurig wakker te houden. Bid met David dit gebed: *verlicht mijn ogen, opdat ik in den dood niet ontslope*; Psalm 13: 4.

2. Bewaar uw hart jaloers. Geef liefde aan anderen en wees jaloers ten opzichte van uzelf. Hoe beter het hart gesteld is, hoe meer het zichzelf verdenkt. De satan heeft een partij binnen ons; het hart is niet aan ons getrouw, daarom is het nodig dat wij op onze hoede zijn en de wacht houden. Hazaël kon niet denken dat zo iets in zijn hart was, wat Elisa zei, 2 Kon. 8: 13. Had iemand tegen Noach gezegd: *Noach, u zult eens dronken liggen*; hij zou zichzelf verdacht hebben en opgepast hebben. De zaden van alle zonden schuilen in het hart. Waarheen kan het hart al niet afdwaalden als wij het niet behoeden? Het zal vervallen tot afgoderij, atheïsterij, dronkenschap, bloedschande. Wees altijd achterdochtig; jaloezie brengt waakzaamheid voort en waakzaamheid veiligheid. Laat uw hart altijd in uw ogen zijn. Behoudt het in bedwang met de toom van mortificatie en geestelijke doding.

3. Bewaar uw hart ernstig. Pas op voor een lichtgelovige hart. *Hun profeten zijn lichtvaardig*, Zef. 3: 4. Het hart van de goddelozen is ijdel, en in dit opzicht wordt er gezegd: *het is weinig waard*, Spreuken 10: 20. Leg een pluim in een weegschaal; ze weegt niets; zo pluimlicht is het hart van een zondaar. Bovenop drijft ijdelheid en onderin ligt bedrog. Christus zegt van de mussen: worden niet twee mussen om één penningken verkocht? Matth. 10: 29. Duizend gedachten van een zondaar zijn geen penning waard! Een lichtgelovig hart is als een schip zonder ballast, het keert gemakkelijk het onderste boven. Een lichtvaardig hart is onstandvastig. Lichte dingen worden gemakkelijk overal heengeblazen. Een lichtgelovige christen wordt niet licht over zijn zonde verbroken. Zelden ligt de zonde zwaar op een licht hart. Bewaar uw hart ernstig en vestig het op God. *Mijn hart is bereid, o God*; Psalm 57: 8. De genade bevestigt het hart en behoed het voor afdrijven in lichtgelovigheid. Weeg uw hart met de gedachten van hel en oordeel!

4. Bewaar uw hart nederig, 1 Petrus 5: 5. Nederigheid is de beste gestalte van het hart; dat maakt een mens bekwaam om in Gods tegenwoordigheid te komen. Een nederig hart is de vallei daar God vermaak heeft om in te wandelen. Het is een huis waar Hij lust heeft om te wonen, Jesaja 57. Een nederig hart heeft een laag gevoel van zichzelf en een hoog gevoel van andere, Fil. 2: 3. Hoe nederiger het hart is, hoe vruchtbaarder in de genade. De beemden die het laagst liggen zijn de rijkste gronden. Behoed uw hart nederig; neem de gebreken van uzelf en de deugden van anderen in ogenschouw. Een gezwel van hoogmoed is dodelijk. Valerius Maximus vertelt van een adelaar dat hij een schildpad in de lucht meeneemt en die op een rots neerwerpt en verplettert, zodat zijn schild verbroken wordt en hij de prooi verslindt. Zo verheft de duivel het hart in hoogmoed en maakte het tot zijn prooi.

5. Bewaard uw hart naar omhoog. Zoekt de dingen die Boven zijn, Kol. 3: 1, 2. Houd uw hart laag door het gewicht van ootmoed, maar verheft het met de vleugels van hemelsgezindheid. Wanneer het hart met de magneet van de Geest wordt aangeraakt dan klimt het opwaarts.

Nu hebt u de heilige gestalten gezien waarin wij ons hart moeten bewaren.

Vraag. *Welke middelen moeten wij gebruiken om ons hart te bewaren?*

Antwoord.

1. Wilt ge uw hart bewaren? Bewaar dan het Woord in uw hart. *Ik heb Uw rede in mijn hart verborgen, opdat ik tegen U niet zondigen zou*, Psalm 119: 11. Het Woord is een bewaarmiddel en tegengif om het hart voor geestelijk verderf te bewaren. Wat zijn al de gouden bevelen in het woord Gods anders dan verscheiden recepten om het hart te bewaren? Als een schipper zijn schip wil bewaren, moet hij zijn oog op de sterren en op het kompas houden. Het beste middel om ons hart te bewaren is, te zijlen naar het kompas van de Heilige Schrift.
2. En wilt ge uw hart bewaren? Dan moet u goede zorgdragen met welk gezelschap u omgaat. Voegt u in het gezelschap van de heiligen. Waar Gods volk samenkomt, daar wekt de een de ander op. Hen te raadplegen is nuttig, hun bidden is profijtelijk. Dat schip is naar alle waarschijnlijkheid het meest beveiligd voor de rovers, dat met een konvooi vaart. Christenen, wilt ge uw hart op reis naar de hemelen veilig bewaren? Laat dan de gemeenschap der heiligen uw konvooi zijn. Pas er voorop dat u de goddelozen en profane zondaars niet te dicht benaderd, want ze zijn besmettelijk en zullen uw hart vergiftigen. Laat uw lust zijn tot de heiligen die op aarde zijn. Psalm 16: 3. De heiligen dragen de lantaarn van het Woord met zich; nu, het is verstandig om te gaan met hen die het licht dragen.
3. Wilt ge uw hart bewaren? Waakt dan over uw hartstochten. Het hart is gereed om door zijn eigen lust zijn eigen verderf te veroorzaken. Evenals een schip dat met de zijlen en al 't onderste boven geslagen wordt. Soms zinkt het hart in droefheid, soms zwelt het in toorn, soms wordt het te hoog verheven in vleselijke blijdschap. Diagoras, ziende zijn drie zonen op één dag als overwinnaars gekroond, stierf van vreugde. Aandoeningen die de maat van de reden te buiten gaat, is een soort razernij. Houd uw hartstochten in toom, anders zal uw hart in de zonde als een wilde rondlopen. Wacht u ervoor dat uw geest niet ontstoken wordt, zoals iemand zich wacht voor wijn en alcohol wat zijn bloed opjaagt. Snijd alle gelegenheden af waardoor deze furie gaande gemaakt wordt. Neem de aanleiding weg die het vuur van zonde opstookt. Wanneer de slang van driften heet begin te worden, bid ertegen. Luther zegt: het gebed neemt de gezwollen van de ziel weg en verdrijft de hitte van ongepaste genegenheden. Hoe gevaarlijk zijn deze vurige dampen! Toen Mozes' hartstochten opgestookt werden, sprak hij wat onbedachtzaams met zijn lippen. Psalm 106: 33. Een mens die in zijn hartstochten ontstoken wordt, is als een schip in een storm dat van stuurman en zeilen ontbloot is, en aan de baren en klippen overgegeven wordt. Hoeveel hebben hun harten in deze storm verloren!
4. Wilt ge uw hart bewaren? Bewaar al de aandoeningen van uw hart. Die een stad wil bewaken, moet de schans en de bolwerken goed overzien. Bewaak vooral de twee poorten van het hart, het oog en het oor.
  - a. Bewaak het oog. Het oog zet ons hart dikwijls in vuur. Job maakte een verbond met zijn ogen, Job 31: 1. Een slang kruipt soms door een venster of tralie in een huis of kamer; de oude slang, de duivel kruipt in het hart door de tralie van het oog. Het oog werkt krachtig op de hartstochten. Eerst zag Eva dat de boom goed was tot spijze en daarna nam ze van zijn vrucht en at. Houd goede wacht over uw ogen. Sommige heidenen hebben hun ogen uitgestoken opdat ze door onreine voorwerpen niet verleid zouden worden. Ik zeg niet, dat

ge uw oog ook uit moet steken, maar houd haar deur gesloten. De Romeinen lieten hun gevangenen nooit loslopen, of hun bewakers gingen met hen. Zend uw ogen nooit uit, of laat hun bewakers meegaan.

- b. Bewaak uw oren. Veel zonden worden door het oor in het hart gebracht. In Eféze 4: 29, noemt de apostel vuile en verrotte redenen, omdat vuile en onreine gesprekken het hart verontreinigen en vergiftigen. Doe uw hart open voor God en houdt het gesloten voor de zonde. Sluit uw oren voor de leugen van lasteraars en kettters en laat hen uw oor niet krijgen die tot u komen om uw hart te roven.
5. Wilt ge uw hart bewaren? Zie Christus in uw hart te krijgen. Dat Christus in uw harten wone, Eféze 3: 17. Niets is er dat het hart zo kan beschadigen dan de zonde. Indien Christus in uw hart is, zal Die het zuiveren. Zijn geest is als het vuur van de goudsmid, Mal. 3: 2. Indien Christus in uw hart is zal Die het versieren. Hij zal de kostelijke sieraden van Zijn genade gaven geven en zo de verborgen mens des harten sierlijk oppronken. 1 Petrus 3: 4. Is Christus in uw hart, dan zal Hij het beschermen. Het kasteel van uw hart kan niet ingenomen worden, als Christus er in is. Laat de satan zijn mijnen eronder graven, een loop van buiskruid aanleggen, zijn vuurballen schieten, indien de Heere der heirscharen zijn Koninklijke tent in het hart opricht, kan het nooit stormenderhand ingenomen worden.
6. Wilt ge uw hart bewaren? Draagt goede zorg voor uw gedachten. *Hoelang zult gij de gedachten der ijdelheid in het binnenste van u laten vernachten?* Jeremia 4: 14. Wat baat het of gij een wacht zet voor uw lippen als uw hart in ijdele gedachten rondloopt? Ons hart is een chalet die wij voor God moeten bewaren. Ijdele gedachten verontreinigen de vertrekplaats en maken ze onbekwaam voor de Heere. De gedachten banen de weg tot de zonde; terwijl het verstand erover peinst, ontbrandt het hart. David liet zijn hart los in dartele gedachten en dat baande de weg tot de daad van overspel en echtbreuk. 2 Sam. 11: 4. De gedachten zijn spionnen van de zonde; de gedachten doen de zonde eerst opwellen en het hart jaagt ze achterna.
7. Wilt ge uw hart bewaren? Dan moet u een goede rekening maken. Beproof uw hart dikwijls. Stel uw hart deze en gene vragen voor: mijn hart, wat doe je? Waar ga je heen? Zie eens hoeveel werk er nog ongedaan eens, welke zonden je te bewenen hebt, welke genade op te werken en te versterken; onderzoek je bewijzen; beproef uzelf of gij in het geloof zijt; of je recht en eigendom aan Christus hebt? 2 Kor. 13: 5. Doorzoek zo uw hele ziel nauwkeurig en zie of er geen zonde ergens schuilt. Zo onderzocht Israël naar zuurdesem in hun woning. Houd daartoe een dagregister van uw hart bij. Let of er goede dingen in uw hart werkzaam zijn; wees geen vreemdeling in uw eigen huis. Door gebruik aan deze samenspraak met het hart worden velen in duisternis gehouden zodat ze de rechte staat van hun eigen ziel niet verstaan. Ze zijn wel bekend bij anderen, maar sterven onbekend bij zichzelf. O, hoe wijs en voorzichtig doet een christen als hij met zijn hart spreekt! Die zijn goede stand wil bewaren, moet zijn rekenboek in acht nemen. Christenen, koop de tijd uit om dagelijks de boeken van uw consciëntie te overzien. Onderzoek uw hart omdat het zo bedrieglijk is; daarom moet u het dikwijls rekenschap afeisen. Seneca onderzocht elke nacht als de kaars uit was, wat hij de afgelopen dag gedaan had. Zó dikwijls te rekenen onderhoudt goede vriendschap tussen God en de consciëntie.

8. Wilt ge uw hart bewaren? Plaats een beschutting rondom uw hart. Die vruchten of bloemen wil bewaren, maakt er een beschutting rond. Er zijn vier beschutting die wij rondom ons hart moeten zetten om het te bewaren.
- a. De vreze Gods. *Zijt ten allen dage in de vreze des Heeren*, Spreuken 23 : 17. Evenals men door natuurlijke vrees opmerkzaam wordt om zich te bewaren, zo bewaart de vreze Gods het hart. Vrees veroorzaakt een heilig ontzag in de ziel en bewaart het hart voor de zondige afdwalingen. De vreze bewaakt de deur van het hart tegen de ijdelheid. *Door de vreze des Heeren wijkt men af van het kwade*, Spreuken 16: 6. Evenals de deurwachter voor de poorten van een edelmans woning staat om alles wat niet binnen mag komen buiten te houden, zo staat de vreze Gods als een gewapend man aan de deur van het hart om de verzoeken buiten te houden. De vrees is een schildwacht en is als een wachter op de toren, overal uitkijkend of er gevaar komt. De vrees zal niets toelaten in de ziel dat God onteert.
  - b. Liefde. Liefde zonder vrees maakt ons vermetel, en vreze zonder liefde kan tot wanhoop leiden. De liefde Gods is het krachtigste beweegmiddel om een zwakke geest te ondersteunen. *Zo argumenteert de liefde: heeft God Zijn Christus aan mij gegeven? Heeft Hij mij in de beloften mede inbegrepen; ja, de hemel geschonken? En zal ik deze liefde onwaardige wandelen? Zal ik moedwillig zondigen tegen zo een God? Nee, ik wil liever sterven dan zondigen.* Dit deed Anselmus zeggen: *laat mij liever in de hel als in de zonde vallen.* Wilt ge uw hart bewaren, omringd het met liefde; zelfs de dood kan deze omheining niet verbreken.
  - c. Het geloof. Het geloof wordt *een schild* genoemd. Eféze 6: 16. Een schild beschermt het hoofd, en bedekt al de edele delen. Het gezegende schild des geloofs beschermt het hart voor gevaar. Een schild beschut al de andere wapens, zoals de helm en het borstharnas. Het schild des geloofs beschut alle andere genadegaven, het harnas der liefde, de helm der hoop, de gordel der waarheid. Slaat de satan op het hart van een christen, het geloof weert de slag af en verwondt het hoofd van de oude slang. *Denwelke wederstaat, vast zijnde in het geloof*, 1 Petrus 5: 9. Het geloof is de beste paleiswacht, het geloof brengt vrede mee. *Vrede in het geloof*, Romeinen 15: 13. En vrede versterkt het hart. *De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw hart en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.*
  - d. Een goede consciëntie. Het hart is in het midden van het lichaam geplaatst. En zoals het met ribben rondom versterkt is, zo is het ook met een vel waarin het bewaard wordt overdekt; de Grieken noemen dit het hartvlies. Bij de ribben die het hart beschermen mogen wij de genadegaven vergelijken. Bij het velletje waar het hart in bewaard wordt, mag ik een goede consciëntie vergelijken; die bewaart de ziel zodat haar niets kan beschadigen. Een goede consciëntie is als een koperen muur rondom het kasteel van ons hart.

Dit zijn de beschuttingen die het hart beschermt.

9. Wenst ge uw hart goed bewaard te hebben? Bid God dat Hij ze voor u bewaard. Probeer dit werk niet in eigen kracht, maar zie hogerop, tot God die de grote Beschermheer is. *De Heere is uw Bewaarder*; Psalm 121: 5. Het is werkelijk goed beveiligd met zo'n Bewaarder. Dit is de oorzaak waarom niemand van de heiligen verloren kan gaan, omdat de Heere hun Bewaarder is. *Die in de kracht Gods bewaard worden*; 1 Petrus 1: 5. Weeskinderen hebben voogden die hen verzorgen. Kies God tot uw Voogd; ze zijn veilig die God bewaart. Opent uw hart voor God en geef Hem de sleutel.

De motieven om tot het bewaren van ons hart op te wekken zijn deze twee:

I. Als wij ons hart niet bewaren zal de duivel het bewaren. Zullen wij toelaten dat de satan het in bezit houdt? Wanneer een ruw leger soldaten een stad overwint, wat doen ze dan? Roven, plunderen en bloedvergieten. Wanneer de satan het hart heeft ingenomen, overstort hij alles met geweld, zoals hij bij de zwijnen deed in Markus 5: 13, die in de zee zich versmoorden. Eerst is de satan listig als een slang, daarna wrekt hij als een tiran.

a. Listig. Zijn werk is harten te vangen en daarin is hij zeer subtiel. Hij heeft zijn behendigheden en listige streken, 2 Kor. 2: 11.

(1) Hij geeft acht op het lichaams karakter; en weet zijn aas daarnaar te schikken. De duivel kent ons hart wel niet, maar hij neemt nauwkeurig acht op de gesteldheid ervan. Hij weet naar ieders begeerte zijn aas te schikken. Gelijk een landman weet welke grond geschikt is voor gerst en welke voor boekweit, waarvan hij in de tijd ervaring heeft gekregen, zo is de duivel meester geworden in de zwarte kunst.

(2) De satan aast met een godsdienstige haak; hij verzoekt tot zonde onder een dekmantel van Godzaligheid. Hij verandert zichzelf in een engel des lichts. Sommigen zal hij voorleggen om zichzelf het leven te benemen opdat zij niet langer tegen God zouden zondigen. Wie zou de satan verdacht hebben, wanneer hij komt als een Godgeleerden en de Heilige Schrift aanhaalt? Zo handig vist de satan naar het hart.

b. Wanneer hij zijn prooi gekregen heeft dan is hij wreed. Zijn wreedheid gaat het woeden van alle tirannen te boven. Wij lezen van Hannibal, Antiochus, en Nero die de christenen in hutten liet zetten en die overdekte met pek en zwavel, en zo de ganse nacht liet branden opdat ze een levendige toorts mochten zijn voor de voorbijgangers. Och, dit is nog niets in vergelijking met de weergalozen en barbaars wreedheid van de satan. Zijn naam is Apollyon, verslinder. Hoe scheurde en verscheurde hij die man in het evangelie, en wierp hem menigmaal in het vuur? Matth. 17: 15. Lukas 9: 42. Was satan zo wreed toen hij nog geboeid was, wat zal hij dan zijn als hij eens zijn volle macht krijgt? Het wegnemen van Jobs goederen, het slaan van zijn lichaam met zweren, het verpletteren van zijn kinderen, was alles het woeden van de duivel. Toch was het nog maar het aanraken met zijn vingers, Job 1: 11. Is het aanraken van zijn vingers zó zwaar, wat zal dan het gewicht van zijn lendenen wezen? O, is de satan zo listig in het vissen naar harten, en zo wreed als hij de harten in zijn macht heeft, laat ons dan goede zorgdragen om ons hart te bewaren.

II. Ten tweede; die zijn hart bewaart, behoudt zijn vrede. Waar komen onze beroeringen en onrust vandaan als van het verzuim van onze geestelijke wacht? Die alle dagen zijn hart bewaart mag 's nachts in vrede neerliggen. Psalm 4: 9. En wat een troost zou dit voor een christen zijn in allerlei moeiten! In een lage stand kan hij bij zichzelf overleggen: *al heb ik mijn vrienden en goederen verloren, echter heb ik mijn hart bewaard.* Bij gelegenheid van ziekte, mag hij denken: *nu kan ik aan dit ziekbed gekluisterd worden, maar dit is geen kleine troost, dat ik mijn hart bewaard heb.* Ja, het geeft troost in doodsnood; de dood mag het leven wegnemen maar niet het hart. Dat voorrecht eigent God Zich alleen toe en wordt voor Hem bewaard.

3. DE HEMELSE LOOPBAAN

Weet gijlieden niet, dat die in den loopbaan lopen, allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen. 1 Korinthe 9: 24.

De ware godsdienst is een bezigheid van het grootste belang, die onze ziel, het edele en Goddelijk deel betreft. Zoals wij hierin onze taak waarnemen, zo zullen wij hierna eeuwig gelukkig of ellendig wezen. Salomo's advies in deze zaak heeft hier zijn juiste waarde: *alles wat uw hand vindt om te doen, doet dat met uw macht; want er is geen werk nog verzinning, noch wetenschap, noch wijsheid in het graf daar gij henen gaat.* Prediker 9: 10. Het werk van de Godsvrucht vereist onze uiterste ijver en kracht, Matth. 11: 12.

1. Soms wordt het werk dat wij doen moeten om in de hemelen te komen afgebeeld door *strijden*. *Strijdt om in te gaan door de enge poort*, Lukas 13: 24. Strijdt als in doodsnood; strijdt als voor een zaak die leven en dood betreft; zo legt Cornelis á Lapide het uit. Hoewel wij vreedzame mensen moeten zijn, moeten wij echter in zaken van de godsdienst strijdbare mannen wezen. Het is een heilige strijd, een gezegende twist. Het is waar, de apostel zegt: *doet geen ding door twisting en ijdele eer*. Hoewel een ijdele twist niet deugt onder de christenen, is deze strijd goed voor een christen. Hij moet van harte deze strijd strijden, of hij krijgt de hemel nooit.
2. Soms wordt ons hemels werk vergeleken bij *worstelen*. *Wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, enz.* Efése 6:12. Ons leven is een gedurige worsteling.
  - Zoals Jakob worstelde met de Engel zo moeten wij worstelen met onze verdorvenheid. Wij moeten onze zonden in ons binnenste niet laten overnachten, maar onze voet op hun nek zetten. Indien wij onze zonden verslaan en onder de voet treden is dat geen laaghartigheid deze te slaan als ze onderliggen.
  - Wij moeten worstelen met de satan. Worstelaars proberen elkaar te overwinnen. De satan probeert ons te overwinnen en ten val te brengen zoals hij onze eerste ouders deed. Hetgeen de duivel aan Christus voorstelde, namelijk *Zich van de tinne van de tempel neer te werpen*, Matth. 4: 5, 6, dat stelde hij ook aan onze eerste ouders in het werk. Hij wierp ze neer van de tinne der gelukzaligheid. Daarom moeten wij met hem worstelen. *Wederstaat den duivel en hij zal van vlieden*, Jacobus 4: 7.
3. Soms wordt het leven van een christen vergeleken met *vechten*. *Strijdt den goeden strijd des geloofs*, 1Timothéüs 6: 12. Christus is de Kapitein van het leger der heiligen en een Leidsman van hun krijgsmacht. Hij wordt uitdrukkelijk genoemd: *de overste Leidsman hunner zaligheid*, Hebr. 2: 10. Wij moeten allen soldaten zijn. Het geloof is ons schild, de hoop is onze helm, het Woord Gods is ons zwaard. Wij komen in de wereld als in een veldslag. *De begeerlijkheden voeren krijg tegen ons*, 1 Petrus 2: 11. Goede reden hebben wij dan om krijg te voeren tegen dezen. Het is nu een dag van oorlog en het is gevaarlijk uit te gaan zonder ons geweer.
4. Soms wordt het werk van een christen om in den hemelen te komen vergeleken bij *het lopen in een loopbaan*. Zoals onze tekst: ***Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen allen wel lopen, maar dat één de prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij dien moogt verkrijgen.***

In welke woorden de apostel schijnt te zinspelen, zoals geleerde schrijvers dat opmerken, óf op de Olympische Spelen die om de vijf jaar ter ere van Jupiter werden gehouden; óf op de spelen die op de hoogtijden te Korinthe ter ere van Neptunes werden gehouden. In deze spelen deden de deelnemers en uiterste best en spanden al hun kracht in om de prijs te winnen.

Loopt alzo, zegt de apostel, loopt in de loopbaan van het christendom die u voorgesteld wordt met een gevleugelde snelheid opdat u de prijs der zaligheid moogt verkrijgen.

De woorden verdelen zich in twee leden.

- I. De loopbaan die wij lopen moeten: *loopt alzo*.
- II. Het einde van de loopbaan: *op dat gij dien moogt verkrijgen*.

De leringen uit deze tekst zijn twee:

Ten eerste, dat het christendom een loopbaan is.

Ten tweede, dat de christenen zó moeten trachten te lopen, dat ze de prijs mogen ontvangen. **Loopt alzo, dat gij dien verkrijgen moogt.**

De eerste lering is: *dat het christendom een loopbaan is*; of, dat het leven van een christen een loopbaan is. *Laat ons met lijdzaamheid lopen in de loopbaan die ons voorgesteld is*. Hebr. 12: 11. Wij moeten eerst reizigers zijn zullen wij bezitters kunnen worden. De hemel is een plaats der rust, Hebr. 4: 9. *Daar blijft dan een rust over voor het volk van God*. Daar heeft geen worstelen meer plaats van tranen. Daar hebben wij onze vijanden overwonnen. De verheerlijkte heiligen worden ons verthoont met palmtakken in hun handen, Openbaring 7: 9, tot een teken van zege en overwinning. Daar is de loop geëindigd. Want wanneer de heiligen de prijs verkregen hebben zitten ze op tronen en rusten. Openbaring 3: 21. Maar dit leven is een loopbaan en daarin moeten wij lopen en *alzó lopen*.

Tot nadere verklaring van deze leer moeten wij drie dingen uiteenzetten.

- Ten eerste waarin het leven van een christen met een loopbaan overeenkomt.
- Ten tweede waarin de loopbaan van het christendom van andere loopbanen verschillen.
- Ten derde. De redenen waarom dat wij deze loopbaan moeten lopen.

Ten eerste. Waarin het leven van een christen met een loopbaan overeenkomt?

In deze vier dingen:

1. In een loopbaan is een weg of pad om in te lopen. Zo heeft het christendom zijn weg waarin wij lopen moeten. *Ik zal den weg Uwer geboden lopen*, Psalm 119: 32. Dit is de goede oude weg, Jeremia 6: 16. Ze is zo goed als ze oud is. De weg der heiligheid en gehoorzaamheid is de weg waar de heiligen in gewandeld hebben, ja waar God Zelf op gevonden wordt. Deze weg die wij moeten lopen is:

- a. Een gemakkelijke weg, die met troost wordt zoet gemaakt. Spreuken 3: 17: *haar wegen zijn wegen der liefelijkheid*. Romeinen 15: 13: *blijdschap in het geloven*. De weg der Godzaligheid is met rozen bestrooid. O, welke druiventrossen snijdt men af en welke wijnflessen vult hij voor degenen die hun voet op deze weg zetten!
- b. De weg van Gods geboden is een zuivere weg, een weg met heiligheid geplaveid, Jesaja 35: 8 De christenen mogen in deze weg lopen zonder de zool van hun voet nat te maken. De weg der zonde is besmettelijk. Die zich op deze weg begeven daar kleeft het slijk der hel aan. In de wegen der zonde zijn zulke diepe modderpoelen, daar de mensen in het verderf verdrinken. Maar de weg van de Godsvrucht is zuiver. Die in deze loopbaan lopen, *reinigen zichzelf van alle*

besmetting des vleses en des Geestes, voleindigen de heiligmaking in de vreze Gods, 2 Korinthe 7: 1.

2. Een loopbaan is een werkplaats. Het lopen in de loopbaan is een geweldige oefening. Al de vermogens worden geoefend. Die in deze loopbaan lopen, spannen al hun krachten in en doen hun uiterste best. Zo is het ook hier.

Het ware christendom is een loopbaan van arbeid en kracht. Wij moeten in deze loopbaan al onze krachten inspannen om de baan die ons voorgesteld wordt af te lopen. *Mijn ziel kleeft U achteraan*, Psalm 63: 9. *Vergetende hetgeen dat achter is en strekkende mij tot en hetgeen dat voor is, jaag ik naar het wit, tot een prijs der roeping Gods, die van Boven is in Christus Jezus*, Filipp. 3: 14. Het woord *jagen* in de grondtekst betekent zoveel als: *ik strek mijn hals vooruit*. De apostel zegt: *ik jaag naar het wit*, naar de prijs; evenals de lopers in de loopbaan met snelheid hun voeten beweging en zich voorwaarts drijven om de prijs te krijgen. Het is geen ijdele wens, geen lauw en dodig gebed dat de kroon zal winnen. Maar een christen moet met alle haast en alle krachten van zijn ziel voorwaarts spoeden opdat hij krijgen mag hetgeen waarom hij zo hardloopt.

3. Een loopbaan is kort, volgens de mededeling van Horatius. Het Griekse woord *loopbaan* betekent een kort perk of stuk land. De Olympische Spelen hadden een loopbaan van 600 voet, over 120 schreden lang - ongeveer 1800 meter - volgens het verhaal van de schrijvers. Een loopbaan is maar een kort perk, dat snel te lopen is.

Onze tijd is maar kort, daarom kan ons een loopbaan ook niet lang zijn. Dit mag ons in de loopbaan daar Godzaligheid wel moed geven en ons van verflauwen bewaren. Laten wij bedenken, het is maar een korte loopbaan. *Nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben*, 1 Petrus 5: 10. Zo mag ik ook zeggen: *nadat gij een weinig tijd zult gelopen hebben, dan zult u aan het einde van dit perk komen*. Het is maar een kleine tijd, Christenen, dan zal uw worstelen, uw wenen en bidden klaar zijn en u zult de vruchten van uw gebeden genieten. Het is maar een weinig tijd en er zal een einde komen van uw lijden en u zult zijn onder de geesten der volmaakte rechtvaardigen. Het is maar een weinig meer en u zult aan het einde van uw loopbaan wezen. *Verkrijgende het einde uws geloofs*, 1 Petrus 1: 9. Zo zal een kind van God zich verblijden wanneer hij gedenkt dat hij al een groot deel van zijn lopen heeft afgedaan en dat hij nu bijna aan het einde is! Het is zoals Tayler, de martelaar eens zei: *ik heb maar twee trappen over te gaan en dan ben ik in mijn Vaders huis*. U, die bijtijds het op de hemel hebt aangelegd en nu tot uw ouderdom bent gekomen, troost u hiermee, dat u maar weinig stappen meer te doen hebt en dan bent u aan het einde van uw loopbaan.

4. In de loopbaan is een kroon of krans die gegeven wordt van hen die overwinnen. Zo ook in de Godsvrucht, die de strijd winnen zullen de kroon dragen, 2 Timothéüs 4: 8. Die niet lopen uit traagheid, of niet willen lopen uit hoogmoed, die zullen de prijs niet krijgen. Maar die de hemelse loopbaan getrouw en volstandig loopt, die zullen de kroon ontvangen. En deze prijs wordt terecht vergeleken bij een kroon ten opzichte van haar glans en luister. Een kroon met paarlen en diamanten omhangen glinstert en blinkt in het oog en heeft een voortreffelijke glans. De heerlijkheid en voortreffelijkheid van deze kroon kan geen pen beschrijven, noch penseel uitbeelden, noch tong van een engel vertellen. Al de glans en luister van de hemel zelf is hier niet genoeg voor, al was iedere ster een zon.

2. Het tweede dat hier te verhandelen staat, is: **waarin de loopbaan van het christendom van andere loopbanen verschillen.**

1. In andere loopbanen wordt er slechts één gekroond: *maar één ontvangt de prijs.* Maar in de geestelijke loopbaan zijn velen die de prijs ontvangen. De heiligen zullen uit alle delen van de wereld in de hemel komen. Van oosten en van westen. Matth. 8: 11: *Velen zullen komen van oosten en westen, en zullen met Abraham, Izak en Jakob aanzitten in het koninkrijk der hemelen.* Openbaring 7: 4: *Ik hoorde het getal dergenen die verzegeld waren: honderdvierenveertig duizend waren verzegeld uit alle geslachten der kinderen Israëls.* Vers 9: *Na dezen zag ik, en ziet, een grote schare, die niemand tellen kon, uit alle natiën en geslachten en volkeren en talen, staande voor den troon en voor het Lam, bekleed zijnde met lange witte klederen en palmtakken waren in hun handen.* Door deze grote schare die niemand tellen kon, worden degenen verstaan die uitverkoren zijn en zalig zullen worden. Deze worden als overwinnaars gekroond en staan met de palmtakken in hun handen. Indien maar één de prijs ontving, wij hadden terecht wel redenen tot desperatie en wanhoop.
2. In andere loopbanen stonden sommigen stil om anderen te bekijken. Daar zijn gewoonlijk maar twee lopers. Maar hier in de hemelse loopbaan moeten allen lopen. Die onbekwaam zijn om een andere loopbaan te lopen die moeten hierin lopen als de lammen en blinden. Van deze loopbaan is niemand vrij. Allen zijn wij van God afgelopen door de zonde en allen moeten wij tot Hem lopen door bekering. Wij moeten óf lopen óf verdoemd worden; óf naar de hemel vliegen, óf in de hel vallen.
3. In andere loopbanen lopen de voeten, maar in de loopbaan van het Christendom loopt het *hart.* *Ik zal den weg Uwer geboden lopen, als Gij mijn hart verwijdt zult hebben,* Psalm 119: 32. In de Godsvrucht is het hart alles. Wat het hart niet doet, dat is niet goed gedaan. Het is niet het opheffen van ons oog, of hand of voet dat onze loop naar de hemel bevordert, maar het is het uitgegaan van ons hart. De tong van vele mensen loopt in de godsdienst, maar hun hart niet. Geloofst gij met uw hart? Romeinen 10: 9. Hebt u God lief van ganser hart? Matth. 22: 37. Dat is het ware lopen in de loopbaan van Godsvrucht, als het hart gaande is. Dan loopt een christen met een geveleugelde snelheid; evenals David toen zijn hart verwijdt was, toen liep hij de weg van Gods geboden.
4. In andere loopbanen verkrijgt hij alleen de prijs, die het hardst loopt. Maar zo gaat het niet in deze hemelse loopbaan. Al lopen ons anderen voorbij, indien wij maar tot het einde van de loopbaan standvastig blijven, zullen wij de prijs ontvangen. Sommige heiligen zijn als Asahel, licht op hun voeten, als een ree, 2 Samuël 2: 18. Zij lopen sneller dan anderen in de loopbaan der gehoorzaamheid, zoals Achimaäs die Cuschi voorbij liep, 2 Samuël 18: 23. Maar dit is tot troost voor zwakgelovigen, al kunnen zij zo snel niet lopen dan anderen, dat zij niettemin - indien ze maar tot het einde van de loopbaan volstandig aanhouden, - zij gekroond worden. Die ter elfder ure kwamen ontving zijn loon zowel als een die ter eerste ure gekomen was, Matth. 20: 9. Dit toont aan dat degenen die later op de loopbaan komen en door andere christenen voorbijgelopen worden, echter zalig worden als zij volharden.
5. In andere loopbanen lopen de partijen om een tijdelijke prijs. In de loopbaan van het Christendom lopen wij om een eeuwige prijs. Anderen lopen om *een verderfelijke kroon,* 1 Korinthe 9: 25 De kroon die een overwinnaar geschonken werd, was soms van olijftakken, soms van mirtenbladen gemaakt. De Egyptenaars hadden een kroon van kaneel in goud beslagen. Echter deze waren verderfelijke

kronen. Maar de kroon waar de heiligen voor lopen is een onverderfelijke, onverwelkelijk kroon, 1 Petrus 5: 4. Anderen kronen zijn als een krans van bloemen, die haast verwelkt, Spreuken 27: 24: *Zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn?* Maar deze kroon die de zegevierende christen gegeven wordt, is onverwelkelijk. De paarden van deze kroon zijn onvergankelijk en haar bloemen onverwelkelijk.

6. In een andere loopbaan wordt de kroon gegeven vanwege verdienste. Maar in de loopbaan van het Christendom als een gift van Gods vrije genade. Alhoewel wij de prijs niet krijgen tenzij dat wij lopen, nochtans is het niet *omdat* wij lopen. Hoe kunnen wij de vergelding van enig loon verdienen? Wij moeten eerst betalen eer wij verdienen kunnen, maar wij hebben niets om te betalen. Daarbij, welke overeenkomst is er tussen ons werk en tussen het loon des Heeren; tussen ons lopen in de loopbaan der Godzaligheid en tussen de kroon der gelukzaligheid? Daarom wordt de kroon die ons geschonken wordt genoemd: *een genadegift. De genadegiften Gods is het eeuwige leven*, Romeinen 6: 23. God wil Zijn beloning zó geven dat Hijzelf niets zal verliezen. Al hebben de heiligen de troost van hun kroon, God wil nochtans de eer hebben.
7. In een andere loopbaan verhindert dikwijls de een de ander. Maar in de loopbaan des hemels helpt de ene christen de andere. *Sticht de een de ander, gelijk gij ook doet*, Efése 5: 11. De ene christen helpt de andere door zijn gebed, door raad en voorbeeld. Wat is de gemeenschap der heiligen anders dan dat de ene christen de andere in de hemelse loopbaan vooruit helpt?
8. In een andere loopbaan mag iemand verliezen en echter niet ellendig zijn. Maar die in de loopbaan der Godsvrucht zijn kans verliest moet noodzakelijk ellendig wezen. In een andere loopbaan verliest iemand slechts zijn wedstrijd, maar indien men in deze geestelijke loopbaan tekort komt dan verliest hij zijn ziel. Hoe zeer komt de apostolische waarschuwing hier van pas: *Laat ons dan vrezen, dat niet te eniger tijd de belofte van in Zijn rust in te gaan nagelaten zijnde, iemand van u schijne achtergebleven te zijn*, Hebr. 4: 1.

3. Het derde dat hier te bedenken staat, is: **waarom dat wij deze loopbaan van het christendom moeten lopen?**

Er zijn drie redenen:

1. God heeft deze loopbaan ingesteld. *Laat ons lopen in de loopbaan die ons voorgesteld is*, Hebr. 12: 1. Het ligt niet in ons goeddunken en vrije keuze of wij lopen willen of niet, God heeft de loopbaan voor ons ingesteld. Gods geboden gaan met kracht en autoriteit vergezelschap. Indien een veldoverste zijn leger gebiedt te marcheren, moeten ze verder. Er valt geen dispuut tegen het woord van God. Op Gods bevel laat de hemel druppels neervallen, de sterren stellen zich in orde, de aarde brengt een oogst voort, de zee wordt gebreideld en kan niet één stap verdergaan. Indien de levenloze en redeloze schepselen het woord van Gods bevel zo gehoorzaam zijn, veelmeer dan degenen die met reden zijn begaafd! Als God zegt: *loopt de loopbaan!* Dan is dat genoeg. Dan moeten wij lopen.
2. Er is geen andere weg naar de hemel als in de loopbaan van het Christendom te lopen. Van nature zijn wij verre van het doelwit en de prijs der zaligheid. Indien wij de hemel wensen te genieten moeten wij er voor lopen. Die in deze loopbaan niet wil lopen krijgt de hemelen net zomin als iemand die niet één stap doet om zijn weg te bevorderen om het einde van zijn reis te bekomen. *Benaarstigt u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken, want alzo zal u rijkelijk*

toegevoegd worden de ingang in het eeuwig koninkrijk van onzen Heere en Zaligmaker Jezus Christus. 2 Petrus 1: 10, 11.

3. Onze tijd is kort. Job vergelijkt ons leven bij een lopen. Mijn dagen zijn lichter geweest als een loper, Job 9: 25. De profeten beelden de tijd met vleugels uit; indien de tijd vliegt dan moeten wij toch zeker wel hardlopen. De nacht des doods is ophanden en niemand kan in de loopbaan lopen als het nacht is.

Eerste nuttigheid, tot onderwijs.

1. Dit toont ons dat het werk van de godsdienst geen ledigheid is, wij moeten al onze kracht en sterkte ervoor inspanning. De Godsvrucht is een loopbaan, wij moeten lopen en alzó lopen. 't Is een zware zaak om een waar christen te zijn. Helaas wat zullen wij dan zeggen van hen die de ganse dag leegstaan? Komt tot velen, ... men zou denken dat zij geen loopbaan hadden om in te lopen, *want zij verbergen hun hand in de boezem*, Spreuken 19: 24. Is dat een geschikte houding voor mensen die een loopbaan moeten lopen? *Ze liggen op elpenbenen bedsteden en zijn weelderig op hun koetsen*, Amos 6: 4. Zij hebben liever een zacht bed dan hard te moeten lopen. Velen willen dat de hemel tot hen komt, maar zijn te traag om geweld doen op de hemel. Ze willen dat de zaligheid hen zou toekomen als rijpe vijgen, die degenen die ze eten wil in de mond vallen, Nahum 3: 12. Het zou de mensen wel naar hun zin zijn, maar ze zijn te traag dat ze er voor lopen willen. O, denk niet dat u zo gemakkelijk zalig zal worden. Het leven van een christen is niet als het leven van een edelman. Een edelman wordt zijn renten en jaarlijkse inkomsten door zijn rentmeester toegebracht, hetzij dat hij waakt of dat hij slaapt. Denk niet dat u de zaligheid zal toegebracht worden terwijl u op elpenbenen bedsteden ligt en weelderig zijt op uw koetsen. Indien u deze prijs begeert, moet u de loopbaan lopen. Iemand die met een schip reist, of hij in de kajuit zit dan of hij in zijn kooi ligt, hij wordt ongevoelig tot de gewenste kust overgebracht. Maar de hemelse kust der zaligheid krijgt niemand zonder er om te roepen. Zacheüs liep vooruit opdat hij Jezus zien mocht, Lukas 19: 4. Indien wij God willen zien in heerlijkheid, moeten wij deze loopbaan lopen. Wij kunnen de wereld zonder arbeid niet verkrijgen, en hoe zouden wij dan de hemelen gewinnen?
2. Is het leven van een christen in zijn Christendom een loopbaan, dan hebben de Godzaligen wel reden dat ze naar de hemel haasten. *Ik heb gehaast en niet vertraagt Uw geboden te onderhouden*, Psalm 119: 60. Vleselijke en wereldse mensen zeggen: *waarom is het nodig zo te haasten? Waarom bent u zo precies en nauwgezet? Waarom loopt u zo hard? Kom, wat zoet en zachtjes aan, het zal wel goed komen, daarom loopt zo haastig niet.* Maar een christen mag wel antwoordden: *o, de Godsvrucht is een loopbaan ik kan niet te haastig, nog vlug genoeg lopen.* Indien iemand aan de heilige Paulus gevraagd had, waarom hij zo haastig liep en zich zo uitstreckte naar het doelwit? Hij zou geantwoord hebben, dat hij in de loopbaan *gesteld* was. Hierdoor worden de heiligen Gods in hun ijver en werkzaamheid naar de hemel gerechtvaardigd; *want ze zijn in de loopbaan gesteld.* Die in deze loopbaan lopen kunnen nooit te hard lopen. De blinde wereld staat klaar alle ijver voor dwaasheid te veroordelen. Maar hebben wij geen oorzaak om te haasten in een zaak waar leven en dood aanhangt? Indien wij niet lopen, ja zó hard lopen dan zullen wij de prijs nooit ontvangen. Indien iemand in een wedstrijd van drie of vier miljoen te lopen had, zou hij niet met alle snelheid en gezwindheid rennen? *De zaak des konings is haastig*, 1 Sam. 21: 8. Vraagt ons iemand waarom zo haastig? Waarom zoveel bidden en wenen? Dan mogen wij antwoordden met David: *de zaak des konings is haastig.* Mij is een loopbaan voorgesteld, dus moet

ik ook lopen en niet dralen of lanterfantten. Het haasten van Abigaïl tot de koning David voorkwam haar dood en een slachting van haar gezin. Onze haast in de hemelse loopbaan zal onze verdoemenis voorkomen. Dit kan een christen in het ijverig en vurige najagen van heiligheid tot een prikkel verstreken tegen al de lasteringen en verwijten der goddelozen.

Tweede nuttigheid, tot bestraffing.

Hier zijn te bestraffen:

1. Die in een verkeerde loopbaan lopen, niet in de loopbaan die God hen voorgesteld heeft, maar in de loopbaan van de satan, in de loopbaan van ongerechtigheid. Dat zijn de zulken die veel zonden doen en zichzelf aan Bachus – de god van de drank - opofferen. Zij haasten, maar niet naar de hemel, zij haasten om hun lusten te volbrengen. *Hun voeten haasten om tot kwaad te lopen*, Spreuken 6: 18. Zij haasten om te vloeken, om zich dronken te drinken. *Hun voeten lopen tot het kwade en zij haasten zich om onschuldig bloed te vergieten*, Jesaja 59: 7. Een zondaar wordt ten opzichte van zijn haasten in de zonde vergeleken bij een snelle kemelin, Jeremia 2: 23 De snelheid der goddelozen in hun zondig leven is als het rijden van Absalom op zijn muilezel. *Als de muil kwam onder de dichte takken van een grote eik, zo werd zijn hoofd vast aan de eik, dat hij hangen bleef tussen de hemelen en tussen de aarde*, 2 Samuël 18: 9. De zondaars haasten naar de zonde als een vogel naar een strik. Zij lopen even hart als de zwijnen die met onreine geesten bezet waren, die in de zee liepen en zichzelf versmolten, Markus 5: 13. Och, hoe haasten de mensen naar de hel alsof ze vreesden dat de deuren gesloten zouden worden eer zij daar komen! O wat zijn ze haastig! En waarom? Waarom lopen ze zo haastig naar de gevangenis? De zonden die met zo'n haast bedreven worden ... daarvan zijn de mensen heel langzaam zich te bekeren. Hoe haastte Achan naar de gouden tong; maar hoe traag was hij met zijn bekering nadat hij zijn zonde zo gretig volbracht had! Was er nog tijd genoeg tot zijn bekering? De zondebaan is een onzalige loopbaan, een verdoemelijke loopbaan. *Weet gij niet dat het in het laatste bitter zal zijn?* 2 Samuël 2: 26. Wanneer de mensen aan het einde van die loopbaan komen, in plaats van een kroon, krijgen ze ketenen en banden der duisternis, Judas vers 6.
2. Zij zijn te bestraffen die in plaats dat ze in de loopbaan der geboden Gods willen lopen al hun tijd een vreugde in wellust doorbrengen alsof hun leven eerder een dans dan een loopbaan was. *Zij heffen op met de trommelen en de harp; en zij verblijden zich op het geluid des orgels; in het goede verslijten zij hun dagen*, Job 21: 12, 13. *Die op het geklank der luit kwinkeleren en bedenken zichzelf instrumenten der muziek. Die wijn uit schalen drinken en zich zalven met voortreffelijkste olie*, Amos 6 : 4. Het valt zwaar twee hemelen te willen hebben. Bij velen is hun leven alleen om wellust te doen. Zij zijn als de jachthonden daar Seculus van spreekt, die tussen de zoete en geurige bloemen doorlopende, door de reuk opgehouden worden zodat ze hun jacht staken en de hazen laten lopen. Velen die tussen de zoete bloemen, de vermakelijkheden en de wellust van deze wereld wandelen, worden op hun aangename geur zó verliefd dat ze hun loop staken. Onder deze zoete woning schuilt venijn. Velen gaan vreugdebedrijvend naar de hel. Ik mag hier Salomo's woord wel op toepassen: *het laatste van die blijdschap is droefheid*, Spreuken 14: 13.
3. Ook zijn te bestraffen die in de loopbaan der godsdienst langzaam en traag zijn, die in plaats van lopen nauwelijks kruipen. Hun bewegingen is als de bewegingen van de achtste kring, traag en langzaam. Terwijl ze behoorden te zijn als de zon

aan het firmament die zich snel beweegt zijn ze echter als de zon op een zonnewijzer die langzaam verder gaat. Veel christenen gaan in de wegen Gods zo langzaam verder dat het voor de omstanders moeilijk valt te beoordelen of ze wel enige voortgang maken of niet. Haastig zijn zij in hun drift, maar traag van hart om te geloven. Hoe haastig was Israël in hun vlucht voor Faraó die hen vervolgde? Hoe nodig is het dat christenen hun loop bevorderen wanneer de duivel hen achtervolgt en klaarstaat om hen te overwinnen waardoor ze de prijs verliezen. Wij lezen dat God een ezel nooit wilde geofferd hebben; zo haat hij een trage ziel. Een slak was onrein volgens de wet, Lev. 11: 30. De langzaam voortgaande christen zal tenslotte onverwachts opgeroepen worden en de prijs missen.

4. Ze zijn te bestraffen die de loopbaan van het christendom wel beginnen, maar niet tot het einde volharden. Die op de weg bezwijken. *Gij liept wèl, wie heeft u verhinderd de waarheid ongehoorzaam te zijn?* Galaten 5: 7. De kroon van zaligheid wordt gezet op het hoofd van hen die volharden. Die de weg half loopt en dan bezwijkt, verliest de kroon. Het is droevig voor een mens de hemel in het oog te hebben en dan nog op de weg te bezwijken. Het is evenals een schip dat in het gezicht van de haven vergaat.
5. Ja, wat zullen wij zeggen van hen die nog erger zijn dan hen die in de loopbaan bezwijken? Zij die teruggelopen en tot de weg der goddeloosheid vervallen, zoals Julianus, Gardnar en anderen. Achteruit lopend gaat niemand naar de hemel. Zodanigen bereiden een schande op de wegen Gods. Het was beter de loopbaan nooit gekend te hebben, dan teruglopen. *Want het ware hen beter, dat zij den weg der gerechtigheid niet gekend hadden, dan dat zij die gekend hebbende, zich afkeren van het heilig gebod dat hen overgegeven was,* 2 Petrus 2: 21. Een soldaat die van zijn vaandel wegloopt en zich onder het regiment van de vijand begeeft, indien deze gepakt wordt, hij mag de krijgsraad verwachten. *Zo iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hen geen welbehagen,* Hebr. 10: 38. Zwakheid wil God verdragen maar afval zal Hij straffen. Gods toorn ontsteekt tegen een afvallige en Zijn gramschap is verschrikkelijk in zijn bloedigste kleuren tegen dezulken. Het is waar, in de oorlog heeft soms een terugkeer plaats, welke als ze dient tot list en afbreuk van de vijand, een *eerlijke terugkeer* genoemd wordt. Maar in de loopbaan naar de hemel mag zo'n terugkeer niet plaatsvinden. Die daarvan terugkeert behaalt geen eer, maar de verdoemenis. Die zich onttrekt, het is ten verderve, Hebr. 10: 39.

Derde nuttigheid, tot vermaning.

Alle christenen moeten hier vermaand worden om deze hemelse en gezegende loopbaan der Godsvrucht te lopen. Welke beweegredenen zal ik gebruiken om u hiertoe aan te zetten? Zie andere schepselen aan met welke snelheid zij geveleugeld zijn en wees dan, o christenen, wees dan beschaamd over uzelf! Zie het firmament aan en bemerk hoe de zon als een held zijn baan loopt, Psalm 19: 5. En zou u dan stil staan? Aanschouwde lucht en zie de vogels op en neer vliegen en naar de hemel opstijgen. Beschouw de aarde en zie de bijen in hun korven werken. Werp uw gedachten op de engelen, hoe snel en vaardig ze zijn in gehoorzaamheid. Sla uw ogen op andere christenen die nabij u zijn en u zult ze in hun loopbaan vinden, al lezende, biddende en wenende; en zou u dan niets doen? Och, geef toch acht op uw kostelijke tijd. De tijd loopt snel, waarom staat u stil? Zie de goddelozen, hoe vaardig ze zijn in de zonde en hoe sneller ze naar de hel lopen dan u naar de hemel. Ja zie op uzelf, hoe naarstig bent u in aardse dingen? U staat vroeg op, u reist over zee en over land; is het dan geen schande dat u zó traag en ijverloos bent in de dingen der zaligheid? Kunt u

zo hard lopen om een pluim, of om voordeel, maar wilt u niet lopen om een koninkrijk?

Om uw lopen in de loopbaan der Godzaligheid snel en spoedig te maken, bedenk dan hoedanig de prijs is waar wij om lopen: *een kroon der heerlijkheid!* Hierin ligt alle zaligheid opgesloten. Zo haast wij onze loopbaan teneinde komen beginnen wij voor eeuwig onze kroon te dragen. Deze gezegende prijs behoort ons in onze loopbaan op te wekken. Maar hoe moeten wij de loopbaan lopen, opdat wij de prijs verkrijgen mogen? Het is droevig om tevergeefs te lopen, Filippenzen 2: 16. Nu, dit brengt ons tot de volgende nuttigheid

Vierde nuttigheid, tot onderricht.

Hier zal ik tot nader onderricht, enkele regels van deze hemelse loopbaan u voorschrijven.

1. Wacht u voor zulke dingen die u in de loopbaan kunnen verhinderen.

(1) Vermijd toch alle luiheid en traagheid. Luiheid is een oorkussen van de duivel. Een trage christen zal de prijs nooit krijgen. Hij ligt te slapen terwijl hij behoort te lopen. Luiheid is de koude vorst voor een ziel, ja het is een zielsziekte. Een ziek mens kan niet lopen, Spreuken 12: 27. *De luiaard zal zijn jachtvang niet braden.* Liever wil hij vasten dan het wildbraad jagen. Och, vermijd toch alle luiheid. Doe deze ledige duivel weg indien u in de loopbaan wil lopen.

(2) Werpt alle lasten van u. Er is een tweeërlei last die wij moeten afwerpen.

- a. De last van zonde. *Laat ons afleggen alle last en de zonde die ons lichtelijk omringt en laat ons lopen de loopbaan,* Hebr. 12: 1. De profeet David voelde deze last. *Mijn ongerechtigheden gaan over mijn hoofd, als een zware last, zijn ze mij te zwaar geworden,* Psalm 38: 4. Indien wij deze last niet afwerpen zal die ons in de hel doen zinken. Niemand kan in de loopbaan lopen met een last op zijn rug. Een onreine kan niet lopen in de loopbaan der heiligheid. Een hoogmoedige kan in de loopbaan van nederigheid niet lopen. Een eigenzinnig mens kan geenszins lopen in de loopbaan van gehoorzaamheid. O christenen, ontdoe toch uw ziel van die last van zonden; werp deze last van u om de kroon te krijgen.
- b. Een tweede last die de geestelijke loper moet afleggen is de wereld. Deze is een gouden last die velen verhinderd heeft zodat ze de prijs hebben verloren. Zover als de wereld een last is, moet u ze afleggen. Ik zeg niet dat u het *gebruik* van de wereld moet afleggen, maar de *liefde* tot de wereld, 1 Johannes 11: 15. Wanneer het stof van de wereld in de ogen der mensen is gestoven, verblindt het hen zodat ze de loopbaan niet kunnen zien.

(3) Ontslaat uzelf van alle valse en verkeerde gevoelens betreffende deze loopbaan; zoals:

- a. Dat de loopbaan gemakkelijk is. Vele mensen denken dat ze de loopbaan van de aarde naar de hemel op een doodsbed nog kunnen lopen. O zondaar, u meent dat de loopbaan gemakkelijk is, ... u bent nog vreemd van de loopbaan der Godsvrucht. Zij zijn dood in de zonden, totdat er een bovennatuurlijk beginsel van genade wordt ingestort, Eféze 11: 1. Is het voor een dode gemakkelijk in de loopbaan te lopen? Of de weg van Gods geboden te lopen? Dat is tegen de natuur. En iets dat tegen zichzelf werkt, valt dit niet zwaar om dát te doen? Is het gemakkelijk dat het water tot de springbron terugkeert? Is het gemakkelijk voor

een mens zichzelf te verloochenen, zijn vlees te kruisigen, zijn beminde zonde te doden? O, wacht u voor dit misverstand dat de christelijke loopbaan zo makkelijk is. Weet gij niet wat de godsdienst u kosten moet en dat ze u veel kosten kan?

- b. De tweede verkeerde mening waarbij we ons wachten moeten is dat de loop naar de hemel onmogelijk is. Er is in de loopbaan van de Godsvrucht zóveel te doen, dat zij menen dit nooit te kunnen volbrengen. Cyprianus bekend van zichzelf dat hij vóór zijn bekering veel wanhopige gedachten had. Hij meende bij zichzelf dat hij nooit de overhand over sommige verdorvenheden krijgen zou. De gedachten van die onmogelijkheid strijden de zenuwen van alle pogingen in stukken. Te wanhopen is als't ware in de hel te dalen. God heeft ons aangemoedigd om te lopen, niet alleen door belofte van de prijs wanneer wij winnen, maar ook door belofte van kracht en sterkte om ons tot lopen bekwaam te maken. Hij heeft gezegd: *Ik zal Mijn geest geven in het binnenste van u*, Ezechiël 36: 27. Nu dan, terwijl de Geest aanblaast kunnen wij lopen dat wij niet moede worden, Jesaja 40: 31. Bij hoevelen heeft de satan de moed ontnomen door te wanhopen? Ach, zegt een wanhopende, ik kan wel lopen, maar ik zal nooit zó kunnen lopen dat ik de prijs krijg. *Gij zegt: het is buiten hope*, Jeremia 2: 25. Zo zegt een ziel die wanhoopt: *ik had net zo goed verder kunnen gaan in mijn zonden, ik had mijn oude weg wel kunnen behouden, want het is toch buiten hoop. Alle hulp en bijstand van genade is voor mij afgesneden*. Dit is een gevaarlijke overlegging. Wanhoop berooft een mens van zijn benen; hoe kan hij dan lopen? Wanhoop is de grote verslinder der zielen. Die onder de macht van deze zonde is, redeneert zichzelf in de hel.

(4) De wacht u dat u geen gezelschap in de weg tegenhoudt. Indien iemand in de loopbaan loopt en zijn vriend komt tot hem terwijl hij loopt, en hem bij de hand grijpt en vraagt om hem te spreken, dat kan hem de krans kosten. Zo is het ook in dit geval. Velen zijn wel gereed om ons tegen te komen en zó onze loop naar de hemel te beletten. 'Waarom is het nodig', zeggen zij, 'uzelf zo te haasten? Waarom loopt u toch zo hard? Wacht een weinig en vermaak uzelf een tijdlang in de wellusten van deze wereld!' Zo worden velen in het midden van hun lopen opgehouden en hebben daardoor de prijs verloren. Tot hen die ons in onze loopbaan beletten moeten wij met een heilige verontwaardiging zeggen, zoals Christus: *gaat weg, satan!* Matth. 4: 10.

2. Gebruik alle middelen die u in de hemelse loopbaan bevorderlijk kunnen zijn.

(1) Loopt de rechte baan. De apostel noemt het de loopbaan *die ons voorgesteld is*. Dat is de loopbaan die ons in Gods woord voorgeschreven wordt. De loopbaan van zelfverloochening en heiligheid. Het is niet om het even welke baan uw loopt, maar de baan die ons is voorgesteld, die moeten wij lopen. Dit weerlegt de mening, dat men zalig kan worden in alle religies.

(2) Probeert u bekwaam te maken voor deze hemelse loopbaan.

- a. Houd een goed dieet. De lopers in oude tijden, zeggen de schrijvers, plachten een goed dieet te houden. Nooit wilden ze moeilijk verteerbare spijs eten; nooit aten ze de maaltijd tot volle verzadiging, maar zó, dat ze geschikt bleven om te lopen. Zo moeten christenen een goed dieet houden door matigheid en zelfverloochening. Opdat ze door een goede voeding geschikt mogen worden om de loopbaan te lopen die hen voorgesteld is. De heilige Paulus bedwong zijn lichaam en bracht het tot dienstbaarheid, 1 Korinthe 9: 27.

- b. Om het best geschikt te wezen voor uw loop, ontkleed u daartoe. De lopers plachten zichzelf van alles wat ze aanhadden te ontbloten, deden alleen een wit hemd aan, opdat ze lichter en sneller mochten zijn. Zo moeten christenen zichzelf ontbloten van alle inbeelding van verdiensten en alleen het wit gewaad van Christus' gerechtigheid dragen.

3. Begin bijtijds de loopbaan te lopen. *Gedenk aan uw schepper in de dagen uwer jongelingschap*, Prediker 12: Veel jonge mensen menen dat ze de loopbaan te vroeg kunnen beginnen. Maar kan iemand te vroeg zijn? Kan iemand de loopbaan van boetvaardigheid te vroeg lopen? Genomen dat dit zou kunnen, echter is het beter zich een jaar te vroeg te bekeren dan een uur te laat. Ezau's tranen kwamen zowel als zijn berouw te laat. *David zocht den Heere in de dageraad*, Psalm 63: 2. Augustinus beklagt zich dat hij God te laat gezocht en gediend had. Het zal zwaar vallen om de hemelse loopbaan beginnen te lopen als men zóveel jaren met de last van zonden bezwaard is geweest.

4. Loopt het smalle pad en niet de brede weg. De brede weg naar de hel is voor reizigers, de meesten van hen gaan naar het verderf. *Gij zult de menigte tot boze zaken niet volgen*, Exodus 23: 2. De menigte denkt niet wat het beste is, maar wat het gemakkelijkste en het gemakkelijkst is. Onze Zaligmaker heeft ons gezegd: *nauw is de weg, die tot het leven leidt*, Matth. 7: 14. Loop dan de weg van zelfverloochening en doding der zonde.

5. Neem u voor, niettegenstaande zoveel gevaren en zwaarigheden in de loopbaan, toch volstandig verder te lopen. Een goed christen moet met dapperheid uitgerust en met ijver ontstoken worden. Wellicht zullen er in de weg van onze loopbaan veel doornen en kegelstenen gevonden worden. Daarom is het nodig dat wij goed geschoeid zijn.

- *Wij moeten geschoeid zijn met de evangelie des vredes*, Efése 6: 15. Wiens hart vervuld is met de vrede die het evangelie aanbrengt, die zal bekwaam zijn om zonder zwaarigheid het hardst op de weg van Godsvrucht te lopen.
- *Wij moeten geschoeid zijn met lijdzaamheid. Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is.* Lijdzaamheid doet het hart van een christen opvaren alles met vleugelen der arenden, zodat hij loopt en niet moede wordt. Indien wij deze schoenen missen, zullen wij haast verslappen en onze loop opgeven.

6. Christenen moeten in hun loop het oog gedurig op het wit houden. De Grieken hadden op het einde van loopbaan een witte lijn getrokken. Deze lijn werd *het wit* genoemd. Daarop moesten de ogen van de lopers gedurig gericht zijn. Het aanschouwen van de prijs maakt de christenen in hun loopbaan helder. De heilige Paulus mikte op dit wit, Filipp. 3: 14. Evenals schutters op het doelwit kijken, zo kijken de lopers naar de prijs. Mozes zag op de vergelding des loons. Hij zag met één oog op Gods eer en heerlijkheid en met het andere oog op de kroon, of de prijs.

7. O, loop toch met vermaak. *Ik zal mij vermaken in Uw geboden*, Psalm 119: 47. Olie verzacht de leden en maakt ze rap en vaardig. De olie der vreugde maakt een christen levendig en bekwaam om de hemelse loopbaan te lopen. *De blijdschap des Heeren is uw sterkte*, Neh. 8: 11.

8. Loop in de kracht van Christus. Denk niet dat ge van uzelf kracht hebt om te lopen en de prijs te winnen. De Arminianen spreken van een vrije wil, maar: *het is niet desgenen die wil, noch desgenen die loopt*, Rom. 9: 16. Van nature zijn wij blind en lam en daarom onbekwaam om in de loopbaan te lopen. Wij lopen het snelste wanneer Christus ons bij de hand neemt.

9. Indien u zo wil lopen dat u de prijs verkrijgen mag, dan moet u dikwijls in de oefening van de genade leven. Het is niet genoeg genade te hebben, in haar hebbelijkheid - haar aanwezigheid - men moet ze ook oefening en in het werk stellen; de genade in - de dadelijkheid - en de oefening. Die de hemelse loopbaan lopen moeten niet alleen levend, maar ook *levendig* zijn. Zo moeten een bloeiend geloof en een brandende liefde hebben. Wat is de bedoeling van de omgorde lenden en de brandende lampen, waarvan gesproken wordt in Lukas 12 vers 35, anders dan genade in haar werkzaamheid? Zonder deze kan men de hemelse loopbaan niet voltooien.

10. Wilt u snel lopen dan moet u ijverig bidden. Het gebed helpt ons in de loopbaan. Luther was een man van het gebed. Dit was de bede van de bruid: *trek mij, wij zullen U nalopen*. Bid dat u van uw weg niet zal afdwalen door afwijkingen, noch dat u op uw weg zal struikelen door ergernis. In één woord, laat ons bidden om de Heilige Geest, Die ons in de loopbaan aanmoedigt en boven onze kracht helpt. Als wij Gods Geest inademen blijven wij bij de adem.
Einde

4. HET HEILIG ANKER DER HOOP

Verwachtende de zalige hoop, en de verschijning der heerlijkheid des groten Gods en onzen Zaligmaker Jezus Christus. Titus 2:13.

De gelukzaligheid van een christen is nog toekomstende, ze blijft nu nog achter. Een heilige in dit leven is een verwachter der eeuwigheid; hij heeft weinig in de hand, maar veel in hoop. Zo zegt de tekst: *Verwachtende de zalige hoop*, enz.

Er is genoeg om ons naar die hoop te doen verlangen, 't zij dat wij naar binnen óf naar buiten zien.

1. Wanneer wij onze ogen *naar binnen* keren en onze zonden beschouwen. Dit deed Paulus zelf uitroepen: *Ik ellendig mens* 1 Rom. 7:24. Een Christen heeft een tweemens in zichzelf; vlees en geest. Dit mag hem doen verwachten die zalige hoop, wanneer hij van zijn zonden ontbonden en als de engelen Gods zal zijn.
2. Slaan wij onze ogen *naar buiten*; de wereld is slechts onze herberg, een schouwtoneel daar ijdelheid en kwelling des geestes haar rol op spelen; en zelden verandert het spel. *Maakt u op en gaat henen; dit land en zal de rust niet zijn*, Micha 2:10. Dit alles aangemerkt mag ons doen *verwachten de zalige hoop, en de verschijning der heerlijkheid des groten Gods en onzen Zaligmaker Jezus Christus*.

In welke woorden dat wij hebben aan te merken:

- I. De daad, *verwachtende*.
- II. Het Voorwerp voorgesteld, met een krachtige uitdrukking: *de zalige hoop*.
- III. Daarbij de bijzonderheid: *de verschijning der heerlijkheid des groten Gods, en onzen Zaligmaker Jezus Christus*.

I. Ik begin met het eerste, de daad, *verwachtende*. Er is een drievoudig verwachten:

1. Een verwachten *met begeerte en verlangen*, zoals de dienstknecht het jubeljaar verwachtte, Lev. 25:40; of zoals de bruid de bruiloftsdag verwacht. Nu is 't de tijd dat wij van onze Bruidegom af leven; daarom worden wij in rouw en tranen toebereid, terwijl dat wij onze harpen hangen aan de wilgen. Maar hoe verlangt de bruid naar de trouwdag dat de bruiloft zal gehouden worden! Zeker, in die bruiloft zal het water in wijn veranderd worden. Hoe roept de Godzalige in een heilig verlangen uit: *Hoe lang Heere? Waarom blijft Uw wagen zo lang uit? Waarom vertoeven de wielen van Uw karos?* 't Is de wens van ál de kerken, Openbaring 22:17: *Kom, Heere Jezus, ja kom haastelijk*.
2. Een verwachten *met blijdschap*. Rom. 5:2, *Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods*. Een zondaars verwachting gaat met schrik vergezelschap, daarom wordt ze genoemd: *een schrikkelijke verwachting des oordeels*, Hebr. 10:27. Zoals iemand die schuld heeft, elk uur verwacht dat de politie hem zal arresteren. Maar de verwachting der heiligen is een vrolijke verwachting; zoals iemand een vriend verwacht, of een die hem een grote som geld zal betalen. Zo verwachtte Mozes met blijdschap de vergelding des loons, Hebr. 11:26.

3. Een verwachten *met geduld*. Zoals iemand zijn zaad in de aarde werpt, en met geduld de oogst verwacht. Jak. 5:7, *Ziet de landman verwacht de kostelijke vrucht des lands, lankmoedig zijnde over dezelve; zo zijt dan lankmoedig, broeders, tot de toekomst des Heeren. Zo ver van de daad, verwachtende.*

II. Het voorwerp; *de zalige hoop en verschijning*, enz. Hier hebben wij te bedenken:

1. Wat de hoop is.
2. Waarop een Christen hoopt.

1. Wat is hoop?

Ik antwoord, hoop is een Goddelijke genadegave door de Geest Gods in 't hart geplant, waardoor een Christen wordt versterkt in de verwachting van die dingen, die in de belofte voorgesteld zijn. Rom. 8:25, *Indien wij hopen hetgeen wij niet zien, zo verwachten wij het met lijdzaamheid*. Aquinas beschrijft de hoop aldus: *De hoop gaat omtrent het moeilijk toekomend, maar mogelijk goed.*

- (1) Hoop heeft haar opzicht op enig goed, en zo verschilt ze van de vrees; vrees ziet op het kwade, hoop op het goede.
- (2) Hoop ziet op enig goed dat toekomende is. Hier in verschilt hoop van blijdschap; blijdschap is bezig omtrent iets dat tegenwoordig is; hoop omtrent iets dat toekomende is.
- (3) Hoop heeft haar opzicht op enig goed dat zwaar is te bekomen. En zo verschilt hoop van verlangen; 't verlangen is zwak en haast vergaande; de hoop is vast en onversaagd, worstelt met de zwarigheden, en geeft het niet op voor en aler dat ze het gehoopte goed verkregen heeft.
- (4) Hoop ziet op enig goed dat mogelijk is, dat er kans toe is om het te krijgen. Zo verschilt hoop van wanhoop; wanhoop ziet de dingen aan met een zwart gezicht, en geeft alles verloren. Hoop is zoals de kurk aan het net, om het hart voor zinken in wanhoop te bewaren. Zo hebt u gezien wat hoop is.

Hier moet ik een vraag beantwoorden: *hoe hoop verschilt van geloof?*

Dient tot antwoord:

Deze twee genadegaven, geloof en hoop zijn elkaar gelijk, zodat de ene dikwijls genomen wordt voor de andere. Er is zo'n verwantschap tussen beide, - volgens een woord van Luther - *moeilijk valt tussen beiden onderscheid te vinden*. Maar hoewel dat ze beide dicht bij elkaar zijn geplaatst, zoals de twee vleugelen der Cherubijnen op het verzoendeksel, zijn ze toch niet één en hetzelfde. Het is waar, geloof en hoop komen in sommige dingen overeen; beide worden ze door de belofte gevoed; beide helpen ze de ziel ondersteunen in de beproevingen. Geloof en hoop zijn als twee blazen, die een Christen, om in de diepte van verdrukking niet te verzinken, boven water houden. Beide genadegaven verkwikken als een geestelijke hartsterking de flauwe ziel. *Er is blijdschap in het geloof*, Rom. 15:13, *verheuging in de hoop*, Rom. 5:2. Geloof en hoop zijn als die twee gouden pijpen, Zach. 4:12; ze gieten haar gouden olie der vreugde in een Christen. Maar hoewel deze twee genadegaven in sommige dingen overeen komen en gelijk zijn, verschillen ze echter ook in sommige dingen.

Geloof en hoop verschillen hierin:

- Het geloof gaat voor de hoop; het geloof is de moedergenade. *Het geloof is een vaste grond der dingen die men hoopt*, Hebr. 11:1. De beloften zijn kostelijk; zij zijn zoals de ark daar het manna in opgesloten was; maar wij moeten de dingen in

de beloften vervat eerst geloven, eer wij ze kunnen hopen. Daarom zegt Hieronymus zeer terecht: *hoop is een verwachting der dingen die wij in geloof hebben*. Het geloof ontsteekt de lamp der hoop, zoals het vuur van het altaar de lampen van het heiligdoms. Zo verschillen deze genadegaven ten opzichte van orde. Hoop is de dochter des geloofs.

- Zij verschillen ten opzichte van haar natuur en aard, en dat tweezins:
    - (1) De hoop ziet alleen voorwaarts op de dingen die toekomstige zijn. Het geloof ziet zowel achterwaarts als voorwaarts; zowel op verleden als toekomstige dingen. Het geloof gelooft Christus' lijden en opstanding zowel als Zijn komst in heerlijkheid.
    - (2) De hoop ziet op de *voortreffelijkheid* der belofte, geloof op de *zekerheid*. Het geloof overweegt het getuigenis van een zaak, maar de hoop let de zaak in de woorden. De hoop leest het geschrift der belofte over, het geloof ziet het zegel der belofte aan. *In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft*, Tit. 1:2. Hetgeen daar de hoop op ziet is het eeuwige leven. Hetgeen daar het geloof op ziet is de onfeilbaarheid der belofte: *God, Die niet liegen kan, heeft beloofd*. In één woord, het geloof gelooft, de hoop verwacht. Het geloof toont een Christen het land van belofte, de hoop zeilt erheen met geduld.
- Hier ziet u hoe geloof en hoop verschillen. Maar deze tweelingen moeten niet van elkaar gescheiden worden; het geloof versterkt de, hoop, en de hoop vertroost het geloof, evenals de olmboom de wijnstok ondersteunt, en de wijnstok de olmboom met zijn vruchten overlaadt. Het geloof is de kabel, en de hoop het anker; beide dienen ze om de ziel veilig te bewaren, dat ze op geen klippen stoot, noch in drijfzanden verzinken. Zoveel van het eerste, *wat hoop is*. Volgt nu,

II. Wat een Christen hoopt: Dit wordt voorgesteld met een bijzondere nadruk: *de zalige hoop*.

Hoop wordt hier gesteld - door overbenoeming - *voor dingen* die men hoopt. De zalige hoop, is dus: *de hoop op de zaligheid*. De hoop van een christen is niet in dit leven. Och nee. Dan was het een verloren hoop. Op dit leven te hopen is vol wisselvalligheden; de hele wereld klinkt van veranderingen. Maar, *verwachtende de zalige hoop*. Dit is het onderscheid tussen het anker van een schipper en het anker van een gelovige: de schipper werpt zijn anker nederwaarts, de gelovige werpt zijn anker opwaarts in de hemel; *verwachtende de zalige hoop*. De gelovige is een rijke erfgenaam. Hebr. 6:17, *Een erfgenaam der beloftenis*. Hij wacht een tijd dat hem de koninklijke kroon op zijn hoofd zal gezet worden.

Naar onze gewone wet zijn er twee soorten bezittingen: er is een bezitting in de daad, en een bezitting naar rechten. Een bezitting inderdaad is, wanneer iemand enig land of erve heeft ingenomen, en het inderdaad en actueel bezit; maar een bezitting naar rechten is, wanneer iemand op een land recht heeft, maar het nog niet actueel bezit. De hemel is het bezit van de gelovigen; een bezitting naar recht. Zij hebben recht en eigendom aan de hemel; als beloofd van de Vader, verworven door de Zon, verzekerd door de Heilige Geest. Maar een gelovige heeft de bezitting niet in der daad, maar verbeidt de tijd des Heeren, en verwacht de zalige hoop, totdat de tijd komt wanneer hij dadelijk in bezit van de eeuwige erve zal gesteld worden.

III. Het voorwerp van eens christens hoop wordt met een bijzonderheid voorgesteld, *de verschijning der heerlijkheid des groten Gods en onzen Zaligmaker Jezus Christus*. Waaruit - in 't voorbijgaan - de Godheid van Jezus Christus krachtig wordt bewezen tegen de Arianen, gelijk Hieronymus en Chrysostomus wel aanmerken. De apostel toont wie deze grote God is. *Het is* (zegt hij) *onze Zaligmaker Jezus Christus*.

Om dan te spreken van het voorwerp van eens christens hoop, *namelijk de verschijning van Christus*, er is een drievoudige verschijning van Christus.

1. Een verschijning van Christus *aan* ons zoals geschied is in Zijn menswording. Jesaja 9:5, *Een Kind is ons geboren*. Dit was een zalige verschijning, wanneer deze Morgenster verscheen, toen verscheen de zaligheid aan het menselijk geslacht. Toen Christus het vlees aannam, trouwde onze menselijke natuur met de Goddelijke. De baarmoeder van de jonge vrouw was de geheiligde plaats tot het binden van deze knoop. Groot is deze verborgenheid, *God geopenbaard in het vlees*, 1 Tim. 3:16. 't Is een diepte die de engelen begerig zijn in te zien, 1 Petrus 1:12. God zei eertijds: *de mens is geworden als Onzer een*, Gen. 3:22. Maar nu mogen wij zeggen, *God Zelf is geworden als onzer een! Hij is den mensen gelijk geworden*, Fil. 2:7. Dit was Christus' eerste verschijning.
  2. Een verschijning van Christus *in* ons. Dat is: wanneer hij verschijnt in onze harten; dit wordt genoemd: *een gestalte van Christus in ons*, Gal. 4:19. Christus wordt gezegd *in* ons te verschijnen, wanneer Hij ons door de werkingen van Zijn genade en Geest naar Zijn eigen Beeld verandert. In de menswording maakte Christus Zichzelf ons gelijk; maar door de heiligmaking maakt Hij ons aan Hem gelijk; *heilig gelijk Hij heilig is*. Dit is een troostrijke verschijning. Wat baat ons Christus' verschijning in ons vlees, als Hij niet verschijnt in ons hart? Wat baat ons een Christus buiten ons, als wij geen Christus hebben in ons? Kol. 1:27: *Christus in u, de Hope der heerlijkheid*.
  3. Een verschijning van Christus *voor* ons. In tweeërlei opzicht:
    - a. Christus verschijnt voor ons als een Voorspraak: Hebr. 9: 24. Christus is ingegaan in de hemel, om te verschijnen voor het aangezicht Gods voor ons. 't Is een spreekwijze ontleend van onze gerechtshoven, waar de advocaat pleit voor zijn principaal. Zo pleit Christus als een Advocaat voor de heiligen. De satan is de aanklager, maar Christus is de Voorspraak, Die weerlegt en beantwoordt alle stukken van aanklacht die ingebracht worden. *Hij verschijnt*, zegt de apostel, *voor het aangezicht Gods voor ons*. De hogepriesters onder de wet verschenen voor de ark en genadestoel, die maar een voorbeeld was van Gods tegenwoordigheid. Maar Christus verschijnt Zelf in de tegenwoordigheid Gods voor ons, voor het aangezicht Gods. Hij legt Zijn verdiensten voor Zijn Vader neer, en pleit voor de kracht van Zijn bloedig offer om genade. Nu indien Christus voor ons verschijnt in de hemel, zullen wij voor Hem niet verschijnen op aarde?
    - b. Christus verschijnt voor de heiligen als een Rechter. Deze verschijning wordt bedoeld in de tekst, *verwachtende de verschijning der heerlijkheid des groten Gods, en onzen Zaligmaker*. Christus' eerste verschijning in het vlees was duister en donker. Zijn heerlijkheid was bedekt onder 't voorhangsel van Zijn vlees, Jesaja 53:2. Al de mensen die Hem zagen, zagen de Messias niet. Maar Zijn tweede verschijning als onze Rechter zal een heerlijke verschijning zijn, gelijk de zon van achter de wolken tevoorschijn komt. 't Zal een heerlijke verschijning zijn zowel ten opzichte van Christus als ten opzichte van de heiligen.
- I. Ten opzichte van Christus Zelf, in drie opzichten.
1. Zijn Persoon zal heerlijk zijn. Het licht dat Paulus op de weg omscheen boven de glans der zon, Hand. 26 : 13, was maar een aanblik van Christus' heerlijkheid, als een straal van de Zon der gerechtigheid. Wat zal het zijn als Hij in Zijn geestelijk borduursel tevoorschijn zal komen?

2. Zijn troon zal heerlijk zijn, Hij zal zitten op den troon der heerlijkheid, Matth. 25:31. Hij zal zitten op Zijn statelijke zetel, kostelijker dan ivoor of paarlen, een troon zeer hoog en prachtig.
3. Zijn dienaars zullen heerlijk zijn. Matth. 25:31, *Wanneer de Zoon des Mensen komen zal in Zijn heerlijkheid, en al de heilige engelen met Hem.* De engelen zijn de hovelingen des hemels, zij worden vergeleken bij de bliksem, Matth. 28:3, ten opzichte van hun heerlijke en schitterende glans. Deze heerlijke en hemelse geesten zullen dan de lijfwachten van Christus zijn, een deel van Zijn gevolg, die Hem omtrent Zijn troon vergezellen en opwachten. Zó zal het een heerlijke verschijning wezen ten opzichte van Christus.

II. Het zal een heerlijke verschijning zijn ten opzichte van de heiligen. Christus zal verschijnen om drie dingen te doen.

- (1) Christus zal als een Rechter verschijnen om Zijn volk vrij te spreken, hetwelk geschiedt door het uitspreken van het vonnis: *komt gij gezegenden Mijns Vaders.* Het schuldboek zal doorgehaald worden in het bloed des Lams.
- (2) Christus zal als een Rechter verschijnen om Zijn volk te wreken. De namen der Godzaligen liggen dikwijls lange tijd in smaadheid begraven. *Maar in die dag zullen ze,* naar het woord van Bernardus, *branden door de beste zalfolie.* Christus zal hun een nieuwe naam geven. Hij zal hen *Zijn vrienden, Zijn bruid, Zijn oogappel* noemen, hun naam zal in eer bloeien en hen aangename reuk geven, als de wijn van Libanon.
- (3) Christus zal als een Rechter verschijnen om Zijn volk te kronen, wanneer lichaam en ziel verenigd en volmaakt zullen zijn in heerlijkheid. Christus zal Zijn volk opnemen in Zijn zoete en eeuwige omhelzingen. Hij zal ze in Zijn schoot leggen. Hij zal ze op Zijn troon zetten. Hij zal ze vervullen en dronken maken met de wijn Zijner liefde in alle eeuwigheid. *Zo ziet u dan wat de hoop der heiligen is, namelijk de verschijning der heerlijkheid van Christus;* wanneer Hij verschijnen zal als een Rechter, om hun vrij te spreken, te wreken en te kronen.

NUTTIGHEID

1. Onderwijzing.

Zie hier de ellendige toestand van de goddeloze, die immers al zijn hoop in dit leven heeft. Hij maakt de goudklomp zijn hoop, hij werpt zijn anker nederwaarts, hij kan de verschijning der heerlijkheid van Jezus Christus niet hopen of verwachten. Hij vreest voor Christus' heerlijke verschijning, hij verlangt er niet naar. Hij is als de gevangene, die voor de komst van de rechter voor de vierschaar vreest. Christus' verschijning zal een ongelukkige verschijning voor hem zijn. Wanneer Christus zal verschijnen, waar zal dan de goddeloze en de zondaar verschijnen? 1 Petrus 4:18. De goddeloze is als een schipper ter zee die geen anker heeft; waar is zijn hoop wanneer hij zal komen te sterven? Het is met de zondaar gelegen als het was met de oude wereld toen de zondvloed kwam, de wateren rezen trapsgewijs hoger en hoger. Eerst kwamen de wateren in de valleien, dan waren de bergen hun troost en toevlucht; toen klommen de wateren tot boven de bergen, nog was er kans te ontkomen, zij klommen op de bomen der bergen; toen namen de wateren de overhand en rezen boven de toppen der bomen, ... toen wisten ze geen raad om te ontkomen. Alle hoop van behoud was verloren.

Zo gaat het met de zondaar. Wordt hem een troostmiddel weggenomen, mogelijk heeft hij nog een ander behouden; verliest hij zijn goed, hij behoudt zijn bloed; wordt de ene kruk aan stukken gebroken, mogelijk heeft hij nog een andere om op te leunen. Maar komt hem ziekte aan boord en ziet hij dat hij sterven en voor zijn Rechter verschijnen

moet, dan is het gedaan, dan ziet hij geen hoop. Hij sterft in wanhoop, en moet eeuwig liggen in de gloeiende oven van Gods toorn.

II. Beproeving.

Brengt uzelf ter proeve. Hebt u deze zalige hoop van Christus en uw zelfs verschijning met Hem in heerlijkheid? Nauwelijks zult u bij iemand komen, of u zult hem horen zeggen dat hij hoopt zalig te worden. Welaan, laat dan iedere ziel zichzelf ter proeve brengen. Ik zal u vier onderscheiden merktekenen tussen een vaste, gezonde hoop, en tussen een losse, bedrieglijke hoop aanwijzen.

1. Ware hoop is *levendmakend*, zet een mens aan het werken om de hemel; daarom genoemd *een levende hoop*, 1 Petrus 1:3, omdat die in de mens een levendigheid veroorzaakt. Hoop is een spoor om ons aan te drijven tot onze plicht, een wetsteen (magneet) om ons daarin wakker en vurig te maken. Hoop van zegen en overwinning doet de soldaat dapper vechten. Hoop van winst doet de koopman lopen, te water en te land, tot de verst gelegen gewesten. De Goddelijke hoop is als de wind in de zeilen, als de wielen aan de wagen, zij maakt een Christen levendig en wakker in de godsdienst, zodat hij de weg van Gods geboden loopt. Hoop is werkzaam omtrent het moeilijke, zij graaft door de steenrotsen heen, worstelt met zwaarigheden, veracht gevaarlijkheden, en gaat voort tot in het aangezicht des doods. Ware hoop geeft het niet op voor dat de gehoopte zaak verkregen is. Die de Goddelijke hoop heeft, wil Christus hebben al was het in een gloeiende oven. Hij wil de waarheid belijden, al was het naaste woord: *voor de leeuwen met de Christenen! De Romeinen*, zoals Tertullianus aanmerkt, *konden allerlei soorten ongemak verdragen, zij konden worstelen met koude en honger, en lopen door velerlei gevaren, alleen op hoop van ten laatste eens burgemeester te worden; hetwelk een eer en vreugde was voor slechts één jaar*. O dan, wat moeite en arbeid zal hij aanwenden, die hoop heeft op de hemel, daar hij gekroond zal worden met een kroon der heerlijkheid, tot in eeuwigheid! Hij kan niet in waarheid zeggen dat zijn hoop op God staat, *die de ganse dag ledig staat*, als degenen in Matthéüs 20:6; Spr. 19:24. In de huichelaars is zo'n blote wens, zij wensen naar de zaligheid, maar zitten ondertussen stil en doen er niet met al toe; haar hoop is geen levendige, maar een dode hoop. De ware hoop is in de ziel als een vuur, hetwelk een werkzame hoofdstof is, altijd glinsterende en vlammeende.

2. Ware hoop is *reinigend*, 1 Joh. 3:3, Een iegelijk die deze hoop op Hem heeft, die reinigt zichzelf. Hoop is in de ziel als bliksem in de lucht, die de lucht reinigt. Die hoopt in Christus, zet zichzelf tegen alle zonden, beide in voornemen en oefening. Hij is een geheiligd persoon; op zijn hart staat ingesneden: *heilig voor den Heere*. De hoop is een reine en zuivere genadegave, zij leeft in de ziel, als een vonk en brandbare stof; ze leeft als een tak in de wortel. De oude leraar Bernardus vergelijkt de heiligheid bij de wortel, en de hoop bij de tak; ware hoop groeit op de wortel van heiligheid.

Nu beproeft dan uw hoop aan deze Schriftuurlijke toetssteen. De huichelaar zegt dat hij hoop heeft, maar is hij gereinigd? Wat, onrein zijn, en niettemin hoop hebben om in de hemel te komen? Hoe kan dat bestaan? *Daar zal niet inkomen iets dat ontreinigt of gruwelijkheid doet*, Openb. 21:27. Hoe, als een dronkaard te leven, en evenwel hoop hebben om zalig te worden? Hoe kan dat overeen gebracht worden? Meent u zo waggelend naar de hemel te gaan? Wat, een afvallige te zijn en evenwel hopen zalig te worden? Hoe kan dat wel uitvallen? Meent u rugwaarts

te gaan en dan in de hemel te komen? O, hoevelen dalen met een ijdele hoop nederwaarts ter hel. De goddeloze is van zijn zaligheid niet zeker, maar twijfelachtig.

3. *Een ware hoop is een goede hoop*, 2 Thess. 2: 16, *Die ons gegeven heeft een goede hoop in genade*. De hoop der goddelozen is alzo ver van goed te zijn als hun hart. Het Hebreeuwse woord *hoop* betekent vertrouwen maar kan in een ander verband met dwaasheid vertaald worden. Het mag alzo gepast worden op de hoop der goddelozen, hun vertrouwen is dwaasheid. De hoop der Godzaligen wordt vergeleken bij een anker, Hebr. 6:19. De hoop der goddelozen bij een huis der spinnenkoppen, Job 8:14. De hoop der zondaars wordt terecht bij een spinnenweb vergeleken:

- (1) Een spinnenweb heeft geen grondslag; zodanig is der goddelozen hoop. Ze is wel aangenaam en vermakelijk, maar heeft geen grondslag waar ze op rust. De hoop der Godzaligen is gebouwd op een dubbele kolom.
- De eerste pilaar is het Woord Gods. Psalm 130:5, *Ik hoop op Zijn Woord*. Het Woord zegt: *De goddeloze verlate zijn weg, en de ongerechte man zijn gedachten, en hij bekere zich tot den Heere; zo zal Hij Zich zijner ontfermen en menigvuldig vergeven*, Jes. 55:7. *Hieraan kennen wij dat wij in Hem blijven en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest gegeven heeft*, 1 Joh. 4: 13. Nu, een kind Gods deze hoedanigheden in zich bevindende, bouwt daarop de hoop van zijn zaligheid. *Ik hoop op Zijn Woord*.
  - De tweede pilaar is bevinding. Rom. 5:4, *De bevinding werkt hoop*. De gelovige ziele kan een register van bevindingen inbrengen. Psalm 119, *"Gij hebt bij Uwen knecht goed gedaan, Heere, naar Uw Woord. Zo kan een gelovige ziel zeggen: God heeft bij mij welgedaan*. In verscheiden gevallen heb ik door bevinding gesmaakt en gezien dat de Heere goed is, Psalm 34:9. Toen mijn zonden groot en mijn aanvechtingen sterk waren, toen is God tot mij ingekomen met Zijn helpende kracht, en Zijn genade is mij genoeg geweest. Toen mijn hart onder schrik en vreze was gezonken, heeft God mijn ziel uit de drijfzanden gered, en mijn hoofd uit de diepe wateren opgeheven. Psalm 3:4, *Gij, Heere, zijt mijn eer, en Die mijn hoofd opheft*. Toen mijn hart dood was in heilige plichten, heeft de Geest Gods mijn ziel in de rechte toon zoetelijk gestemd, zodat ik nu psalmzingende en love den Heere in mijn hart, Ef. 5:19." Zo heeft een Godzalige vele blijkbare bevindingen van Gods gunst omtrent hem. *De bevinding werkt hoop*. Zodat de hoop der Godzaligen haar grondslag heeft, als zijnde een goed gebouwde hoop. Die hoop moet noodzakelijk wèl gegrond zijn, die met de ene voet staat op een belofte, en met de andere voet op een bevinding. Maar de hoop der goddelozen is een spinnenweb, hij heeft niets om zijn hoop op te gronden. Zijn hoop is bedriegerij, een gouden droom. *Het is als wanneer een hongerige droomt, en ziet, hij eet, maar als hij ontwaakt, zo is zijn ziel ledig*, Jesaja 29:8. De hoop van een zondaar is als een testament of uiterste wil, die niet verzegeld noch met getuigen bevestigd is, de uiterste wil vervat een belofte en toezegging van zulk een heerlijkheid, van zovele duizend ponden. Maar het testament, zonder zegel en getuigen zijnde, is van nul en gener waarde naar recht. Evenzo is de hoop der goddelozen, hun hoop belooft hun grote stukken, dat Christus, dat al de privilegiën en voorrechten des hemels, hun toekomen. Maar helaas! Het is een enkele bedriegerij van hun bedrieglijk hart. Als de punten onderzocht worden,

missen ze beide zegel en getuigenissen; het zegel des Woords om hun recht en titel te bevestigen, en het getuigenis des Geestes. O, hoeveel zijn in gevaar vanwege hun hoop! Het is een bedroefde zaak dat iemand met de hoop des hemels naar de hel gaat.

- (2) Een spin spint een web uit haar eigen ingewanden, ze haalt alles van zichzelf af. Een bij haalt alles van buiten, de stof voor haar honig en honigraat zuigt ze uit de bloemen. Een spin haalt alles uit haar eigen ingewanden. Een oprecht Christen haalt, zoals de bij, alles van buiten, hij zuigt op de zoete bloem van Christus' gerechtigheid, Jesaja 45:24. *In den Heere zijn gerechtigheden en sterkte*. Maar een goddeloze haalt, als een spin, al zijn hoop van binnen, hij spint de draad van zijn hoop uit zichzelf, uit zijn plichten en zedelijkheden. Zo is zijn hoop als een spinnenweb.
  - (3) De spinnenkop zijn web is zeer broos, door de minste wind wordt ze bewogen, door het minste aanraken gebroken. Zodanig is de hoop des zondaars, de minste schrik van zijn geweten doet ze beven. Job 8:14, *Wiens hoop zal afgesneden worden*. De hoop der goddelozen is gewoonlijk al afgesneden eer zijn leven afgesneden wordt. De hoop der Godzaligen is een goede hoop, een vaste hoop; de hoop der goddelozen is een spinnenweb.
4. Ware hoop is een volstandige hoop. Hebr. 3:6, *Wiens huis wij zijn, indien wij maar de vrijmoedigheid en den roem der hoop tot den einde toe vasthouden*. Ware hoop verflauwt niet, wordt niet verbroken door verdrukking, heeft de natuur van een diamant. Hoop doet ons uithouden en volhouden, daarom vergeleken bij een anker dat het schip in den storm vasthoudt; en bij een helm. 1 Thess. 5:8, *Aangedaan hebbende tot een helm de hoop der zaligheid*. Een helm behoedt het hoofd voor de slag van het zwaard of voor de scherpte van de pijl. Zo beschermt de hoop als een geestelijke helm een Christen voor de slag dat ze hem niet beschadigt of verschrikt. In de tijd van algemene rampen behoudt de hoop de ziel voor zinken. Joël 3:16. *De Heere zal uit Sion brullen, en uit Jeruzalem Zijn stem geven, dat hemel en aarde beven zullen, maar de Heere zal de toevlucht Zijns volks, en de sterkte der kinderen Israëls zijn*. Al wentelen hemel en aarde van schrik en confusie samen, echter blijft de hoop van een gelovige ziel standvastig. *Alleen de hoop troost in ellenden*, zegt Cicero. Een gelovige ziel werpt nooit zijn anker weg. De Joden waren gevangen te Babel, echter behielden ze hoop. Zach. 9:12, *Keert gijlieden weder tot de sterkte, gij gebondenen die daar hoopt*. Wanneer een Christen op zijn doodsbed ligt, daar hem alle hoop van leven verlaten heeft, blijft hem nog de hoop op zijn God volstandig bij.

III. Tot vertroosting.

O lieve! Wat een onuitsprekelijke troost is dit voor een kind van God, wanneer hij in een ernstige beproeving bevindt dat hij een welgegronde hoop heeft. *De troost van het sterfelijk leven is de hoop van onsterfelijk leven*, zegt Augustinus. Wanneer Christus verschijnen zal, och, wat een zalige verschijning zal dat zijn voor een gelovig kind van God! Een Christen is zoals een rijk erfgenaam, die veel goed en grote bezittingen heeft te verwachten; hij heeft veel in hoop. Alexander de Grote, bijna alles wat hij in Griekenland had weggegeven hebbende, werd gevraagd wat hij voor zichzelf behouden had. Hij antwoordde: *hoop*. Zijn bedoeling was, dat hij hoop had om meer koninkrijken te winnen, zoals hij daarna deed. Zo mag een Christen van zijn uitwendige troostmiddelen ontbloot, gevraagd zijnde *wat hij behouden heeft*,

antwoorden: *het anker der hoop*. Hij heeft een welgegronde hoop op de eeuwige woningen die Jezus Christus voor hem bereid heeft, Joh. 14:2. Wanneer Christus, Die zijn Leven is, zal geopenbaard zijn, dan zal ook hij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid, Kol. 3:4. O, wat een troost is dit! Hoe kan dit het kruis verlichten en verzoeten? Na de wateren van Mara, volgt de wijn van het Paradijs; na een natte lente, een vrolijke oogst.

IV. Vermaning.

1. Wees vermaand tot blijmoedigheid. Rom. 5:2, *Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods*. Vrees baart droefheid, hoop blijdschap. *De Goddelijke hoop* (zegt Augustinus) *kan niet zijn zonder enige vermenging van blijdschap*. Kan een Christen op de hemel hopen en niet verheugd zijn? Spr. 10: 28, *De hoop der rechtvaardigen is blijdschap*.

Tegenwerping. *Maar zullen sommigen zeggen, het zal nog lang duren eer dat wij in de hemelse bezittingen gesteld zullen worden; en de uitgestelde hoop krenkt het hart*, Spr. 13:12.

Antwoord.

1. Het zal niet lang duren, Openb. 22:12, *Zie, Ik kom haastelijk, en Mijn loon is met Mij*. Deze heerlijke beloning, die wij hopen, komt haastelijk naar de berekening des geloofs. Het geloof maakt toekomstige dingen tegenwoordig. Wat hoop zegt te zullen komen, dat zegt geloof alreeds te wezen. Christus' komst is op handen, de blinkende Morgenster begint te verschijnen. Zoals een verrekijker de dingen die nog een goed stuk af, zijn nabij het oog brengt, zo doet het geloof Christus en de hemel en de dag der genadige beloning nabij schijnen, en stelt de gelovige ziel in dit leven alsof ze in de bezitting van die zalige goederen is.
O gelovige ziel, wees blij, verander uw klaagliederen in vrolijke hallelujah's. Het is maar een kleine tijd en u zult de zalige goederen waar u nu op hoopt, deelachtig worden. Breng u te binnen de zekerheid van Christus' verschijning. *Zie Ik kom haastelijk!* En denk op haar haastigheid: *Ik kom haastelijk*.
2. Voedt en beschermt uw hoop tegen alle moedbenemingen óf van vrees, óf van verzoeking. Christenen laat u de duivel van uw hoop niet afbrengen. Een soldaat die een hoogte heeft, geplaatst op een berg, die zal niet toelaten dat hem zijn vijand daar afsla, maar zal die behouden tot de laatste adem. Heeft u God op een hoger grond gesteld? Heeft Hij uw hoop zo hoog als de hemel verhoogd? Laat u daarvan niet afslaan, staat uw hoop ten uiterste voor. Bid God dat u zijn mag als de berg Sion, die niet kan bewogen worden.
3. Hoe overvloedig behoort ons dit te maken in het werk des Heeren! Die een welgegronde hoop heeft op de hemel, hoe ijverig behoort die te zijn in zijn plicht, hoe vurig in de zaak van God! De hoop der heerlijkheid behoort een Christen goede moed in te boezemen. Als er droefheid in de hemel kon zijn, gewis zou het wezen, omdat wij God geen meerder dienst gedaan hebben. Wat een oneindig verschil is er tussen ons werk en het loon! Laat de Goddelijke hoop zijn als olie in de lamp, als wind in de zeilen, om ons op te wekken en voort te blazen in heilige werkzaamheden voor onze God. Wij zaaien in hoop. Gal. 6:9, *Laat ons niet vertragen in goed doen, want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen*.
4. Laat ons leven zoals onze hoop betaamt, in een heilige wandel. Die de hemel in hoop hebben, moeten ook de hemel hebben in hun leven. Laat ons wandelen naar het gouden voorbeeld dat ons Christus heeft nagelaten, 1 Joh. 2:6. Zoals wij

Christus' dood hopen te hebben tot onze rechtvaardigmaking, zo moeten wij ook Zijn leven hebben om dat na te volgen tot onze heiligmaking.
Ik zal besluiten met hetgeen we lezen, Filippenzen 1:27: *Alleenlijk, wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus.*

5. DE GLANS EN LUISTER VAN GENADE

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd. 1 Petrus 1: 2.

De gezegende apostel Petrus, de kracht van genade gevoeld hebbende, was met deze gedachten zeer ingenomen. Zo zoet was deze wijn uit het hemels paradijs dat hij die aan de verstrooide christenen waaraan hij schreef aanbeveelt. Hij wenst hen toe de vermeerdering en wasdom van de genade. *Genade en vrede zij u vermenigvuldigd.*

De woorden worden gebruikt in de vormen van een groet: *genade en vrede zij u.* Wanneer wij onze vrienden groeten kunnen wij hen geen grotere zegening toewensen dan genade en vrede.

Gewone zegeningen liggen buiten deze palen, en worden honderdmaal onder de mensen gebruikt. Maar de genade is een bijzondere gave die aan niemand dan aan de gunstgenoten des hemels wordt opgedragen en geschonken.

Nu, ik merk in deze woorden aan:

- I. De samenhang.
- II. De orde.

Ten eerste. De samenhang: *genade én vrede.* De weg om vrede te krijgen is genade te hebben. Genade is de baarmoeder van vrede. Genade is de knop, vrede is de bloem. Vrede is als zoet water dat uit het distelleerglas des geloofs van een begenadigd hart afdruipt.

Ten tweede de orde. Eerst *genade*, daarna *vrede*. De genade houdt de voortocht. Genade en vrede zijn twee zusters, maar de genade is de oudste. Geef mij verlof, dat ik voor deze keer, de oudste voorttrek boven de jongste. *Genade zij u vermenigvuldigd.*

Tot meerder verklaring van deze tekst moeten wij bedenken:

1. Wat door genade verstaan wordt.
2. De werkende oorzaak van genade.
3. Waarom genade zo genoemd wordt.
4. De noodzakelijkheid van genade.

1. Ten eerste, *wat wordt verstaan door genade?*

Dit woord genade is veel betekenend. Het heeft verscheiden betekenissen in de Heilige Schrift.

- (1) Genade wordt soms genomen voor Gods *gunst*. Genesis 6: 8, Noach vond genade in de ogen des Heeren. God was hem gunstig. God gaf hem een gunstig en lieflijk aangezicht.
- (2) Soms wordt genade genomen voor *schoonheid, bevalligheid*. Jacobus 1: 11, Zijn bloem is afgevallen, en de schone gedaante haars aanschijns is vergaan.
- (3) Genade wordt ook oneigenlijk genomen voor *een gedaante of schijn van genade*. Zoals wij het *een gezicht* noemen, hoewel het in een spiegel is; terwijl ik eigenlijk maar een gelijkenis van een aangezicht zie. Zo staat er Johannes 2: 23: Velen geloofden in Zijn Naam. Dit geloof was maar een schijn geloof, gelijk Augustinus en Theofilactus opmerken.
- (4) Maar in deze tekst: *genade zij u vermenigvuldigd*, wordt het woord genade genomen in de ware en eigenlijke zin. Genade kan als volgt beschreven worden:

genade is een instorting van een nieuw en heilig beginsel in het hart waardoor het veranderd wordt van hetgeen tevoren was, maar nu naar Gods Eigen hart vernieuwd. De genade maakt niet alleen een burgerlijke, maar ook een heilige verandering. Ze verlicht de ziel met het hemelsblauw des Heeren en drukt er Gods beeld en gelijkenis op.

2. Ten tweede. ***De werkende oorzaak van genade.***

Deze is Gods Geest, Die daarom genoemd wordt: *de Geest der genade*, Zacharia 12: 10. De Geest is de Fontein waaruit de christelijke stromen van genade afvloeien. Clemens de Alexandriër merkt op, dat deze mens Gods harp is. Deze harp kan geen geluid geven tenzij dat ze met de vinger wordt aangeraakt en getokkeld. Zo kan ook het hart van de mens geen aangename melodie maken, tenzij dat ze met de vinger van Gods Geest wordt aangeraakt. Deze gezegende Geest werkt de genade in de ziel. De Geest doet dit ten eerste geheel en ten tweede in haar voortgang.

- (1) Geheel. *De God des vredes heilige u geheel en al*, 1 Thess. 5: 23. De Geest van God stort de genade in al de krachten van de ziel. Al is de genade nu nog ten dele, echter is ze een ieder deel. In het verstand is ze als een licht en kennis. In de consciëntie werkt zij tederheid; in de wil een toestemming aan Gods wil; in de hartstochten een zoete harmonie en regelmaat. Daarom wordt de genade bij een zuurdeeg vergeleken, Matthéüs 13: 33. Omdat de genade zich door de gehele ziel verspreid en de wandel omhoog trekt naar de hemel.
- (2) Ten tweede in haar voortgang. De Geest van God werkt niet alleen het beginsel der genade, maar ook haar voortgang en doet de genade van trap tot trap voortgaan en groeien. De Pelagianen menen dat de werkende genade het beginsel van de genade Gods is; maar de meewerkende genade, of de voortgang van genade geschiedt door onze eigen kracht. Dan is God de Oorzaak, en Hij legt het begin, maar wij moeten het gebouw voltooiën. Maar helaas, dan zou er geen gedurige invloed van Gods Geest nodig zijn om het genadewerk in ons hart te voltooiën. Indien de Heere onze God Zijn Geest zelfs van de allerheiligste terugtrok, hun genade zou sterven en teniet gaan. Indien de zon haar licht inhoudt, al is het nog zo weinig, dan volgt de duisternis in de lucht. Wij hebben niet alleen de hebbelijke - de aanwezige - genade nodig, maar daarna de meegaande, helpende, opwekkende en volgende genade. Een schip heeft niet alleen zeilen, maar ook wind in de zeilen nodig zal het verder kunnen varen. Wij hebben niet alleen de zeilen van onze kracht en pogingen nodig maar vooral de wind van Gods Geest om de haven de eeuwige zaligheid te bereiken.

3. Ten derde. **Daarom wordt het werk van heiligmaking in het hart *genade* genoemd?**

Hierover dient het volgende tot onderrichting:

- (1) Omdat heiligmaking uitsteekt boven de natuurkracht. Het is als een bloem die niet in onze natuurland groeit. Het is een Goddelijke extract. Het is de wijsheid die van Boven is, Jacobus 3: 17. Door de vrede leven wij in een leven als mensen, maar door de genade leven wij een heilig leven van God.
- (2) Het werk der heiligmaking wordt *genade* genoemd, omdat het een werk is van de vrije genade. Iedere schakel in de gouden keten van zaligheid is met vrije genade bewrocht en verguld. Dat de ene mens geheiligd wordt en de andere niet, komt vanwege de vrije genade. Dat God vele edelen, rijken en geleerden, voorbijgaat en

zijn hemelse gaven op een wilde en woeste stam inent, dat mag met recht wel *genade* genoemd worden.

Vraag. *Waarom geeft God Zijn genade niet aan allen?*

Antwoord. Wij zouden met Zanchius kunnen antwoorden in het algemeen, dat Gods wil altijd een rechtvaardige oorzaak heeft. Maar om hier meer onderwijs in te geven, antwoorden wij met de volgende bijzonderheden.

(1) God geeft de een Zijn genade en weigert ze de ander, om Zijn voorrecht en vrijmacht te tonen. God is niet verplicht Zijn genade aan allen te geven. Want Hij zegt tot Mozes: Ik zal mij ontfermen diens Ik Mij ontferm, Romeinen 9: 15. Neem als voorbeeld: twee misdadigers worden voor de koning gebracht. Hij wil de een pardon geven maar de ander niet. Vraagt iemand hem naar de oorzaak waarom? Hij zal antwoorden, *dat het hem zo behaagd; en dat het zijn koninklijk voorrecht is*. Zo wil God de een zijn genade geven en de ander niet. Hij wil de een maken tot een vat ter barmhartigheid, de ander tot een vat des toorns.

Vraagt iemand waarom? Het antwoord is gereed: *het is Gods vrijmacht en welbehagen*. Alle redeneringen en disputen over deze stof heeft de apostel de mond gestopt. *Maar toch ook mens, wie zijt gij, die tegen God antwoord? Zal ook het maaksel zeggen tot degenen die het gemaakt heeft zeggen: waarom hebt gij mij alzo gemaakt? Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem?* Romeinen 9: 20,21. Wanneer een nietig mens met zijn God twist en Hem vraagt: *waarom zou ik zowel geen genade krijgen als een ander?* Gewis, het is zoveel alsof een boom zou vragen: *waarom ben ik geen vogel gemaakt?* Of, een onredelijk dier: *waarom heeft God mij geen verstand en rede gegeven?* Och, disputeer niet tegen de vrijmacht en de oppermacht van uw God. Laat het leem niet twisten met de Pottenbakker.

- (2) God mag de goddelozen zijn genade rechtvaardige weigeren om twee oorzaken.
- A. Omdat hij eens Gods gunst heeft gehad, maar deze moedwillig heeft verloren. Een vader geeft zijn zonen een groot kapitaal om daarmee handel te drijven en zijn zaken te beginnen. Als deze zoon het doorbrengt en moedwillig verwaarloost is de vader geenszins verplicht hem opnieuw uit te dorsen. God heeft Adam een kapitaal van zijn gunst gegeven om de wereld daarmee te beginnen. Adam heeft het doorgebracht en al zijn kinderen tot bankroetiers gemaakt. God is volstrekt niet verplicht om hen weer genade te geven.
- B. God mag de goddelozen Zijn genade rechtvaardig weigeren, omdat hij Gods genade veracht en deze parel onder zijn voet vertreedt. Spreuken 1: 7. Is God Zijn genade verschuldigd te geven aan hen die ze verachten? Is een koning verplicht pardon te verlenen aan hen die zijn pardon verachten? Maar laten wij niet verder in deze diepte afdalen.

4. Ten vierde de noodzakelijkheid van genade.

Genade is zeer noodzakelijk omdat ze ons tot de gemeenschap met God bekwaam maakt. *Wat gemeenschap heeft het licht met de duisternis?* 2 Korinthe 6: 14. God heeft zo weinig vermaak in de gemeenschap van een onbegenadigde ziel als een koning in de gemeenschap van een varken. Het is alleen door genade dat wij onderhandelen met de Hemel.

1^e nuttigheid, tot de vermaning.

Allen die hun ziel willen behouden moeten hier met de grootste ijver en ernst vermaand worden om naar genade te zoeken. Dit is het hoogst noodzakelijke. In de

ure des doods zal de genade ons zeer aangenaam en wenselijk zijn, maar ze is nu net zo nodig en nuttig! Ja, het is nu de geschikte tijd om de genade te zoeken, als wij die in de ure des doods willen vinden. *Verkrijg verstand met al uw bezitting*, Spreuken 4: 7. Alexander de Grote kreeg van de koning Darius een kostbaar kabinet tot een geschenk. Hij bewaarde er de werken van Homerus in, die hij in grote waarde hield. Ons hart is een geestelijk kabinet daar het juweel van genade in opgesloten moet worden. Wij moeten de genade zoeken boven alle andere dingen; boven de gaven van de Geest, ja boven de vertroosting van de Geest. Troost is zoet, maar genade is beter dan troost. Brood is beter dan honing. Wij kunnen ten hemel gaan zonder troost, maar niet zonder genade. Het is genade die ons in leven en sterven gelukkig maakt. Ik zal u 12 bijzondere voorrecht van de genade tonen. Zo zal ik deze schone maagd voor u stellen, op hoop dat u op haar verliefd wordt.

1. *De genade heeft een ziels verkwikkende en levendige maken de voortreffelijkheid in zich.*

De rechtvaardige zal uit het geloof leven, Hebreeën 10: 38. Genadeloze mensen zijn dood; ze hebben adem, maar geen leven; zij zijn wandelende geesten, Eféze 2: 1. Het leven in de zonde is de dood voor de ziel. Een zondaar heeft al de kentekens van iemand die dood is.

- Hij heeft geen polsslag; de hartstochten zijn de pols van de ziel; maar zijn pols slaat niet naar God.
- Hij heeft ook geen gevoel. *Welke ongevoelig geworden zijnde*, Eféze 4: 19.
- Dengenen die dood en gestorven zijn, hebben ook geen bevalligheid of schoonheid. Er is geen bevalligheid in een verwelkte bloem.
- De doden zijn niet bekwaam tot het ontvangen van privilegiën en voorrechten.
- Een dode wordt niet gekroond.

Nu, de genade is de hartader van de ziel; die de ziel niet alleen haar glans en luister maar ook haar leven geeft. Daarom wordt ze genoemd: *het licht des levens*, Johannes 8: 12. Van de gelovigen wordt gezegd, dat ze hun grafklaren hebben afgelegd en uit de dood zijn levend geworden. Romeinen 6: 13. Door de genade is een ziel Christus de ware Wijnstok ingeënt, Johannes 15: 5. Ze is niet alleen levend, maar ook levendig gemaakt, 1 Petrus 1: 3. De genade brengt een Goddelijke kracht en sterkte in de ziel voort.

2. *De genade heeft een zielsverrijkende voortreffelijkheid.*

Dat gij in alles zijt rijk geworden in hem, in alle rede en alle kennis, 1 Korinthe 1: 5. Zoals de zon met haar grote stralen de wereld versiert en verrijkt, zo versiert en verrijkt de kennis het verstand. Het geloof is een rijkmakende genade. *Rijk in het geloof*, Jacobus 2: 5. Het geloof overtreft het goud in glans en luister. Het geloof brengt schatten en rijkdommen van Christus in de ziel en geeft ons recht en eigendom aan de beloften. De beloften zijn Gods hemelse zegeningen, rechtvaardigmaking, aanneming tot kinderen en eeuwige heerlijkheid. Het geloof is de sleutel waar de ziel het kabinet der beloften mee opent om de uitreiking van die onwaardeerbare schatten van zaligheid daaruit te halen. De rijkdom van genade overtreft alle andere rijkdommen. *Haar koophandel is beter dan de koophandel van zilver, en haar inkomsten dan het uitgegraven goud*, Spreuken 3: 14.

A. Deze rijkdommen maken ons wijs. Wijsheid is beter dan rijkdom; andere rijkdommen kunnen niemand wijsmaken. Iemand kan tegelijk rijk en dwaas worden; hij kan een volle beurs maar een leeg verstand hebben. Al leeft menig rijkaard zolang dat hij heel oud wordt, echter komt hij nooit tot de jaren van dit

onderscheid. Maar deze rijkdommen van genade hebben kracht om iemand wijs te maken. *De vreze des Heeren is het beginsel der wijsheid*, Psalm 111: 10. De heiligen worden bij wijze maagden vergeleken, Matth. 25. De genade maakt ons wijs om satans listen en bedrog te kennen. Zij maakt ons wijs tot zaligheid, 2 Tim. 3: 15. De genade heeft ogen van een slang, maar het hoofd van een duif.

- B. Deze geestelijke rijkdom heiligt ook anderen rijkdommen. Rijkdom zonder genade kan schadelijk zijn. De rijkdom van deze wereld zonder de rijkdommen van genade zijn geen echte rijkdommen, maar listen, gouden strikken, blaasbalgen van hoogmoed, zwavelstokken van begerigheid; ze zijn als wachters die de poorten van de hel voor de mensen openzetten. Het zijn zegeningen zonder zegen; maar genade heiligt onze rijkdommen en veranderd het vergif, neemt de vloek weg en maakt ze waarlijk tot een zegen en weldaad voor ons. Zódanig, dat de rijkdommen voor ons zijn als een getuigenis van Gods liefde en als vleugels om tot het hemels paradijs ons op te heffen. Zo trekt de genade door een Goddelijke alchemie of scheikunde de hemel naar de aarde en geeft ons niet alleen het wildbraad, maar ook de zegen.
- C. De genade verzadigt en voldoet de ziel. Rijkdom kan de ziel niet verzadigen. *Die het geld liefheeft wordt van het geld niet zat*, Prediker 5: 9. De rijkdommen kunnen ons hart niet vervullen, zomin als een driehoek een cirkel. Maar genade vervuld ieder hiaat en elke hoek van onze ziel. Ze breidt het hart uit en verwarmt de hartstochten met blijdschap, Romeinen 15: 13. *Deze blijdschap is*, volgens het getuigenis van Chrysostomus, *een voorsmaak van de hemel*.

3. De genade heeft een zielsversierende voortreffelijkheid.

Genade bekleedt de mens met een glans en luister van geestelijke schoonheid. 1 Petrus 3: 3-5. *Welker versiersel zij, niet hetgeen uiterlijk is, bestaande in het vlechten des haars, en de omhang van goud, of van klederen aan te trekken. Maar de verborgen mens des harten, in het onverderfelijk versiersel van een zachtmoedige en stille geest, die kostelijk is voor God. Want also versierden zichzelf eertijds ook de heilige vrouwen die op God hoopten.* Heeft iemand zilverwerk en juwelen, gouden kleren, geborduurde tapijten, ... deze dingen versieren het huis, maar niet de mens. Het sieraad en de schoonheid van de mens is de genade. *Zij zal uw hoofd een aangenaam toevoegsel geven*, Spreuken 4. De genadegaven zijn een keten van parels die Christus' bruid versiert. Wanneer het hart met genade is ingelegd en verguld, is zij als des konings dochter, geheel verheerlijkt inwendig, Psalm 45: 14. Een begenadigd hart is Gods beeld, met het penseel van de Heilige Geest nauwkeurig getrokken. Een hart met genade versierd, is de blijdschap der engelen, Lukas 15: 7. Het is Gods onderhemel, Jesaja 57: 15; Eféze 3: 17. De rede overtreft de zinnen zó ver niet, als de genade de vrede. De genade veranderd verdorvenheid in volmaaktheid. Er is niets wat een mens zo bevallig en aangenaam maakt dan de genade. De genade is de zuiverste voltooiing van de ziel, want zij maakt ze aan God gelijk. De genade is een vermakelijke bloem, want zij geeft een aangename reuk in Christus' neus. De genade is in de ziel wat het oog is in het lichaam, wat de zon is in de wereld, wat een diamant is een ring; ze dient tot een bijzondere versiering. Een ziel met genade bekleed, is een duif overdekt met zilveren vleugels en gouden veren.

4. De genade heeft een zielsreinigende voortreffelijkheid.

Van nature zijn wij besmet. De zonde heeft ons geheel onrein gemaakt, want het is een besmettelijk ding. 2 Korinthe 7: 1. Het hart van een zondaar is zó zwart dat het nergens anders bij kan vergeleken worden dan bij de hel. Maar de genade is een

geestelijke wasvat. Daarom wordt die genoemd: *het bad der wedergeboorte*, Titus 3: 5. De genade van bekering reinigt ons. Maria's tranen wassen niet alleen de voeten van Christus, maar waste ook haar eigen hart. Lukas 7. Het geloof is van een reinigmakende kracht. *Gereinigd hebbende hun harten door het geloof*, Handelingen 15: 9. De genade maakt een ziel schoon en week, zij neemt de vuilheid weg en verandert haar zwarteheid in een hemelsblauwe glans en schoonheid. De genade is van een hemelse aard. Al neemt ze de zonde niet geheel weg, echter brengt ze de zonde ten onder. Al houdt ze de zonde niet buiten, echter houdt ze deze onder. Ofschoon de zonde in een Godzalig ziel niet geheel sterft, echter sterft ze dagelijks. De genade maakt het hart tot een geestelijke tempel, welke dit opschrift draagt: *De heiligheid des Heeren*.

5. De genade heeft een zielsversterkende voortreffelijkheid.

Ze maak de mens bekwaam om te doen hetgeen de kracht der natuur te boven gaat; genade heeft grote kracht. De genade onderwijst ons onze zonden te doden, onze vijanden lief te hebben, de eer van Christus te verheffen boven ons eigen leven. Zo wandelden de drie jongelingen door de kracht van de genade in het gezicht van de dood. Geen muziek of maatgezing kan hen verlokken, geen hitte van de oven kan hen verschrikken, Daniël 3: 17. Zij verdroegen alles met een ootmoedig, maar tegelijk met een stalen moed. De genade is het geweer van een christen waar hij meer mee kan doen dan met een ander geweer; want deze beschermt hem niet alleen maar geeft hem ook dapperheid. Tertullianus noemt Athanasius een onoverwinnelijke diamantsteen van de kerk. De genade doet een christen niet alleen de verdrukking dragen maar ook in de verdrukking roemen, Romeinen 5: 3. Een ziel met genade wordt verstaald en gemoedigd kan op een felle leeuw en een adder treden, Psalm 91: 13. Ze kan met de leviathan de drilling van de lans belachen, Job 41: 20. Zo stort de genade een heldhaftige Geest en dapperheid in de mens, die hem boven het bereik van de natuur doet werken.

6. De genade heeft een zielsverheffende voortreffelijkheid.

Zij is een hemelse vonk die zich opwaarts richt. Wanneer het hart op een Goddelijke wijze met de magneet van de Geest wordt getrokken, dan stijgt het op tot God. *De weg des levens is den verstandige naar boven leidende*, Spreuken 15: 24. De genade verheft een ziel van een christen boven andere mensen. Een begenadigd hart leeft in de hoogte terwijl anderen op de aarde kruipen en bijna daarin als begraven liggen. Een christen vliegt met zijn genadevleugels opwaarts. De heiligen varen op als met vleugelen der arenden, Jesaja 40: 31. Een gelovige ziel is een hemelburger, daar handelt en wandelt hij. Door het geloof zijn de gelovigen boven de wereld verhoogd, Psalm 103: 17. De genade geeft ons gelijkvormigheid en gemeenschap met Christus, 1 Johannes 1: 3. Onze gemeenschap is met den Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. Een mens met genade heeft Christus in zijn hart en de wereld onder zijn voet. De genade vernedert en tevens verhoogt zij.

7. De genade heeft een parfumerende voortreffelijkheid.

Genade maakte ons Gode tot een welriekende reuk. Daarom wordt de genade bij zulke specerijen vergeleken die een zeer aangename en goedruikende geur hebben; bij mirre, kaneel, wierook, Hooglied 4: 13. Tweeërlei reuk geeft de genade in het bijzonder van zich:

- a. De genade parfumeert onze naam. *Door het geloof hebben de ouden getuigenis bekomen*, Hebrëeën 11: 2. Zij zijn door het geloof beroemd geworden. De genade

was een specerij die haar naam zo welriekend maakte. Hoe beroemd was Abraham door zijn geloof; Mozes wegens zijn zachtmoedigheid; Pinehas wegens zijn ijver? En wat een aangename reuk geven grote namen ook heden ten dage nog? De goddelozen zelfs kunnen niet anders dan een blinkende glans in de genadegaven van de heiligen opmerken. Hoewel ze de genade met hun tong verachten, echter moeten ze deze met hun hart eren en hoogachten. Zo is de genade een welriekende geur die de naam van de mensen balsemt en parfumeert. Godzaligen en begenadigd en wanneer zij sterven, nemen een goede consciëntie met zich mee en laten een grote naam achter zich.

- b. De genade parfumeert onze plichten. *Mijn gebed worden gesteld als reukwerk voor Uw aangezicht*, Psalm 141: 2. Noachs offer was een geestelijk reukwerk, Genesis 8:21. *De Heere rook die liefelijke reuk*. Het zuchten van de goddelozen zijn als een stinkende adem, zijn plechtige en persoonlijke offeranden zijn als drek, Maleachi 2: 3 De plichten van zondaars geven een walgelijke stank van zich, 't welk Gods niet kan rieken noch verdragen. *Ik mag uw verbodsdagen niet rieken*, Amos 5: 21. Wie kan de stank van een dood lichaam verdragen? Nu, de genade geeft onze heilige plichten een aangename reuk. *Door het geloof heeft Abel een meerdere offerande Gode geofferd dan Abel, door hetwelk hij getuigenis bekomen heeft, also God over zijn offerande getuigenis gaf*, Genesis 11: 4. Abels offer had betere reuk, God rook die zoete reuk, want God gaf getuigenis over zijn offer. Maar wat was dat voor een getuigenis dat God over Abels offer gaf? Hiëronymus heeft gezegd: God heeft zijn offer aangestoken en verteerd en zo Zijn welgevallen over Abels offer van den hemel getoond. Gelijk dit ook over het offer van Elia gebeurde, 1 Koningen 18: 38. En indien de genade u zó welriekende maakt, draagt dan deze bloem niet in uw schoot maar in uw hart!

8. De genade is een zielsvernederende voortreffelijkheid.

Ze maakt een mens edel. De genade maakt ons vaten ter eer Gods. De genade verheft ons boven prins en van edelen. Theodosius achtte het groter eer een dienstknecht van Christus te zijn en Zijn livrei met zilveren genadegaven van de Geest te dragen, dan groot en geacht te worden in de wereld. *Van toen af dat gij kostelijk zijt geweest in Mijn ogen, zijt gij verheerlijkt geweest*, Jesaja 43: 4. De zonde verlaagt een mens. Christus vertelt de goddelozen hun afkomst: *gij zijt uit den vader den duivel*, Johannes 8: 44. Zij kunnen een gekliefde voet in hun wapen voeren, maar een onbegenadigd persoon is onrein en veracht. *Ik zal u daar een graf maken, als gij zult veracht zijn geworden*, Nahum 1: 14. Er is niets zo verachtelijke, of een onbegenadigd hart kan het doen. Tot alle dingen laat het zich bewegen en buigen als een twijg. Hij zal zijn consciëntie verstrikken, zijn krediet en aanzien besmetten, lopen als een lakei naar de bevelen van zondigen mensen, ... maar waar de genade komt daar maakt ze het hart edel. Die Gods genade en Geest heeft, is van een hoge geboorte, Johannes 3: 1. Zoals het volgens zijn hoge afkomst betaamt, haat hij alles wat laag en veracht is. De heiligen worden genoemd: *koningen en priesters onzen God*, Openbaring 1: 6. Hiermee wordt hun hoge waardigheid uitgedrukt.

9. De genade heeft een zielbeschermende voortreffelijkheid.

Zij brengt beschutting en veilige bewaring met zich mee. Alle mensen zoeken een veilige bewaring en bescherming in gevaarlijke tijden, als het zwaard van de pest komt, of de dood binnen uw vensteren klimt, Jeremia 9: 21. Hoe zoekt u dan naar een veilige schuilplaats en bescherming! Maar gewis, er is niets dat u in die gevaarvolle tijden kan beschutten dan de genade. De genade is de beste lijfwacht; ze maakt een

christen schotvrij en bevrijd hen van de macht der hel en verdoemenis. *De gerechtigheid redt van den dood*, Spreuken 10: 2.

Hoezo? De rechtvaardigen sterven toch ook?

Jazeker, maar de gerechtigheid redt van de prikkels uit de eerste dood en van de vreze voor de tweede dood. Iemand was gewoon te zeggen: *ik vrees niet te sterven, maar ik vrees verdoemd te worden*. Echter, dit is de troost van een gelovig kind van God, het vuur van Gods toorn zal hen nooit branden. De genade in de ziel is Gods eigen ingedrukt beeld en God zal Zijn Eigen werk niet verderven. Xerxes, uit Perzië, alle kerken in Griekenland verwoestende, verschoonde de tempel van de godin Diana vanwege haar mooie bouwwerk. De ziel waar de glans en sieraad van heiligheid in schijnt, zal vanwege de schoonheid van dit gebouw bewaard worden. God zal zijn Eigen werk niet laten verwoesten. Wilt u in een veilige schuilplaats zijn in gevaarvolle tijden? Zie dan genade te krijgen en dit garnizoen te versterken. Een goede consciëntie is het koninklijk slot van een christen. David was rondom door zijn vijand belegerd, echter zegt hij: *ik lag neder en sliep*, Psalm 3: 5. Een goede consciëntie kan slapen in de mond van een kanon. De genade is het pantser van een christen, die geen pijn noch kogel vereist. Ware genade mag beschouwd worden, maar ze wordt nooit doorschoten. De genade brengt een ziel in Christus en daar is ze veilig en zeker, zoals een bij in een korf en de duif in de ark. *Er is geen verdoemenis voor degenen die in Christus Jezus zijn*, Romeinen 8: 1.

10. *De genade heeft een zielsbevestigende voortreffelijkheid.*

Het is goed dat het hart gesterkt wordt door genade, Hebr. 13: 9. Vóór de instorting van genade is het hart als een schip zonder ballast, het waggelt en slingert en kan gemakkelijker omslaan. Daarom wordt iemand die leeg is van genade genoemd: *een dubbelhartig man*, Jacobus 1: 8. Hij doet het ene tegen het andere alsof hij twee harten had. Hij gaat niet vast in zijn schoenen. Heden is hij van dit gevoelen en morgen weer van een ander. Heden hoort hij een rechtzinnige leraar en morgen een dwaalgeest. Hij gaat met de gewoonten van zijn tijd, en verandert zijn godsdienst zo makkelijk als een kameleon zijn kleur. Ongeheiligde harten staan niet vast; zij houden het altijd met de winnende partij. Zij volgen niet wat het beste is, maar wat het veiligst schijnt. Zij houden het met die Religie, niet die het Woord heeft tot een leidsman, maar die het zwaard heeft tot dwingelandij of tot een steunsel. Hun gemoed beweegt zich op en neer, en staat nergens vast in.

Maar de genade bevestigt het hart. *Mijn hart is bereid*, of bevestigt, *o God*, Psalm 57: 8. Huichelaars zijn net als meteoren en dwaallichten in de lucht. David was een vaste ster; de genade bewaart zijn hart oprecht. Hoe oprechter iemand is, hoe vaster. De genade brengt het hart tot God en daar is rust, Psalm 116: 7. Een begenadigd hart kleeft God aan en welke veranderingen hem ook mogen overkomen, zijn ziel is vast en veilig als een schip aan zijn anker.

11. *De genade heeft een zielsbereidende voortreffelijkheid.*

Genade bereidt een ziel voor tot de eeuwige heerlijkheid. Heerlijkheid is de hoogste top van onze gelukzaligheid en gaat al onze gedachten te boven. Van deze heerlijkheid des hemels kan niet overdreven gesproken worden. Nu, de genade maakt een ziel bekwaam tot deze heerlijkheid. *Die ons geroepen heeft tot heerlijkheid en deugd*, 2 Petrus 1: 3. De deugd leidt ons tot deze heerlijkheid. Eerst maakt iemand een vat schoon en dan doet hij er wijn in. Eerst reinigt ons de Heere door Zijn genade en dan stort Hij de wijn der heerlijkheid in ons. De zilveren schakel van genade bereidt de weg voor de gouden schakel der heerlijkheid achter zich. Gewis, genade verschilt

weinig van heerlijkheid, want genade is heerlijkheid in de knop en de eeuwige heerlijkheid is genade in de bloei. In het kort, de eeuwige heerlijkheid is anders niet dan genade in haar promotie en op de hoogste trap.

12. *De genade heeft een blijvende voortreffelijkheid.*

Tijdelijke dingen zijn vergankelijk, maar de genade draagt de eeuwigheid op haar voorhoofd. Daarom wordt ze genoemd: *duurachtig goed*, Spreuken 8: 18. Andere goederen nemen vleugels en vliegen van ons, maar genade heeft vleugels en vliegt met ons naar de hemel. Sommigen spreken over *een vervallen van de genade*. Ik sta wel toe, dat schijn-genade kan verloren worden; een brandende komeet kan al brandende verteren en uitgaan. Ja, dat de zaligmakende genade enigszins en ten opzichte van de trappen en graden kan afnemen en verduisterd worden, zodat haar zoete vrucht van geestelijke vreugde en vrede niet meer aanwezig is. Echter is er toch gedurig sap in deze wijnstok, *want het zaad Gods blijft in hem*, 1 Johannes 3: 9. De genade is een bloem der eeuwigheid. Genade kan niet voor eeuwig uitgeworpen worden. Daarom wordt ze genoemd: *de zalving die blijft*, 1 Johannes 2: 27. Olieverf is duurzaam. Het hart dat in de olie des Geestes gekleurd is, wordt de zalving van God deelachtig; deze behouden hun kleuren en duur voor eeuwig. Genade wordt vergeleken bij stromen van levend water, Johannes 7: 38. Deze stromen zullen nooit opgedroogd worden want de Geest van God is de Fontein van Springbron die ze voedt en onderhoudt. De genade is niet als een huurprijs die gauw kan veranderen, zoals de Pelagianen leren. Heden gelovigen, morgen ongelovig; heden gerechtvaardigd, morgen ongerechtvaardigd. Maar God geeft de heiligen Zijn genade als een erfenis en Hij zal hun leenrecht nooit meer afnemen. Die ware genade heeft kan zomin van de genade vervallen dan de engelen, die vaste sterren zijn in het uitspannel van de heerlijkheid.

De bewijsredenen van de eeuwigdurendheid van genade zijn de volgende.

1. Gods verkiezing. Deze is gegrond op Romeinen 8: 29,30. *Die Hij tevoren gekend heeft, die heeft Hij ook tevoren verordineerd*. De Goddelijke verkiezing is de grootste oorzaak van de volharding der heiligen. God heeft zowel tot zaligheid als tot geloof verkoren, 2 Thess. 2: 13. Wat kan Gods verkiezing vruchteloos maken?
2. Gods kracht; *wij worden in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid*, 1 Petrus 1: 5. Het is waar, de genade in zichzelf aangemerkt zou wel tenietgedaan kunnen worden. Onze genade is geen betere munt dan die gunst die Adam had. Maar omdat onze genade door God wordt bewaard en aan zijn trouwe zorg is opgedragen, daarom kan ze niet verloren gaan. De genade en van de heiligen kunnen op zichzelf genomen wel breken zoals glazen; maar deze glazen kunnen in de handen Gods nooit gebroken worden.
3. Gods plechtig en waardig verbond. De Heere heeft het verbond met Zijn eigen handtekening onderschreven en verzegeld en is daardoor aan Zijn Eigen belofte verbonden. *Ik zal een eeuwig verbond met hen maken, dat Ik van achter hen niet zal afkeren, en dat ze niet van Mij afwijken*, Jeremia 32: 40. De privilegiebrief van de heiligen is met het grootzegel des hemels bevestigd. Indien de genade niet eeuwigdurend was, zou het zijn, óf omdat God geen macht heeft om te voltooien hetgeen Hij besloten heeft, óf omdat Hij geen waarheid heeft om Zijn beloften te vervullen; hetwelk beide godslasterlijk is te denken.
4. Behalve dat, Jezus Christus onze gezegende Hogepriester Die de gouden plaat op Zijn voorhoofd heeft, verschijnt in het hof des hemels voor het aangezicht van Zijn Vader voor ons. En zoals Hij Zijn bloed aan het kruis heeft gestort zo stort Hij nog

Zijn gebeden uit in de hemel voor de volharding van de heiligen. *Alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden*, Hebr. 7: 25. Christus is niet alleen Priester, maar ook de Zoon. Daarom zal de Vader Hem ongetwijfeld verhoren. Temeer omdat Christus hetgeen Hij deed als Mens Hij ook nog kan geven als God. 1 Johannes 17: 24 staat: *Vader, Ik wil. Vader*, hier bid Hij als Mens; *Ik wil*, daar eist Hij als God. De genade is dus een duurzaam goed. Christenen, uw vrienden, uw goederen, uw leven kunt gij verliezen, maar de genade zult u nooit verliezen. Die de leer van de afval der heiligen vasthouden leren, dat een begenadigde des Heeren van de genade kan vervallen. Deze zetten het merkteken van Kaïn op de gelovigen, hetwelk een teken van afval en beroering is voor lichaam en ziel. Zij verspillen de hartsversterking van een christen; en breken een schakel uit de keten der zaligheid.

2^e nuttigheid, tot beproeving.

Laten wij onze genade beproeven of ze ook ware genade is. Er is iets wat genade schijnt te zijn, maar echter geen genade is. Chrysostomus zegt, *dat de duivel een nagebootste keten heeft waarin iedere schakel een namaak is van de genade uit de keten der zaligheid*. Daarom moeten wij voor onszelf toezien dat hij ons daarmee niet bedriegt. De juweliërs weten goed dat zij hun kostbare diamanten moeten beproeven. Laat ons onze genade beproeven aan de Schriftuurlijke toetssteen. Een nagemaakt christen zal een nagebootst paradijs krijgen.

1. De waarheid van de genade blijkt uit een afkeer en haat tegen de zonde, Psalm 119: 104. *Ik haat alle leugen paden*. De genade zet zich af tegen de beminde troetelzonden, Psalm 18: 24. *Ze is gekant tegen de zonden van de tijdgeest en gewoonten*, Openbaring 2: 2.
2. De genade wordt gekend uit de groei van genade. De geestelijke groei is een bewijs van levende genade. Iets wat dood is groeit niet. Een schilderij kan niet groeien. Een huichelaar, die maar een schilderij van godsdienst heeft, groeit niet. Een oprecht christen groeit in liefde tot Christus, in nederigheid en in goede werken. *De rechtvaardige zal groeien als een palmboom; hij zal wassen als een cederbomen op Libanon*, Psalm 92: 13. Hoséa 14: 6,7: *Hij zal bloeien als de leliën; zijn scheuten zullen zich uitspreiden, en zijn heerlijkheid zal zijn als van een olijfboom; en hij zal een reuk hebben als de Libanon*. Wanneer de Geest van God als dauw op een ziel neerdrukt, doet dat de genade bloeien en rijpe vruchten voortbrengen.
3. Ware genade zal ons gewillig maken om voor Christus te lijden. De genade is als goud, zij kan de vurige beproeving doorstaan, 1 Petrus 1: 7. Als wij na een ernstige beproeving en onderzoek bevinden dat wij een waar juweel zijn, de genade Gods in waarheid deelachtig zijn, Kol. 1: 6, zal dat voor ons een hartversterking zijn op ons doodsbed. Wij mogen dan evenals Simeon in vrede heengaan, verzekerd zijnde, dat wij de dood wel niet kunnen tegenstaan, maar dat wij ze echter zullen overwinnen.

3^e nuttigheid, tot onderrichting.

Hier moet ik u tot meer onderwijs twee of drie hulpmiddelen aan de hand geven, om genade te verkrijgen.

1. Indien wij dit juweel van genade begeren deelachtig te worden, laat ons daar moeite voor doen. Ons wordt bevolen *tot het verstand te roepen en onze stem tot de Verstandigheid te verheffen, ja die te zoeken als zilver en na te speuren als*

verborgen schatten, Spreuken 2: 3, 4. Onze zaligheid kostte Christus bloed; en het moet ons zweet kosten.

2. Laat ons tot God gaan om genade. Hij wordt genoemd: *de God aller genade*, 1 Petrus 5: 10. Wij kunnen de genade wel van onszelf verliezen, maar wij kunnen ze van onszelf niet vinden. Een schaap kan wel van de kudde afdwalen, maar kan zonder de hulp van de herder tot de kudde niet terugkeren. Gaan dan tot de God aller genade. God is de eerste Planter, Kweker en Voleinder der genade. God is de Vader der lichten, Jacobus 1: 17. Hij moet het licht der genade in de ziel ontsteken. De genade is geen eigendom van onze natuur, maar een gift van Gods hand. O, gaat dan tot God in het gebed en legt uw hart voor Hem open!
Zeg tot Hem: *Heere, ik mis genade; mij ontbreekt een nederig en gelovig hart. Gij zijt toch de God aller genade? Ach, verrijk mij toch met Uw genade. Onthoud mij die niet, eer ik sterf. Wat is goud in de beurs, als ik geen olie een mijn lamp heb? O, geef mij de zalving van Uw Geest. Ik lees in Uw woord van de vruchten van de Geest. (Galaten 5: 22.) Heere, mijn hart is een onvruchtbare aarde, plant enige van die bovennatuurlijke planten in mij, opdat ik tot meer nut en dienst mag worden. Och Heere, ik kan met andere dingen niet meer vergenoegd worden. Aan wie wilt Gij Uw genade geven? Is het niet aan degenen die om Uw genade bidden en voornemen om het bidden niet op te geven?*
3. Zoekt de gebeden van anderen tot hulp te krijgen. Hij heeft een goede kans om rijk te worden die in zijn zaak veel klanten heeft. Hij is op de rechte weg om rijk te worden in de genade, die veel gebeden van anderen tot zijn hulp krijgt. Hebt u een kind dat ziek is? U verzoekt om de gebeden van anderen. Hebt u een ziel die ziek is, ziek van hoogmoed, van begeerlijkheid; ja zelfs tot de dood toe? Ach, verzoek de gebeden van Godzalige vrienden, dat God u met Zijn genade wil genezen. Mozes en Jakob vermochten veel bij de Heere. De gelovigen verkrijgen soms niet alleen voor zichzelf veel, maar ook voor hun vrienden, Jac. 5: 16. De gebeden van Godzalige kunnen u meer voordeel doen, dan of ze u al hun bezittingen zouden geven.
4. Gebruik de middelen van genade. Leg uzelf neer bij het badwater van het geestelijk Bethesda. Wacht aan Zijn posten en aan de deuren der wijsheid. De inwendige genade wordt door uitwendige middelen gewerkt. De verkondiging van het woord is Gods werktuig dat Hij tot uitwerking van genade gebruikt. Daarom wordt deze genoemd: *de scepter Zijner sterkte*, Psalm 110: 2. *De roede Zijnsmonds, en de adem Zijner lippen*, Jesaja 11: 4. Door de adem Zijner lippen blaast Hij de adem van het geestelijke leven in de ziel. Door deze gouden pijpen van het heiligdom stort God de gouden olie van genade in een ziel uit. De bediening van het Evangelie wordt *de bediening des Geestes* genoemd, 2 Korinthe 3: 8, omdat de Geest Gods de middelen gewoonlijk tot uitwerking van de genade gebruikt. Deze bediening van de Geest overtreft de bediening door de engelen.

Vraag. *Waarom is het gepredikte woord juist het gewone middelen waardoor de genade tot ons overgebracht wordt? Waarom niet de samenspraken van de heiligen en het lezen van Gods woord?*

Antwoord. De oorzaak is, omdat God het tot dit doeleinde heeft ingesteld. Hij wil Zijn Eigen instellingen zegenen, volgens 1 Korinthe 1: 21. *Het heeft God behaagd.*

Waarom waren de wateren van Damaskus zo krachtig niet om Naämans melaatsheid te genezen dan de wateren van de Jordaan? Anders, omdat de Heere deze tot daadwerkelijkheid ingesteld en geheiligd had en die andere niet. Indien wij dan genade begeren, laat ons er op letten waar het manna valt en dáár de dauw van Gods

Geest mét het manna verwachten. De kracht Gods gaat met het Woord samen. O, wat een vermaak behoren wij dan in de heilige instellingen te hebben!

Sleydanus vertelt, dat er eertijds een kerk in Frankrijk was die de protestanten *het paradijs* noemden; omdat ze in een paradijs meenden te zijn terwijl ze in dit Godshuis verkeerden. De instellingen die een kracht Gods tot onze zaligheid hebben, behoorden voor ons een paradijs te wezen.

Einde